

občasnik

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

LETNIK XXII

ZZZS št. 1 // 17. januar 2014

Konstituiranje organov upravljanja ZZZS za novo mandatno obdobje 2013–2017

25. oktobra 2013 je potekala prva konstitutivna seja Skupščine Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju: ZZZS), ki je uvodoma najprej potrdila poročilo volilne komisije ZZZS o izvolitvi oziroma imenovanju članov Skupščine in članov Območnih svetov ZZZS za novo štiriletno mandatno obdobje 2013 – 2017.

Volilna komisija ZZZS je skladno s Pravilnikom o volitvah in imenovanju članov v organe upravljanja na podlagi zapisnikov volilnih odborov, ki so 3.10.2013 vodili volitve v volilnih zborih – predstavnikov delodajalcev in aktivnih zavarovancev, na podlagi Sklepa Vlade Republike Slovenije o imenovanju članov skupščine ZZZS – predstavnikov delodajalcev za področje državne uprave in negospodarskih javnih služb in na podlagi sklenjenih sporazumov o imenovanju članov Skupščine ZZZS –

predstavnikov upokoјencev, invalidov in kmetov, na seji dne 25. 10. 2013 ugotovila naslednje rezultate glasovanja in izid volitev za člane skupščine in člane območnih svetov ZZZS.

1. Za člane Skupščine ZZZS so bili izvoljeni – imenovani:

Predstavniki delodajalcev:

- Brigita Ačimović,
- Igor Antauer,
- Viktor Barlič,
- Marko Bokal,
- Franci Bratkovič,
- Tatjana Čerin, namestnica predsednice Upravnega odbora,
- Borut Fijavž,
- Ivan Gracar,
- Renata Martinčič,
- Davorin Poherc,
- Franc Rojko,

Slika 1. Člani Skupščine ZZZS na 1. konstitutivni seji dne 25. 10. 2013.

KAZALO

Organi ZZZS

- Konstituiranje organov upravljanja ZZZS za novo mandatno obdobje 2013–2017 _____ 1

Razvoj ZZZS

- Javna razprava o Strateškem razvojnem programu Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije za obdobje 2014–2019 _____ 6

Poslovanje ZZZS

- Poslovanje ZZZS v letu 2014 _____ 9
- Ocena finančnega poslovanja ZZZS v letu 2013 _____ 13
- Izjava o oceni notranjega nadzora za leto 2012 _____ 16
- Pozitivno mnenje Računskega sodišča RS na računovodske izkaze in pravilnost poslovanja ZZZS v letu 2011 _____ 18

Akti

- Seznam objavljenih pravnih aktov, navodil in okrožnic ZZZS v obdobju od februarja do 31. decembra 2013 _____ 19

Poročila

- Izjava zavezanosti vodstva ZZZS politiki preprečevanja goljufij _____ 25
- Temelji politike preprečevanja goljufij na ZZZS _____ 26
- Sklep o imenovanju strateške skupine in koordinatorja za preprečevanje goljufij _____ 30
- Smernice za izdajo soglasja zaposlenim za delo izven ZZZS _____ 31
- 7. Regionalni forum javnih izvajalcev zdravstvenega zavarovanja iz držav jugovzhodne Evrope _____ 33

Informacijski sistem

- Ukinitve ZZZS aplikacije "Stroški zdravstvenega varstva" _____ 38

Kadri in znanje

- Izobraževanje v letu 2013 _____ 40
- Nove diplomantke! _____ 55
- Kadri v številkah
– na dan 31. 12. 2013 _____ 56
- Izlet sodelavcev območne enote Maribor _____ 57

Sindikalne informacije

- Aktivnosti Sindikata dejavnosti socialnega zavarovanja Slovenije v obdobju od marca 2013 do januarja 2014 _____ 58

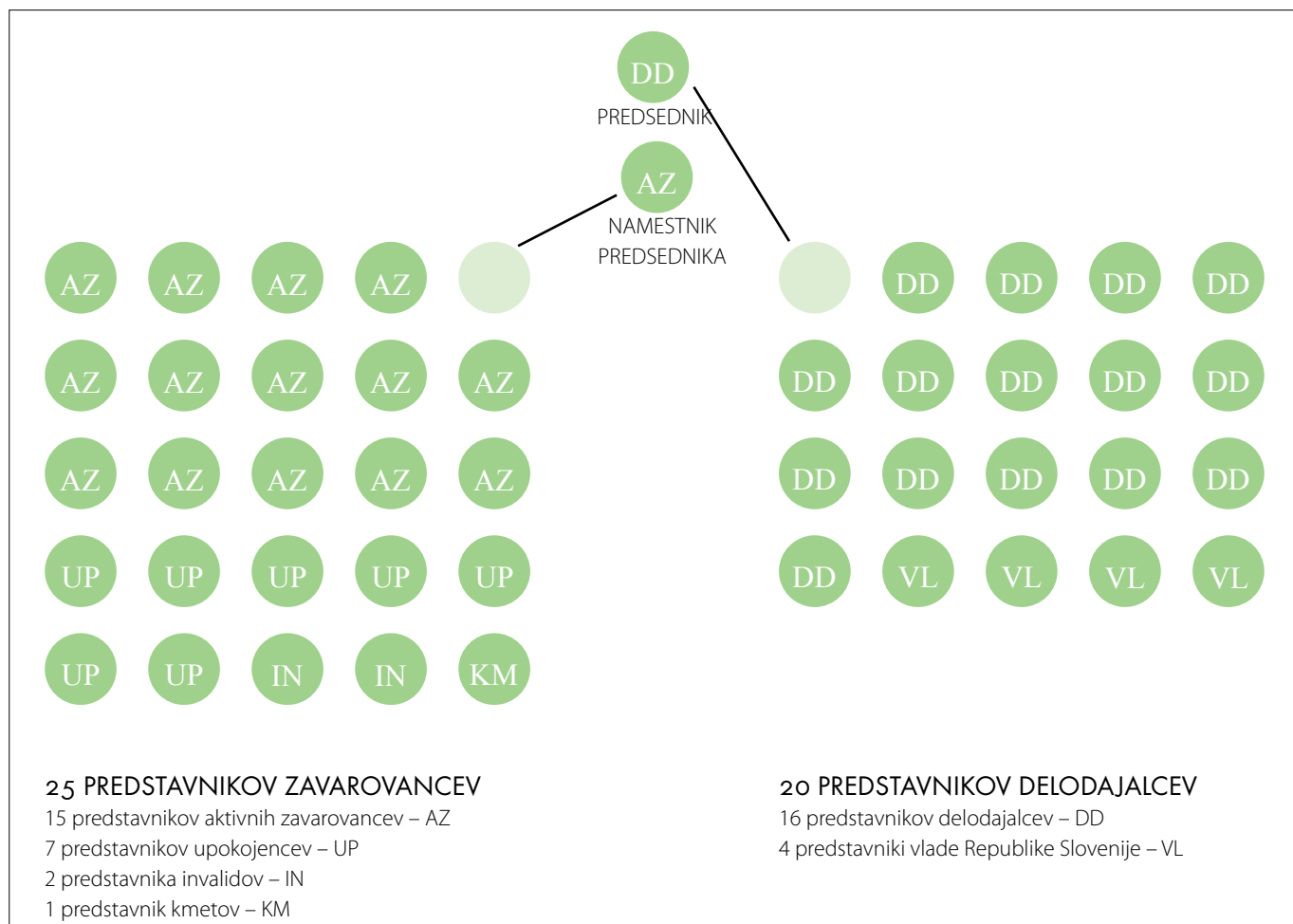
Slika 1. Člani Skupščine ZZZS na 1. konstitutivni seji dne 25. 10. 2013.

- Jože Smole, predsednik Skupščine,
- Simon Tratnik,
- Franc Vesel,
- Bronislava Zaloker,
- Klemen Žibert,
- Jana Kotnik,
- Zvezdana Veber-Hartman,
- Stane Vencelj,
- Eva Zver.

Predstavniki zavarovancev:

- predstavniki aktivnih zavarovancev:
 - Zdenka Bobovec,
 - Lučka Böhm, predsednica Upravnega odbora,

- Bojan Goljevšček,
- Dragica Kekec,
- Alen Pečarič,
- Andreja Poje,
- Anton Rozman,
- Ladislav Rožič, namestnik predsednika Skupščine,
- Nina Štrajhar,
- Mojca Šumer,
- Mitja Šuštar,
- David Švarc,
- Janez Turuk,
- Jernej Zupančič,
- Bojan Žvikart;

Slika 3. Skupščina ZZZS ima 45 članov.

- predstavniki upokojenecv:
 - Martin Toth,
 - Dunja Obersnel- Kveder,
 - Rosvita Svenšek,
 - Andreja Peternel,
 - Andrej Gerenčer,
 - Frančiška Četkovič,
 - Niko Jurišič;
- predstavnika invalidov:
 - Dane Kastelic,
 - Boris Šuštaršič;
- predstavnik kmetov:
 - Rok Sedminek.

2. Za člane območnih svetov ustanovljenih na območjih posameznih območnih enot ZZSZ so bili izvoljeni – imenovani:

Območna enota Celje

Borut Fijavž	predstavnik delodajalcev
Marjeta Hedl-Škrinjar	predstavnica delodajalcev
Marjan Justin	predstavnik delodajalcev
Vojko Korošec	predstavnik aktivnih zavarovancev
Matej Velenšek	predstavnik aktivnih zavarovancev
Drago Kolar	predstavnik invalidov
Olga Nezman	predstavnica upokojenecv

Območna enota Koper

Tomaž Može	predstavnik delodajalcev
Mirjan Pobega	predstavnik delodajalcev
Milan Škapin	predstavnik delodajalcev
Bojan Kramar	predstavnik aktivnih zavarovancev
Greta Vatovec	predstavnica aktivnih zavarovancev
Anton Zupan	predstavnik invalidov
Frančišek Koščak	predstavnik upokojenecv

Območna enota Kranj

Vojko Artač	predstavnik delodajalcev
Vilma Hribar	predstavnica delodajalcev
Jadranka Švarc	predstavnica delodajalcev
Danijela Mohorič	predstavnica aktivnih zavarovancev
Romana Oman	predstavnica aktivnih zavarovancev
Darja Pajk	predstavnica invalidov
Janez Bedina	predstavnik upokojenecv

Območna enota Krško

Janko Hrastovšek	predstavnik delodajalcev
Ana Jelančič	predstavnica delodajalcev
Karmen Starc	predstavnica delodajalcev
Ivica Sotelšek	predstavnica aktivnih zavarovancev
Marjan Urbančič	predstavnik aktivnih zavarovancev
Ivan Kostrevc	predstavnik invalidov
Snežana Resman	predstavnica upokojenecv

Območna enota Ljubljana

Andrej Rebolj	predstavnik delodajalcev
Marta Turk	predstavnica delodajalcev
Igor Vrhovec	predstavnik delodajalcev
Nina Štrajhar	predstavnica aktivnih zavarovancev
Avguština Zupančič	predstavnica aktivnih zavarovancev
Alojzij Ješelnik	predstavnik invalidov
Dušan Dolinar	predstavnik upokojenecv

Območna enota Maribor

Milena Bratušek	predstavnica delodajalcev
Danilo Brdnik	predstavnik delodajalcev
Janez Šaupperl	predstavnik delodajalcev
Boris Radosavljevič	predstavnik aktivnih zavarovancev
Mojca Šumer	predstavnica aktivnih zavarovancev
Franc Donko	predstavnik invalidov
Ana Kotnik	predstavnica upokojenecv

Območna enota Murska Sobota

Ivanka Ajlec	predstavnica delodajalcev
Ernest Bransberger	predstavnik delodajalcev
Miran Jablanovec	predstavnik delodajalcev
Metka Babič	predstavnica aktivnih zavarovancev
Zdenka Bobovec	predstavnica aktivnih zavarovancev
Marija Magdič	predstavnica invalidov
Vijola Bertalanič	predstavnica upokojenecv

Območna enota Nova Gorica

Mirjam Božič	predstavnica delodajalcev
Milan Fornazarič	predstavnik delodajalcev
Davor Vidrih	predstavnik delodajalcev
Anica Erjavec	predstavnica aktivnih zavarovancev
Ivica Gnezda-Šuligoj	predstavnica aktivnih zavarovancev
Ivan Mrevlje	predstavnik invalidov
Igor Vuk	predstavnik upokojenecv

Območna enota Novo mesto

Janez Ravbar	predstavnik delodajalcev
Alenka Vidmar	predstavnica delodajalcev
Anka Zajc	predstavnica delodajalcev
Igor Iljaš	predstavnik aktivnih zavarovancev
Lucija Vidmar	predstavnica aktivnih zavarovancev
Jože Zupanc	predstavnik invalidov
Cirila Surina-Zajc	predstavnica upokojenecv

Območna enota Ravne na Koroškem

Drago Delalut	predstavnik delodajalcev
Irena Fajmut	predstavnica delodajalcev
Tatjana Kupnik	predstavnica delodajalcev
Gordana Konečnik	predstavnica aktivnih zavarovancev
Lojze Raško	predstavnik aktivnih zavarovancev
Jože Freidl	predstavnik invalidov
Frančiška Korošec	predstavnica upokojenecv

Slika 4. Jože Smole, novi predsednik Skupščine ZZS (na desni) in Ladislav Rožič, novi namestnik predsednika Skupščine ZZS (na levi) za obdobje 2013–2017.

Skupščina ZZS je na konstitutivni seji potrdila mandate vseh 45 članov Skupščine ter nato izvolila predsednika skupščine, ki je postal Jože Smole, predstavnik delodajalcev, ter namestnika predsednika skupščine, ki je postal Ladislav Rožič, predstavnik aktivnih zavarovancev.

Skupščina ZZS je najvišji organ upravljanja ZZS, ki ga sestavljajo demokratično izvoljeni oziroma imenovani predstavniki delodajalcev in zavarovancev kot interesnih skupin plačnikov prispevkov. Najpomembnejše naloge Skupščine ZZS so:

- sprejemanje statuta ZZS in drugih splošnih aktov za uresničevanje obveznega zdravstvenega zavarovanja;

- določanje finančnega načrta, sprejem letnega poročila ZZS, odločanje o razporeditvi presežka in potrjevanje programa ukrepov za sanacijo primanjkljaja;
- določanje podrobnejšega obsega pravic do zdravstvenih storitev, standardov in normativov izvajanja obveznega zdravstvenega zavarovanja;
- določanje smernic in izhodišč za pogajanja s partnerji v zdravstvu, in sicer za izvajanje programov, oblikovanje cen storitev in drugih podlag za sklepanje pogodb z izvajalci zdravstvenih storitev.

V nadaljevanju so člani Skupščine ZZS opravili še imenovanje predsednika, namestnika predsednika in članov Upravnega odbora ZZS:

- Lučka Böhm, predsednica, predstavnica aktivnih zavarovancev,
- Tatjana Čerin, namestnica predsednice, predstavnica delodajalcev,
- Dragica Kekec, članica, predstavnica aktivnih zavarovancev,

Slika 5. Člani Upravnega odbora ZZS. Na fotografiji manjkajo Rok Sedminek, predstavnik kmetov, in predstavnik delavcev ZZS, Nataša Kūs in Martin Velušček.

- Viktor Barlič, član, predstavnik delodajalcev,
- Jože Smole, član, predstavnik delodajalcev,
- Andrej Gerenčer, član, predstavnik upoko-jencev,
- Jana Kotnik, članica, predstavnica deloda-jalcev, imenovana s strani Vlade RS,
- Rok Sedminek, član, predstavnik kmetov,
- Dane Kastelic, član, predstavnik invalidov,
- Nataša Kûs, članica, predstavnica delavcev ZZZS,
- Martin Velušček, član, predstavnik delavcev ZZZS.

Upravni odbor ZZZS je izvršilni organ skupščine. Poslovodni organ, odgovoren skupščini je generalni direktor ZZZS. Pomemben organ upravljanja na regionalni ravni so tudi območni sveti, ki bodo do konca decembra 2013 konstituirani na vseh 10 območnih enotah ZZZS. Skupščina, upravni odbor in generalni direktor v skladu z zakonom, statutom in drugimi pravnimi podlagami sprejemajo odločitve samostojno, pri drugih pa morajo pridobiti soglasje Državnega zbora, Vlade ali Ministrstva

za zdravje. Tako na primer skupščina ne more sama spreminjati višine prispevne stopnje za obvezno zdravstveno zavarovanje, temveč lahko to zgolj predlaga Državnemu zboru. Prav tako mora skupščina pridobiti soglasje Vlade za statut ZZZS in za finančni načrt ZZZS, soglasje ministra za zdravje na spremembe Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja (splošni akt ZZZS, s katerim se na podlagi zakona podrobneje ureja vrste in obseg pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, obveznosti zavezancev in zavarovanih oseb, pogoje in postopke za uresničevanje pravic, standarde zdravstvenih storitev in medicinskih pripomočkov, varstvo pravic zavarovanih oseb ter nadzor uresničevanja pravic in obveznosti) kot tudi soglasje Državnega zbora k imenovanju generalnega direktorja ZZZS za mandat 4 let.

Slika 6. Tatjana Čerin, nova predsednica Upravnega odbora ZZZS (na desni) in Lučka Böhmer, nova namestnica predsednice Upravnega odbora (na levi) ZZZS za obdobje 2013–2017 v družbi z generalnim direktorjem ZZZS Samom Fakinom.

Borut Bogataj
Rudolf Veselič
Damjan Kos

Slika 7. Člani skupščine med enim izmed glasovanj na seji.

Javna razprava o Strateškem razvojnem programu Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije za obdobje 2014–2019

Skupščina ZZZS se je na seji dne 19. 12. 2013 seznanila z osnutkom Strateškega razvojnega programa ZZZS za obdobje od 2014 do 2019. Javna razprava o osnutku se je začela z javno objavo osnutka dne 20. 12. 2013 na spletni strani ZZZS <http://www.zzzs.si/egradiva> in s hkratnim pozivom zainteresiranim javnostim, da podajo morebitne predloge ali pripombe do 1. 3. 2014.

Osnovni namen priprave novega strateškega razvojnega programa je določitev temeljnih usmeritev za izvajanje obveznega zdravstvenega zavarovanja in ukrepov za njihovo uresničevanje v obdobju 2014–2019. Oblikovan je v skladu z metodologijo razvojnega načrtovanja na ZZZS, ki narekuje izvedbo ustreznih analiz (analizo stanja in uresničevanja dosedanjega razvojnega programa ter analizo razvojnih potreb in možnosti), opredelitev najbolj perečih razvojnih problemov in na tej osnovi postavitev strateškega razvojnega programa za njihovo razrešitev.

Uresničevanje dosedanjega strateškega razvojnega programa je zaznamovala globoka finančna in gospodarska kriza, ki se še ni umirila. Po ocenah bo imela velik vpliv na poslovanje ZZZS in delovanje sistema obveznega zdravstvenega zavarovanja tudi v celotnem naslednjem srednjeročnem obdobju. Analize kažejo, da se je moral ZZZS zaradi oteženih pogojev poslovanja v obdobju 2008–2013 aktivno soočiti s številnimi problemi in izzivi. Pri tem so bile zaznane določene slabosti in tveganja, hkrati pa tudi prednosti in priložnosti, ki so pomembne za izvajanje obveznega zdravstvenega zavarovanja v prihodnje. Te ugotovitve so bile v analizah, kjer je to bilo mogoče, utemeljene z mednarodnimi primerjalnimi podatki za države Evropske unije.

Kot je pokazala interna razprava v ZZZS, so osnovni razvojni problemi oziroma izzivi pri izvajanju obveznega zdravstvenega zavarovanja v državi v obdobju 2014–2019 naslednji:

tveganja za zdravstveno varnost prebivalstva;

- V času po nastopu krize se je zaradi nestabilnosti na trgu delovne sile ZZZS soočil z velikim porastom vlog za urejanje zavarovanja. Zaznane so bile določene slabosti pri izpolnjevanju obveznosti zavezancev za urejanje obveznega zavarovanja in plačevanju obveznih prispevkov.

tveganja glede dostopnosti do pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja;

- Zaradi finančnih restrikcij so zastali nekateri sicer zelo ugodni trendi izboljševanja dostopa do storitev oziroma zmanjševanja čakalnih dob. Z deregulacijo cen na področju dopolnilnih prostovoljnih zavarovanja se je povečalo tveganje izstopa oseb iz tega zavarovanja in s tem povezanih

tveganj za njihovo socialno varnost. V Sloveniji se zaradi neobstoja ustreznih sistemskih spodbud vse bolj srečujemo s problemom neodgovornega oziroma pretiranega koriščenja zdravstvenih storitev.

razširjenost elektronskega poslovanja s strankami;

- V preteklem obdobju so bili izboljšani pogoji za širjenje elektronske izmenjave informacij z zavarovanci, zavezanci, izvajalci zdravstvenih storitev, dobavitelji, državnimi organi in drugimi strankami. Kljub temu so na tem področju še velike priložnosti za izboljšave, ki bi omogočile dodatno informatizacijo, nadaljnjo odpravo administrativnih ovir in večjo racionalizacijo sistema.

učinkovitost in kakovost zdravstvene oskrbe;

- Poglavitni vzvodi za uveljavljanje učinkovitosti in kakovosti zdravstvene oskrbe so na ravni sistema, zato je za večje premike na tem področju treba izvesti strukturno oziroma celovito zdravstveno reformo. Med mehanizmi, za katere je pristojen ZZZS, so ključnega pomena strateški ukrepi v okviru partnerskega dogovarjanja za spremljanje in merjenje učinkovitosti ter kakovosti izvajalcev zdravstvenih storitev in strateški ukrepi za uveljavljanje ter nakupe prednostnih zdravstvenih programov (promocija zdravja, preventivni in drugi prednostni nacionalni programi).

finančni viri za stabilno izvajanje obveznega zdravstvenega zavarovanja;

- V Sloveniji se že desetletje soočamo s staranjem prebivalstva, posledičnimi spremembami potreb po storitvah, hitrim razvojem zdravstvenih tehnologij in drugimi razvojnimi trendi, ki pritiskajo na rast izdatkov za zdravstvo. Sedanja ekonomska kriza je te izzive še zaostрила, saj so se zaradi brezposelnosti in omejitev v plačni politiki, finančni viri za obvezno zdravstveno zavarovanje v zadnjih letih realno skrčili. V primerjavi z državami EU so že pod povprečjem, skrčili pa so se znatno nad povprečjem. Nadaljnje zmanjševanje virov ima lahko resne posledice za dostopnost in kakovost zdravstvene oskrbe v državi.

preglednost in učinkovitost porabe sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja;

- Za pregledno in učinkovito razporejanje sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja je bistvenega pomena posodabljanje obračunskih modelov za posamezne zdravstvene dejavnosti ali programe. Kljub določenim premikom na tem področju, so določeni programi še vedno plačani po zmogljivostih namesto po rezultatih oziroma učinkih. Večjo pozornost je v prihodnje treba nameniti spremljanju

stroškov in vrednotenju zdravstvenih programov. Prav tako je potrebno krepiti nadzorne aktivnosti.

nadaljnja informatizacija in racionalizacija notranjih procesov;

- Hitre spremembe v okolju vplivajo na obseg in vsebino dela ZZZS, kar terja stalno prilagajanje procesov oziroma organizacije. V prihodnjem obdobju je optimiziranje poslovnih procesov s pomočjo informacijske in komunikacijske tehnologije še naprej eden izmed osrednjih razvojnih izzivov.

boljša izkoriščenost podatkov iz kompleksnih baz podatkov;

- ZZZS vstopa v odnose z izvajalci zdravstvenih storitev in druge poslovne partnerje vse bolj kot naročnik ali kupec želenih programov ali storitev, ki v imenu zavarovancev in drugih plačnikov prispevkov, uveljavlja določene zahteve glede učinkovitosti in kakovosti zdravstvenih programov. Za to vlogo so nujne analitične zmogljivosti za strateško načrtovanje. ZZZS bo v prihodnjem razvojnem obdobju izboljšal in razširil uporabo podatkov iz kompleksnih baz podatkov, nujno pa bo treba tudi na nacionalni ravni zagotoviti kontinuiran proces spremljanja strateških področij zdravstvenega sistema.

pomanjkanje kadrov in slabitev kadrovskega potenciala na ključnih področjih;

- Zaradi daljšega obdobja restriktivne kadrovske politike, je ZZZS kadrovsko podhranjen na nekaterih vitalnih področjih izvajanja obveznega zdravstvenega zavarovanja. Med njimi so kritična zlasti področja zdravniško izvedenske in medicinsko nadzorne dejavnosti, informatike in razvojnih aktivnosti.

Na osnovi opredeljenih razvojnih izzivov, razmisleka o poslanstvu¹ in aktualizaciji nekaterih temeljnih načel² ter vrednot³, je bila za prihodnje srednjeročno obdobje opredeljena naslednja razvojna vizija:

»Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije ohranja doseženo raven zdravstvene varnosti prebivalstva, ki je primerljiva z državami Evropske unije. V sodelovanju z Ministrstvom za zdravje in izvajalci zdravstvenih storitev izvaja ukrepe za večjo učinkovitost in kakovost, uveljavlja elektronsko poslovanje in nadaljnjo informatizacijo zdravstvenega sistema. Deluje

v skladu z najvišjimi etičnimi načeli, krepi solidarnost in odgovornost v javnem sistemu, s tem pa tudi zaupanje zavarovanih oseb v Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije.«

To razvojno vizijo bo ZZZS udejanjil z realizacijo **načrta razvoja (programa) za obdobje 2014–2019, ki določa devet globalnih ciljev:**

1. ohraniti doseženo raven zdravstvene varnosti zavarovanih oseb,
2. zagotoviti nemoten dostop do pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja,
3. uveljaviti elektronsko poslovanje kot prevladujoč način poslovanja,
4. spodbujati kakovost zdravstvenih programov (zdravstvenih storitev, zdravil, medicinskih pripomočkov),
5. zagotoviti uravnoteženo poslovanje ZZZS,
6. zagotoviti učinkovito in pregledno rabo sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja,
7. optimizirati poslovne procese,
8. izboljšati uporabo kompleksnih baz podatkov,
9. krepiti kadrovskega potenciala strokovne službe.

Program za vseh devet globalnih ciljev opredeljuje ustrezne ukrepe – globalne strategije za njihovo uresničevanje v obdobju 2014–2019 (skupaj štirideset globalnih strategij). Za uresničevanje globalnih ciljev so določene usmeritve, na podlagi katerih se bodo oblikovali letni poslovni cilji posameznih organizacijskih enot ZZZS. Prav tako so za uresničevanje globalnih ciljev opredeljene **razvojne naloge in projekti**, ki se bodo izvedli v obdobju 2014–2019. Med njimi kaže izpostaviti naslednje:

- **uveljavljanje programov promocije zdravja:** izvedba nacionalnih kampanj s področja promocije zdravja (na delovnem mestu), izvedba javnih razpisov za sofinanciranje programov in projektov za promocijo zdravja (na delovnem mestu);
- **spodbujanje odgovornega ravnanja zavarovanih oseb pri izvajanju preventivnih programov:** uvajanje spodbud za večjo odzivnost zavarovanih oseb pri preventivnih (presejalnih) programih (CINDI, DORA, ZORA, SVIT idr.);
- **spodbujanje odgovornega ravnanja zavarovancev v času bolniškega staleža:** prenova določenih pravnih podlag, ki so ovira za učinkovito zdravljenje in čimprejšnje vrnitev zdravih delavcev na delovna mesta, bolj pregledna in jasna navodila za ravnanje, uvajanje elektronskega spremljanja primerov začasne zadržanosti od dela;

1 Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije z zbranimi sredstvi omogoča zavarovanim osebam enake možnosti dostopa do zdravstvenih storitev in drugih pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja.

2 Načelo solidarnosti, obveznosti, javnosti, varovanja javnega interesa, učinkovitosti in preglednosti, avtonomnosti in odgovornosti.

3 Specifične vrednote za ravnanje javnih uslužbencev, druge specifične vrednote zaposlenih.

Naslovna stran Strateškega razvojnega programa.

- **širitev funkcionalnosti spletnega portala za zavarovane osebe:** širitev možnosti elektronskega prijavljanja zavarovancev in njihovih družinskih članov v obvezno zdravstveno zavarovanje; omogočanje vlaganj elektronskih zahtevkov/vlog za različne pravice; omogočanje dostopa zavarovanim osebam do podatkov o stroških zdravstvenega zavarovanja za zdravljenje;
 - **vzpostavitev nacionalne kontaktne točke za informiranje zavarovanih oseb o zdravljenju v tujini:** informacije o izvajalcih zdravstvenih storitev v Sloveniji – dostopu do storitev, dovoljenjih in licencah, standardih kakovosti in varnosti, informacije o pravicah zavarovancev in pritožbenih postopkih ter pravnih sredstvih za ugotavljanje odgovornosti izvajalcev, informacije o izvajalcih zdravstvenih storitev v državah EU;
 - **prenova sistema pritožb in pohval:** odpiranje novih kanalov komuniciranja s strankami, krepitev zaupanja strank, merjenje zadovoljstva strank, zagotavljanje odzivnosti, vzpostavljanje mehanizma nenehnih izboljšav, kakovostne storitve;
 - **širitev brezpapirnega poslovanja:** elektronska izmenjava podatkov z uradnimi registri, elektronske poizvedbe, urejanje zavarovanj na podlagi v zaledju pridobljenih podatkov, odprava administrativnih ovir;
 - **prenova obračunskega modela za izbrane osebne zdravnike:** spodbujanje učinkovitosti in kakovosti izvajanja storitev na primarni ravni, boljša razporeditev sredstev med primarno in sekundarno ravniyo;
 - **prenova obračunskega modela za specialistično ambulantno dejavnosti:** spodbujanje učinkovitosti in kakovosti izvajanja ambulantnih storitev na sekundarni in terciarni ravni, boljša razporeditev sredstev med primarno in sekundarno ravniyo;
 - **dograditev obračunskega modela za akutne bolnišnične obravnave (SPP):** spodbujanje učinkovitosti in kakovosti akutnih bolnišničnih obravnav na sekundarni in terciarni ravni, večja preglednost nad vrednostjo in obsegom opravljenih obravnav;
 - **širitev skupin kakovostnega predpisovanja zdravil:** sistematičen in celovit pristop k farmakoterapiji na primarni ravni, izboljšanje kakovosti predpisovanja zdravil v državi;
 - **vzpostavitev seznama medicinskih pripomočkov:** oblikovanje enotnega elektronskega seznama za vse pripomočke, ki se zagotavljajo v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja, večja preglednost nad cenami in standardi pripomočkov;
 - **širitev funkcionalnosti spletnega portala za izvajalce zdravstvenih storitev:** vzpostavitev portala za redno obveščanje izvajalcev;
 - **sodelovanje pri nacionalnem projektu eZdravje:** boljše komunikacije med deležniki (eReceipt, eNapotovanje, idr.), boljša kakovost podatkov o storitvah (prenova posameznih baz podatkov),
 - **ureditev elektronskega arhiva:** racionalizacija postopkov arhivske hrambe dokumentov, možnost oddaljenega dostopa do arhivskih gradiv, obvladovanje vedno večjih količin arhivskih gradiv, lažje pridobivanje informacij iz elektronskega arhiva.
- Skupno program v obdobju 2014–2019 predvideva izvedbo 34 razvojnih nalog in 4 razvojne projekte. Razvojna vlaganja v celotnem obdobju so ocenjena na 17,8 milijona evrov (na letni ravni okoli 3 milijone), ki jih bo ZZS opredelil v okviru svojih letnih poslovnih planov oziroma finančnih načrtov za posamezno leto. Uresničevanje programa (globalnih ciljev) bo spremljal in nadziral s pomočjo postavljenih kazalcev uspešnosti poslovanja.

Boris Kramberger

Poslovanje ZZZS v letu 2014

1. Predlog finančnega načrta ZZZS za leto 2014

Skupščina Zavoda za zdravstvenega zavarovanja Slovenije (v nadaljevanju: ZZZS) je na seji dne 19. 12. 2013 sprejela predlog finančnega načrta ZZZS za leto 2014 in ga posredovala v soglasje Vladi RS. S finančnim načrtom se določa bilanca prihodkov in odhodkov, račun finančnih terjatev in naložb ter račun financiranja (tabela 1).

Finančni načrt ZZZS za leto 2014 je pripravljen na naslednjih izhodiščih:

1. jesenska napoved UMAR o gospodarskih gibanjih (september 2013);
2. ocena poslovanja ZZZS za leto 2013, po kateri se plačilo dela v letu 2013 zapadlih obveznosti v višini 25,9 milijona evrov prenese v leto 2014 – poleg učinka spremembe rokov plačila za drugi in tretji del decembrskega 2013 avansa v 2014 v znesku 48,7 milijona evrov – kar povečuje načrtovane odhodke za leto 2014;
3. povečanje prihodkov zaradi učinkov ZZVZZ–M (29,9 milijona evrov) in predloga Zakona o načinu izplačila razlike v plači zaradi odprave tretje četrtine nesorazmerij v osnovnih plačah javnih uslužbencev (8,7 milijona evrov);
4. iz osnove za planiranje odhodkov je izloženo:
 - poračun razlike regresa za leto 2012 v višini 14,2 milijona evrov,
 - enkratni končni poračun zdravstvenih storitev za leto 2012, ki je bil poravnan v letu 2013 v znesku 19,1 milijona evrov,
 - plačilo zapadlih neplačanih obveznosti iz leta 2012 v letu 2013 v znesku 64 milijonov evrov;
5. v Splošnem dogovoru (v nadaljevanju SD) za pogodbeno leto 2014 bo ohranjena določba iz aneksa 1 k SD za pogodbeno leto 2013 glede zapadlosti plačevanja posameznih delov mesečnih avansov za zdravstvene storitve, kar načrtovane odhodke za zdravstvene storitve v letu 2014 zmanjša za 48,7 milijona evrov (prenos plačila v leto 2015);
6. ne upošteva se povečanje cen zdravstvenih storitev zaradi strani UMAR napovedane povprečne rasti cen življenjskih potrebščin, zaradi česar so načrtovani odhodki manjši za 13 milijonov evrov;
7. znižanje vseh cen zdravstvenih storitev oziroma vrednosti programov povprečno za 1,6 %, ki znižuje odhodke za

Tabela 1. Bilanca prihodkov in odhodkov, račun finančnih terjatev in naložb ter račun financiranja

	v evrih 2014
<i>A. Bilanca prihodkov in odhodkov:</i>	
prihodki	2.302.806.520
odhodki	2.302.806.520
Razlika med prihodki in odhodki	0
<i>B. Račun finančnih terjatev in naložb:</i>	
prejeta vračila danih posojil in prodaja kapitalskih deležev	0
dana posojila in povečanje kapitalskih deležev	0
prejeta minus dana posojila in sprememba kapitalskih deležev	0
<i>C. Račun financiranja:</i>	
zadolževanje	0
odplačilo dolga	0
neto zadolževanje / neto odplačilo dolga	0
POVEČANJE / ZMANJŠANJE SREDSTEV NA RAČUNIH	0

8. zmanjšanje izdatkov za pogrebne in posmrtnine v skladu z ZSVarPre-C v letu 2014 (8,8 milijona evrov manjši odhodki);
9. ocena končnega poročuna zdravstvenih storitev za leto 2013, ki bo poravnan v letu 2014 v višini 13,4 milijona evrov (do 5 % preseganje nekaterih programov v višini 5,3 milijona evrov in plačilo nekaterih storitev po realizaciji v višini 8,1 milijona evrov);
10. prenos finančnih učinkov dogovorjenih širitve programov po SD 2013 in Aneksu št. 1 in 2 k SD 2013 v leto 2014 na letno raven ter predvideno povečanje števila opravljenih storitev, ki se plačujejo po realizaciji (npr. program Dora, radioterapija, onkologija), povečanje odhodkov za draga bolnišnična zdravila, za cepiva (cepljenje dojenčkov proti

1 Minister za zdravje je z dopisom št. 410-85/2013/16 z dne 29. 11. 2013 izrazil nestrinjanje z nadaljnjim zniževanjem cen zdravstvenih storitev v povprečju za 1,6 % in podal usmeritev, da naj se v finančnem načrtu za leto 2014 namesto tega predvidi prenos obveznosti v višini 22,7 milijona evrov na proračun RS.

- prevmokoknim okužbam) – v skupni višini 14 milijonov evrov;
11. finančni učinki prenosa programov na letno raven po sklepih arbitraž na pogodbe z izvajalci za leto 2013 za 0,4 milijona evrov (letni znesek 0,8 milijona evrov);
 12. za odhodke za zdravila je upoštevana 1,7 % realna rast zaradi predvidenega porasta predpisane količine zdravil, učinek povišanja davčne stopnje z 8,5 % na 9,5 % (povečanje odhodkov zaradi slednjega na letni ravni je za 3,1 milijona evrov) in prihranek v višini 5 milijonov evrov iz naslova uvedbe terapevtskih skupin zdravil;
 13. odhodki za medicinske pripomočke (v nadaljevanju MP) so načrtovani s 4 % realno rastjo (upoštevana je rast izdanih MP zaradi rasti števila zavarovanih oseb, ki so upravičene do posameznih MP ali zaradi sprememb pri predpisovanju pripomočkov v skladu s spremenjeno doktrino) in učinek povečanja davčne stopnje;
 14. dodatno povečanje odhodkov za dejavnost socialnih zavodov, za zdravila in za MP za 10,6 milijona evrov zaradi koledarskih rokov zapadlosti plačila računov v decembru 2014, ker bo približno tretjina računov za mesec november 2014 že zapadla v plačilo decembra 2014 (računi, ki bodo prejeti 1. decembra 2014, bodo plačani 31. decembra 2014), kar v letu 2013 ni bilo;
 15. odhodki za zdravljenje v tujini so načrtovani brez realne rasti, ker ocenjujemo, da bo v letu 2014 ostalo število naporitev na zdravljenje v tujino na istem nivoju kot v letu 2013;
 16. odhodki za nadomestila plač za časčasne odsotnosti z dela v breme OZZ so načrtovani brez rasti povečevanja števila dni odsotnosti z dela;
 17. odhodki za plačila po mednarodnih sporazumih so načrtovana v višini 41,3 milijona evrov (za plačilo stroškov zdravljenja slovenskih zavarovancev v tujini 27,7 milijona evrov in za plačilo stroškov zdravljenja tujih zavarovancev v Sloveniji 13,6 milijona evrov);
 18. niso upoštevana morebitna dodatna kalkulativna sredstva iz naslova napredovanj v zdravstvu, ki so sicer določena v skladu s 62.č in 62.d členom ZIPRS1314 ter 8. in 9. točko Dogovora o dodatnih ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju za uravnoteženje javnih financ v obdobju od 1. junija 2013 do 31. decembra 2014;
 19. niso upoštevana morebitna dodatna kalkulativna sredstva za zdravstvene storitve iz naslova odprave $\frac{3}{4}$ nesorazmerij v osnovnih plačah od 1. oktobra 2010 do 31. julija 2011, ker je predlagatelj v Zakonu o načinu izplačila razlike v plači

zaradi odprave $\frac{3}{4}$ nesorazmerij v osnovnih plačah javnih uslužbencev predvidel, da morajo izvajalci za to potrebna sredstva zagotoviti v okviru svojih finančnih načrtov z uporabo instituta prerazporejanja.

Finančni načrt ZZZS za leto 2014 je izravnani, torej so načrtovani odhodki enaki načrtovanemu prihodkom. Finančni načrt tudi ne predvideva zadolžitve ZZZS konec leta 2014. Kljub učinkom ZZVZZ-M na povečanje prihodkov in učinkom ZSVarPre-C, ne valorizaciji cen zdravstvenih storitev s predvideno rastjo cen življenjskih potrebščin in predvidenem znižanju cen zdravstvenih storitev in programov na zmanjšanje odhodkov, finančni načrt že tretje leto zapored predvideva zamik plačil dela zapadlih obveznosti v naslednje leto – v leto 2015 se zamikajo plačila avansov za zdravstvene storitve, da je zagotovljeno izenačenje odhodkov s prihodki in poslovanje brez zadolžitve.

Poslanstvo ZZZS temelji na javnih pooblastilih, ki so določena z Zakonom o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (v nadaljevanju ZZVZZ). To je temeljni zakon, ki opredeljuje sistem zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja v Republiki Sloveniji.

2. Poslanstvo in dolgoročni strateški cilji

ZZVZZ določa, da je ZZZS edini nosilec in izvajalec obveznega zdravstvenega zavarovanja v Republiki Sloveniji. Zavarovanim osebam ZZZS zagotavlja pravice do zdravstvenih storitev in denarnih dajatev po načelih solidarnosti, socialne pravičnosti in nepridobitnosti. Izjava o poslanstvu je ZZZS opredelil kot: ZZZS z zbranimi sredstvi omogoča zavarovanim osebam enake možnosti dostopa do zdravstvenih storitev in drugih pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja.

Globalni oziroma dolgoročni strateški cilji ZZZS in predvidene strategije za izvedbo so:

Vidik strank

1. Ohraniti doseženo raven zdravstvene varnosti.

- Nemoteno vključevanje oseb v obvezno zdravstveno zavarovanje.
- Enostavne, učinkovite, kakovostne storitve zavarovanja.
- Prenova kategorij zavarovanih oseb.
- Informiranje zavarovanih oseb o pravicah in dolžnostih iz obveznega zdravstvenega zavarovanja.
- Spremljanje uspešnosti zdravstvenega sistema v Sloveniji in mednarodne primerjave.

2. Zagotoviti nemoten dostop do pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja.

- Obvladovanje izzivov EU zakonodaje.
- Posodabljanje splošnih aktov s področja pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja.
- Oblikovanje standardov pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja.
- Poenostavitev in odprava administrativnih bremen.
- Dostop do zdravstvene oskrbe v okviru dopustnih čakalnih dob.
- Obvladovanje čakalnih dob.
- Promocija zdravja in odgovornega ravnanja zavarovanih oseb.
- Promocija zdravja na delovnem mestu in obvladovanje absentizma.
- Informiranje zavarovanih oseb o pravicah iz obveznega zdravstvenega zavarovanja.

3. Uveljaviti elektronsko poslovanje kot prevladujoči način poslovanja

- Elektronsko oddajanje vlog za uveljavljanje pravic.
- Elektronsko urejanje zavarovanj.
- Elektronsko poslovanje z zunanjimi strankami.
- Izvajanje nacionalnih in mednarodnih informacijskih projektov.

4. Spodbujati kakovost zdravstvenih programov.

- Opredelitev in informacijska nadgradnja kazalnikov učinkovitosti in kakovosti.
- Oblikovanje standardov kakovosti za izvajalce.
- Nakup učinkovitih in kakovostnih programov.
- Informiranje izvajalcev zdravstvenih storitev s podatki – za učinkovito izvajanje zdravstvene dejavnosti.

Vidik finančnega poslovanja

5. Zagotoviti uravnoteženo poslovanje ZZZS.

- Zagotavljanje potrebnih finančnih virov.
- Oblikovanje sredstev za širitve in razvoj, ki jih zahtevajo demografske spremembe in tehnološki razvoj.
- Poraba sredstev (odhodki) v okviru finančnih možnosti.

6. Zagotoviti učinkovito in pregledno rabo sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja.

- Izvajanje stroškovnih analiz in vrednotenje zdravstvenih programov (zdravstvenih storitev, zdravil, medicinskih pripomočkov).
- Krepitev nadzornih aktivnosti za preprečevanje nepravilnosti.
- Preprečevanje goljufij.

Vidik notranjih procesov

7. Optimizirati poslovne procese.

- Realno planiranje in spremljanje poslovanja.
- Posodabljanje poslovnih procesov in prilagajanje organizacije.
- Neodvisno in nepristransko ocenjevanje, izboljševanje uspešnosti kontrolnih pregledov in upravljanje procesov.
- Zagotavljanje informacijske podpore poslovnim procesom.
- Ureditev elektronskega arhiva.

8. Razširiti uporabo kompleksnih baz podatkov

- Uvajanje pametnih sistemov obveščanja vodstva.
- Dograjevanje podatkovnih skladišč in rudarjenje s podatki (za potrebe operativnih in razvojnih analiz).
- Priprava (analitičnih) podlag za ciljne nadzorne aktivnosti.

Vidik učenja in rasti

9. Krepi kadrovskega potenciala strokovne službe.

- Upravljanje kadrov na osnovi globalnih ciljev.
- Večanje števila ključnih kadrov.
- Razvoj (potenciala) zaposlenih.
- Ocenjevanje in spodbujanje delovne uspešnosti.
- Širjenje kulture odličnosti.

3. Letni cilji

Okvir poslovanja ZZZS za leto 2014 je:

1. izvajanje obveznega zdravstvenega zavarovanja po veljavnih predpisih (zakonih, predpisih EU in mednarodnih sporazumih);
2. uravnoteženo finančno poslovanje;
3. število zaposlenih se ne bo zmanjšalo.

Letni cilji ZZZS za leto 2014, določeni na osnovi prioritete, upoštevajo dolgoročne razvojne usmeritve, ki izhajajo iz poslanstva ZZZS in napovedi pogojev poslovanja v naslednjem obdobju.

Cilji poslovanja ZZZS v letu 2013 po prioritetah bodo:

Vidik strank

1. Ohranjanje dostopnosti do pravic:

- povečati ozaveščenost zavarovanih oseb o skrbi za lastno zdravje;

- zavarovanim osebam zagotoviti neposreden dostop do zdravstvenih storitev izbranega splošnega osebnega zdravnika; na sekundarni in terciarni ravni pa v okviru dopustnih čakalnih dob;
- zavarovanim osebam zagotoviti enotno in sprotno uveljavljanje denarnih dajatev in drugih pravic;
- zavarovanim osebam zagotoviti dostop do učinkovitih zdravil in do predpisanih medicinskih pripomočkov;
- določiti podrobnejši obseg in poenostaviti postopke uveljavljanja pravic.

2. Zagotavljanje visoke odzivnosti ZZZS do strank:

- sprotno in proaktivno urejati zavarovanja (delež oseb z neurejenim obveznim zdravstvenim zavarovanjem več kot 2 meseca bo pod 0,45 %);
- odgovarjati na vprašanja strank v roku do 15 dni in v roku reševati pritožbe.

3. Izvajanje nakupne funkcije zdravstvenih storitev in programov:

- v pogajanjih z izvajalci in dobavitelji zagotoviti zdravstvene storitve in programe, zdravila in medicinske pripomočke v skladu s potrebami zavarovanih oseb in razpoložljivimi sredstvi;
- z razpoložljivimi sredstvi zagotoviti čim več zdravstvenih storitev in programov, zdravil in medicinskih pripomočkov;
- prenoviti modele plačevanja zdravstvenih storitev na sekundarni ravni za izbrane dejavnosti;
- seznanjati strokovno in drugo javnost s podatki in ugotovitvami na podlagi zbranih kazalnikov kakovosti ter spodbujati učinkovitost in kakovost izvajalcev zdravstvenih storitev.

Finančni vidik

4. Izvajanje aktivnosti na prihodkovni in odhodkovni strani za uravnoteženo poslovanje:

- okrepiti spremljanje izterjave prispevkov s strani DURS;
- izvajati aktivnosti za izterjavo drugih prihodkov;
- okrepiti nadzorne aktivnosti na področju obvladovanja odhodkov in upravljanje s tveganji;
- predlagati zakonske spremembe za zagotavljanje prihodkov in boljše obvladovanje odhodkov.

Vidik notranjih procesov

5. Učinkovito organiziranje službe ZZZS:

- prilagajati organizacijo in delovne procese novim nalogam;
- zagotoviti nadaljnjo optimizacijo delovnih procesov;
- zagotoviti širjenje informacijske podpore delovnim procesom.

Vidik učenja in rasti

6. Razširjanje vrednot ZZZS in pozitivne organizacijske kulture:

- uveljaviti prednostno izobraževanje in usposabljanje za razvoj kadrovskega potenciala in doseganje ciljev;
- zagotoviti odličnost.

4. Merjenje uspešnosti

Uspešnost doseganja ciljev izvajanja obveznega zdravstvenega zavarovanja se presoja na podlagi fizičnih, vrednostnih in kvalitativnih kazalnikov (finančna uravnoteženost, dostopnost do pravic ter učinkovitost in kakovost izvajanja programov). Osnova za merjenje uspešnosti doseganja ciljev so ciljne vrednosti po vsebinskih področjih (prikaz prihodkov in odhodkov po interni klasifikaciji).

Janko Štok,
Daniela Dimič,
Suzana Jarc

Ocena finančnega poslovanja ZZZS v letu 2013

Prvi podatki o finančnem poslovanju Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju ZZZS) v letu 2013 izkazujejo, da je ZZZS leto 2013 zaključil brez zadolžitve. S tem je že deveto leto zapored uresničil zahtevo organov upravljanja ZZZS in Programa stabilnosti Vlade Republike Slovenije za leto 2013 o finančnem poslovanju brez zadolžitve. **ZZZS v letu 2013 izkazuje odhodke v višini 2.289,8 milijona evrov**, ki so za 1,3 milijona evrov manjši od načrtovanih, in **prihodke v višini 2.289,2 milijona evrov**, ki so za 1,9 milijona evrov manjši od načrtovanih s Finančnim načrtom ZZZS za leto 2013. **Primanjkljaj prihodkov nad odhodki je znašal 0,6 milijona evrov**, ki ga bo ZZZS pokril iz lastnih virov – iz sredstev na računu ki so pred pokritjem primanjkljaja znašala 1,7 milijona evrov.

Za zagotovitev cilja finančnega poslovanja v letu 2013¹ je bil načrtovan in realiziran zamik rokov plačila drugega in tretjega dela decembrskega (2013) avansa v leto 2014 v višini 48,7 milijona evrov (po določbi Aneksa 1 št. 1 k Splošnemu dogovoru za leto 2013). ZZZS mora tako že tretje leto zapored prenašati poravnava dela obveznosti tekočega leta v naslednje leto. Opozoriti velja, da so v odhodkih leta 2013 izkazana tudi plačila za prenesene zapadle obveznosti iz leta 2012 v znesku 64 milijonov evrov.

Na višino odhodkov v letu 2013 so učinkovali tudi uveljavljeni ukrepi za zagotavljanje finančne vzdržnosti sistema obveznega zdravstvenega zavarovanja, sprejeti v obdobju 2009 – 2013, katerih finančni učinki znašajo skupaj 520 milijonov evrov (preračunano na letno raven). V letu 2013 so bili uveljavljeni naslednji ukrepi:

- a. znižanje cen vseh zdravstvenih storitev za 3 % s 1. 1. 2013 katerega učinek je ocenjen na

44,7 milijona evrov manjših odhodkih za zdravstveno dejavnost;

- b. selektivno znižanje kalkulativnih sredstev za amortizacijo od 1. 1. 2013 v vseh cenah zdravstvenih storitev – finančni učinek 12,3 milijona evrov;
- c. selektivno znižanje deleža administrativno-tehničnega kadra v kalkulacijah cen programov zdravstvenih storitev od 1. 1. 2013 – prihranek 6,5 milijona evrov;
- d. znižanje sredstev za laboratorij v referenčnih ambulantah za 30 % od 1. 1. 2013 – prihranek 2,5 milijona evrov;
- e. poenoteno znižanje cen programov specialistične bolnišnične dejavnosti psihiatrije za vse tovrstne izvajalce od 1. 1. 2013 za 7,5 %, in sicer na cene, veljavne pred znižanjem cen od 1. 1. 2013 po Sklepu Vlade RS z dne 4.10.2012 – prihranek 2,8 milijona evrov;
- f. uveljavitev znižanja cen na osnovi Pravilnika o cenah zdravil za uporabo v humani medicini, pogajanj z dobavitelji zdravil in sistema najvišjih priznanih vrednosti za medsebojno zamenljiva zdravila.

V letu 2013 še niso bile uveljavljene spremembe v prispevnih stopnjah in ukinitve pravice do pogrebnine in posmrtnine (ter njun prenos med socialne transferje – izredne denarne socialne pomoči), uzakonjene v spremembah in dopolnitvah ZZVZZ-M. Zatorej lahko rečemo, da je ZZZS v letu 2013 dosegel postavljene prioritete v poslovanju: uravnoteženo finančno poslovanje brez zadolževanja z ohranitvijo dostopnosti pri uveljavljanju pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja.

1. Prihodki ZZZS v letu 2013

Celotni prihodki ZZZS v obdobju januar – december 2013 so znašali 2.289,2 milijona evrov in so nominalno za 30,3 milijona evrov, to je za 1,3 % manjši oziroma za 3% realno manjši glede na preteklo leto. **Celotni prihodki so manjši od načrtovanih za 1,9 milijona evrov, pred-**

¹ Ti so: finančno poslovanje brez zadolževanja, primanjkljaj ne sme preseči sredstev na računu ZZZS, odhodki ne smejo preseči načrtovane s Finančnim načrtom za leto 2013.

vsem zaradi nižje realiziranih prihodkov po mednarodnih sporazumih (za 1,4 milijona evrov glede na načrtovane). Stopnja rasti prihodkov od prispevkov je za okoli 1 odstotno točko manjša od rasti povprečne bruto plače v Republiki Sloveniji zaradi zmanjševanja števila zaposlenih v letu 2013. **Prihodki od prispevkov** predstavljajo 97,8 % vseh prihodkov in znašajo 2.237,8 milijona evrov in so dosegli načrtovane. So za 29,3 milijona evrov manjši od leta 2012. **Drugi prihodki ZZZS** znašajo 51,3 milijona evrov. Največji delež med drugimi prihodki predstavljajo prihodki od regresnih zahtevkov, ki so v letu 2013 znašali 21,4 milijona evrov. Sledijo prihodki iz naslova mednarodnih sporazumov v višini 14,4 milijona evrov in transferni prihodki iz državnega proračuna za povračilo plačila zdravstvenih storitev za socialno ogrožene v znesku 10,6 milijona evrov.

2. Odhodki ZZZS v letu 2013

Odhodki ZZZS so izkazani po načelu denarnega toka (po opravljenih plačilih v letu 2013) in znašajo 2.289,8 milijona evrov. So za 48,3 milijona evrov manjši kot v letu 2012 in so v okviru z načrtovanih za leto 2013.

Ob upoštevanju izločitve prenosov plačil med leti bi bili odhodki za 3,7 % manjši glede na odhodke leta 2012 (izločitev prenosa plačil v leto 2013 iz leta 2012 in vključitev prenosa plačil iz leta 2013 v leto 2014).

a) Odhodki za zdravstvene dejavnosti

Odhodki za zdravstvene storitve, zdravila in medicinske pripomočke, za pripravke za hemofilike in za cepiva ter odhodki za zdravljenje v tujini ter iz naslova mednarodnih sporazumov predstavljajo 87,7 % vseh odhodkov ZZZS.

V strukturi celotnih odhodkov ZZZS imajo **odhodki za zdravstvene storitve** 70 % delež in v letu 2013 znašajo 1.602,5 milijona evrov. So za 0,6 % oziroma za 10 milijonov evrov nad načrtovanimi (v glavnem zaradi zagotovitve sredstev za izplačilo razlike regresa za letni dopust za leto 2012 na vkalkuliranega delavca po določilu Aneksa št. 2 k Splošnemu dogovoru za leto 2013). V primerjavi z letom 2012 so ti odhodki za 3,7 % nominalno manjši.

Ob upoštevanju izločitve prenosov plačil med leti bi bili odhodki za 3,9 % ali za 64,8 milijona evrov manjši kot leta 2012. V višini teh odhodkov se odražajo tudi učinki ukre-

pov za vzdržnost financiranja sistema, ki se nanašajo na zdravstvene storitve, o katerih govorimo v uvodu.

Odhodki za zdravila, medicinske pripomočke, pripravke za hemofilike iz krvi in cepiva so znašali 365,9 milijona evrov, kar predstavlja 96,8 % realizacijo finančnega načrta ZZZS za leto 2013. V primerjavi z letom 2012 so večji za 4,9 %, kar je posledica prenosa plačila zapadlih obveznosti iz leta 2012 v leto 2013. Odhodki te skupine odhodkov v strukturi vseh odhodkov ZZZS predstavljajo 16 % delež.

Največji delež v tej skupini odhodkov predstavljajo **odhodki za zdravila**. V letu 2013 so znašali 296,2 milijona evrov. V primerjavi z letom 2012 so nominalno večji za 5,2 %, a manjši od načrtovanih za 3,7 %. Ob upoštevanju izločitve prenosov plačil med leti bi bili ti odhodki za 3,2 % ali za 9,3 milijona evrov manjši kot leta 2012, kar je rezultat izvedenih ukrepov na področju zdravil v letu 2013.

Odhodki za medicinske pripomočke so znašali 57 milijonov evrov in so za 0,4 % večji od načrtovanih zaradi vpliva povečanja stopnje davka na dodano vrednost. V primerjavi z letom 2012 so za 3 % nominalno večji zaradi prenosa plačila zapadlih obveznosti iz leta 2012 v leto 2013.

Odhodki za pripravke za hemofilike in cepiva so v letu 2013 znašali 12,7 milijona evrov in so manjši od načrtovanih zaradi manjših nabav in s tem plačil cepiv.

Odhodki za zdravljenje v tujini in iz naslova mednarodnih sporazumov so v letu 2013 znašali 40,7 milijona evrov in so za 5,9 % pod načrtovanimi ter za 1 % manjši kot leta 2012 iz naslova manjših odhodkov iz naslova mednarodnega zavarovanja.

b) Odhodki za povračilo denarnih dajatev

Odhodki za povračilo denarnih dajatev za pravice iz obveznega zdravstvenega zavarovanja (nadomestila, pogrebnine, posmrtnine, potni stroški) so realizirani v višini 240,3 milijona evrov, to je za 1,4 % nad načrtovanimi in so za 0,8 % večji glede na leto 2012.

Odhodki za nadomestila plače zaradičasne zadržanosti od dela so znašali 227,6 milijona evrov in so za 1,5 % večji od načrtovanih zaradi 4,3 milijona evrov večjih odhodkov za brezposelne glede na načrtovane (Zavod RS za zaposlovanje kljub ukinitvi pravice do nadomestila za brezposelne skladno z Zakonom za uravnoteženje javnih financ v letu 2012, v letu

2013 dostavlja zahtevke za brezposelne osebe, ki so še vedno v bolniškem staležu).

Povprečna dolžina trajanja začasne zadržanosti od dela v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja se je v letu 2013 zmanjšala in znaša okoli 17 dni (17,9 dni v letu 2012), pri čemer se je malenkostno povečalo število primerov in zmanjšalo število dni odsotnosti.

V primerjavi z letom 2012 so ti odhodki večji za 0,8 %. Ob upoštevanju izločitve prenosov plačil med leti bi bili odhodki za 2,3 % manjši kot leta 2012, kar je rezultat sprejetih ukrepov po Zakonu za uravnoteženje javnih financ, sprejetem v letu 2012.

c) Odhodki za delo službe ZZZS

Odhodki za delo službe so znašali 40,3 milijona evrov in znašajo 1,8 % vseh izkazanih odhodkov ZZZS v letu 2013 (za 0,1 odstotne točke manj kot leta 2012) ter so večji od načrtovanih za 0,5 %.

3. Zaključne ugotovitve glede finančnega poslovanja ZZZS v letu 2013

ZZZS je leto 2013 zaključil v skladu s predvidevanji za leto 2013. Finančno poslovanje brez zadolžitve je realiziral s predvidenim zamikom rokov plačila drugega in tretjega dela mesečne akontacije za izvajanje zdravstvenih storitev za december 2013 v leto 2014. Brez tega bi sicer ZZZS poslovno leto 2013 zaključil s primanjkljajem, ki bi ga lahko pokrtil le z zadolžitvijo.

V letu 2013 se je ZZZS ponovno soočal z neugodnimi trendi na prihodkovni strani, saj so bili prihodki od prispevkov za 29,3 milijona evrov manjši od leta 2012. Z zaključkom finančnega poslovanja v letu 2013 brez nepokritega pri-

manjkljaja je ZZZS izpolnil tudi zahtevo organov upravljanja ZZZS in obvezo iz Programa stabilnosti Vlade RS, da ZZZS ob koncu leta 2013 ni zadolžen, ob nespremenjenih prispevnih stopnjah in pravicah iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, ob tem pa zagotovil programe in storitve zdravstvenega varstva zavarovanim osebam v obsegu, ki ni manjši od leta poprej.

Zamik rokov plačila zadnjih dveh avansov za december 2013 v leto 2014 je znižal računovodsko izkazane odhodke v letu 2013 in bo hkrati vplival na povečanje odhodkov ZZZS v letu 2014. Dodatno povečanje odhodkov v letu 2014 pa bo povzročila tudi poravnava obveznosti do izvajalcev zdravstvenih storitev po končnem obračunu za leto 2013, ki bo opravljen februarja 2014. Slabi pogoji poslovanja se obetajo tudi v letu 2014 in dodatno povečujejo razkorak med prihodki in odhodki v letu 2014. To predvideva tudi finančni načrt za leto 2014, na katerega ZZZS še ni dobil soglasja Vlade Republike Slovenije. Razkorak med prihodki in odhodki je tako velik, da ga bo težko uravnatežiti le z uravnavanjem odhodkov glede na realizirane prihodke. Zato finančni načrt ZZZS za leto 2014 predvideva ukrepe za zagotovitev finančne vzdržnosti zdravstvene blagajne in ponovno zamik rokov plačil dela akontacije za december 2014 v leto 2015.

Janko Štok
Daniela Dimić

Izjava o oceni notranjega nadzora za leto 2012

IZJAVA O OCENI NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC	
V / na (naziv proračunskega uporabnika)	
ZAVODU ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE (sedež proračunskega uporabnika, šifra in matična številka)	
LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA 24	
Šifra:	27405
Matična številka:	5554195000
Podpisani se zavedam odgovornosti za vzpostavitev in stalno izboljševanje sistema finančnega poslovanja in notranjih kontrol ter notranjega revidiranja v skladu s 100. členom Zakona o javnih financah z namenom, da obvladujem tveganja in zagotavljam doseganje ciljev poslovanja in uresničevanje proračuna.	
Sistem notranjega nadzora javnih financ je zasnovan tako, da daje razumno, ne pa tudi absolutnega zagotovila o doseganju ciljev: tveganja, da splošni in posebni cilji poslovanja ne bodo doseženi, se obvladujejo na še sprejemljivi ravni. Temelji na nepretrganem procesu, ki omogoča, da se opredelijo ključna tveganja, verjetnost nastanka in vpliv določenega tveganja na doseganje ciljev in pomaga, da se tveganja obvladuje uspešno, učinkovito in gospodarno.	
Ta ocena predstavlja stanje na področju uvajanja procesov in postopkov notranjega nadzora javnih financ v / na (naziv proračunskega uporabnika)	
Oceno podajam na podlagi:	
* ocena notranje revizijske službe za področja:	
* samoocenitev vodij organizacijskih enot (vodij - direktorjev področij, sektorjev in PE IC ter sekretarja Zavoda) za poslovne procese, za katere so odgovorni ter za ZZS:	
<ul style="list-style-type: none"> kontrolno okolje, opredeljenost in merljivost ciljev sistema notranjega kontroliranja in kontrolnih aktivnosti, ki zmanjšujejo tveganja sistema informiranja in komuniciranja sistema nadziranja opredeljenost tveganj poslovnih procesov in tveganj, da se cilji ne bodo uresničili 	
* ugotovitev (Računsko sodišča RS, proračunske inšpekcije, Urada RS za nadzor proračuna, nadzornih organov EU,...) za področja:	
V / Na (naziv proračunskega uporabnika)	
ZAVODU ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE	
je vzpostavljen(o):	
1. primerno kontrolno okolje (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	X
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še ni vzpostavljeno, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še ni vzpostavljeno, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
2. upravljanje s tveganji:	
2.1. cilji so realni in merljivi, tp. da so določeni indikatorji za merjenje doseganja ciljev (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	X
b) na pretežnem delu poslovanja,	
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še niso opredeljeni, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še niso opredeljeni, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
2.2. tveganja, da se cilji ne bodo uresničili, so opredeljena in ovrednotena, določen je način ravnanja z njimi (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	
c) na posameznih področjih poslovanja,	X
d) še niso opredeljena, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še niso opredeljena, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
3. na obvladovanju tveganj temelječ sistem notranjega kontroliranja in kontrolne aktivnosti, ki zmanjšujejo tveganja na sprejemljivo raven (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	X
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	

4. ustrezen sistem informiranja in komuniciranja (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	X
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
5. ustrezen sistem nadziranja, ki vključuje tudi primerno (lastno, skupno, pogodbeno) notranje revizijsko službo (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	X
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi.	
6. notranje revidiranje zagotavljam v skladu s Pravilnikom o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) z lastno notranjerevizijsko službo,	X
b) s skupno notranjerevizijsko službo,	
c) z zunanjim izvajalcem notranjega revidiranja,	
d) nisem zagotovil notranjega revidiranja.	
ad b) Navedite naziv skupne notranjerevizijske službe:	
Sedež in matična številka skupne notranjerevizijske službe:	
Matična številka:	
ad c) Navedite naziv zunanjega izvajalca notranjega revidiranja:	
Sedež in matična številka zunanjega izvajalca notranjega revidiranja:	
Matična številka:	
Ali (sprejeti) finančni načrt (proračun), za leto na katerega se izjava nanaša, presega 2,066 mio evrov (če da, navedeno predstojnik označi v polje):	
X	
Datum zadnjega revizijskega poročila zunanjega izvajalca notranjega revidiranja je:	
(dan XY, mesec XY in leto 20XY)	
ad d) Notranjega revidiranja nisem zagotovil ker:	
V letu 2012 (leto, na katerega se izjava nanaša) sam na področju notranjega nadzora izvedel naslednje pomembne izboljšave:	
<p>1. Izboljšali smo sistem notranjih kontrol z uvrednotitvijo in dograditvijo računalniških rešitev, ter nadgradili postopke sistema informacijske varnosti (izboljšava 1), in sicer:</p> <ul style="list-style-type: none"> Vzpostavili smo izmerjavo podatkov z e-VŠ, evidenco visokega letnega, na podlagi katere ZZS v e-obliki prejema podatke o osebah s statusom študenta ter s tem pridruženim razbremenjuje študente in delavce ZZS administrativnih opravil v zvezi z vključevanjem v obvezno zdravstveno zavarovanje ob novem študijskem letu, obenem pa omogoča tudi boljše obvladovanje tveganj zlorab pri predložitvi papirnih potrdil o letanju. Nadgradili smo aplikacije za medicinske pripomočke s kontrolami pri predpisovanju in pri izposoji medicinskih pripomočkov. Vzpostavitev celostnega sistema obračunavanja terjatev R Slovenije do tujine (mednarodno zdravstveno zavarovanje), vključno z notranjimi kontrolami – dejanski in pavšalni stroški. Uvedba dnevnika sprememb in sledenje vpogledom v podatke mednarodnega zdravstvenega zavarovanja. Vzpostavljene kontrole pri urejanju obveznih zdravstvenih zavarovanj po določenih zavarovalnih podlagah na podatek, ali ima oseba registrirano samostojno poklicno ali gospodarsko dejavnost. Dopolnitev aplikacije Regresi omogoča evidentiranje stroškov oz. škod z razlogom obravnave 1-bolezen in 2-poškodba izven dela, s katerima so označeni vsi nepravilno beleženi stroški oz. škode. 	

<ul style="list-style-type: none"> Dopolnitev in nadgradnja aplikacije Javna naročila: In je označeno kot »zaključeno« šelo po kreiranju in potrditvi (kjer je potrebno) vseh predpisanih dogodkov. Dopolnitev in nadgradnja aplikacije Pogodbe za službo: vzpostavitev povezave med prejetimi računi in pogodbami ter vzpostavljena kontrola na pogodbeno vrednost (vse pogodbe morajo imeti vpisano pogodbeno vrednost). Aplikacije Nepremičnine je dopolnjena tako, da je ob spremembi statusa »v izvršen vpis v zemljiško knjigo« dopisani datum izvršitve vpisa in pripet zemljiškoknjižni izpisek. V kolikor pripetka ni pripeta, aplikacija na le-to opozori. Uvedli smo centralni nadzor nad prostori računalniškega centra in nad napravami v njih. Zdravnikom v ambulantah smo omogočili vpogled v analitične podatke o predpisanih zdravilih in vzpostavili samonadzor nad kakovostjo in učinkovitostjo predpisovanja zdravil. Posodobili smo kontrolo pooblastil za dostop do informacijskih virov Zavoda. Zavarovanim osebam smo omogočili vpogled v lastne podatke, kar jim bo omogočilo nadzor in večjo kontrolo nad storitvami zdravstvenega zavarovanja. Aplikacijo „Stalni revizijski dosje“ smo nadgradili z dodatnimi funkcijami (vgrajene nove statistike, vgrajena možnost z eno operacijo vpisa datuma odobritve priporočil pri vseh priporočilih iste revizijske naloge; pošiljanje in spremljanje anket, vgrajena povezava med revizijskim programom in revizijskim poročilom). Na osnovi priporočil računskega sodišča in interne revizije smo pripravili predloge oz. Definicije za nadgradnjo računalniških kontrol pri obdelavi in plačevanju zahtevkov za plačilo za zdravila, predpisana na recept, ki bodo uvedene v letu 2013. Za aplikacijo Pogodbe za službo smo pripravili šifrant za vrsto pogodb, vključno s transformacijo starih v nove šifre ter ročnimi popravili in usmeritvami za OE, postavili definicije za dodajanje vrste računa (trg. javna služba) ter dopolnili vezane kontrole na dopolnitev polja potjevalca računa. V aplikaciji Prejeti računi za službo smo dopolnili: z obveznim preračunom tujih valut v euro (za spremljanje realizacije v aplikaciji Pogodbe za službo), kontrole za podatke o vrsti računa in o potrjevalcih računov, dopolnili podatke za vnos podatkov o obveznostih na podlagi mednarodnih sporazumov, dodali nova poročila in pregleda ter zagotovili prenos v SAP ter dopolnili vmesnik za prenos podatkov iz ZZZS - Prejeti računi za službo s številko pogodbe. Pripravili smo definicije za izboljšanje programa za kontrole pri prenosu podatkov iz receptov za socialno ogrožene v nabirnikni doplačil v aplikaciji Regresi. Dopolnili smo transakcije ZVDURS, ZVRED, ZASOR za izboljšanje kontrolnih pregledov. V aplikaciji Nadomestila smo dopolnili definicije in kontrole izpisov za zaključni račun (temeljnice ob zaključku leta, novo poročilo za proračunske in neproračunske izvajalce za pripravo premoženjske bilanco). <p>1. Izdelali in prenovili smo večje število splošnih aktov. V splošne akte smo vključili oz. dopolnili notranje kontrole, ki nam omogočajo obvladovanje operativnih tveganj in zagotavljanje večje enotnosti pri delu. (izboljšava 2). Med pomembnejšimi splošnimi akti, ki so bili izdelani oz. prenovljeni velja omeniti:</p> <ul style="list-style-type: none"> Dopolnjen je bil Poslovnik o delu IZ z vidika notranjih kontrol. Izdelali smo 8 Okrožnic za medicinske pripomočke, ki se nanašajo na zagotavljanje pravic zavarovanih oseb in kontrole pri predpisovanju in izdaji medicinskih pripomočkov. Dopolnili smo Navodila za zajem in posredovanje podatkov o medicinskih pripomočkih v on-line sistem. Izdelali smo organizacijsko navodilo za shranjevanje arhivskih medijev na dislociranih lokacijah. Prenovili smo Interna navodila za vodenje in izvajanje nadzornega postopka. Organizacijsko navodilo za obdelavo dokumentov za obračun zdravstvenih storitev in izdanih materialov. Dopolnili in posodobili smo splošne akte: <ul style="list-style-type: none"> Navodilo o javnem naročanju, Pravilnik o upravljanju s pogodbami, Pravilnik o uporabi konferenčnih prostorov in opreme, Program usposabljanja zaposlenih o varstvu pred požarom, Revizija zdravstvene ocene tveganja, Pravilnik o povrnitvi stroškov službenih potovanj, Pravilnik o računovodstvu, Pravilnik o popisu in izrednem odpisu Zavoda, Pravilnik o izvajanju revizije, Pravilnik o ukrepih za varovanje dostojanstva delavcev na delovnih mestih, Pravilnik o kartici zdravstvenega zavarovanja, Pravilnik o nadzorih, Pravilnik o notranjemu revidiranju. Spremenili smo Pravilnik o notranji organizaciji - izvedli smo 2 fazi reorganizacije: <ul style="list-style-type: none"> 1. faza: Okrepitev in vzpostavitev širšega področja za analitiko in razvoj zdravstvenega zavarovanja, kar pripomore k uspešnejšemu uresničevanju nalog iz SRP. V področju je združeno znanje zdravstvenih ekonomistov, analitikov, zdravnikov in drugih strokovnjakov, s čimer so med drugim vzpostavljeni pogoji za bolj sistematično delo na razvoju obračunskih modelov, z uporabo vse bolj obsežnih in kakovostnih podatkov iz Zavodovih baz podatkov (o zdravstvenih storitvah, zdravilih, medicinskih pripomočkih, absentizmu in podobno) 2. faza: Razdelitev področja za OZZ na dva dela, s čimer v vsakem od njih celovito leče eden izmed temeljnih procesov, v snem urejanje zavarovanj (domače in mednarodne), v drugem odločanje o pravicah in nekateri drugi postopki. Ohranjena je celovitost vseh in področju medicinskih pripomočkov, obtemer se vzpostavlja dejanska celovitost mednarodnega zdravstvenega zavarovanja. Pripravili smo nov Statut. Pripravili smo seznam odgovornih oseb za vzdrževanje sistamskih prostorov računalniškega centra. <p>Izdelali in izboljšali smo fizično in tehnično varovanje: Izvedli nov sistemski prostor in preselili centralni računalniški sistem v nove prostore ter s tem omogočili boljše fizično in tehnično varnost.</p>

Kljub izvedenim izboljšavam ugotavljam, da obstajajo naslednja pomembna tveganja, ki jih še ne obvladujem v zadostni meri (navedite 1, 2 oziroma 3 pomembnejša tveganja in predvidene ukrepe za njihovo obvladovanje):

- Tveganja, povezana s partnerskim dogovarjanjem na področju zagotavljanja medicinskih pripomočkov. Glede na težave pri dosedanjem dogovarjanju s predstavniki dobaviteljev in potem nezmožnost izvajanja določenih sprememb, je takšen način neobvladljivo tveganje. Ker gre za strani s tako različnimi interesi, bodo pri sedanjem načinu partnerskega dogovarjanja, aktivnosti ZZZS, ne samo tiste, ki se nanašajo na obvladovanje odhodkov, ampak tudi druge, praviloma v nasprotju z interesi predstavnikov dobaviteljev.

Načrtovani ukrepi: Sprememba zakonodaje v smeri odprave partnerskega dogovarjanja na področju zagotavljanja medicinskih pripomočkov.
- Tveganja, povezana z informacijsko varnostjo. Zaradi zahtev po zmanjšanju finančnih sredstev služb Zavoda, smo ukinitelj rezervno lokacijo, na kateri smo imeli shranjene zaščite podatkov, s katerimi upravlja Zavod. S tem so se povečala tveganja za izgubo podatkov in prekinitve delovnih procesov Zavoda.

Izvedeni ukrepi: Izvajamo redne dneвне in tedenske zaščite podatkov. Kopije hranimo na dveh dislociranih lokacijah.

Načrtovani ukrepi: Iskanje mednih tehničnih in finančnih rešitev za vzpostavitev rezervne lokacije. Skupaj z ZPIZ skulamo poiskati rešitev za vzpostavitev skupne rezervne lokacije.
- Tveganja, povezana z zagotavljanjem finančnih sredstev za službo ZZZS: Zaradi zmanjševanja finančnih sredstev obstajajo tveganja pri rednem posodabljanju in vzdrževanju IS, izobraževanju delavcev, pogodbenem delu zdravnikov (nerealno planiranje).

Načrtovani ukrepi: zagotoviti je potrebno ustrezne finančne vire za službo za leto 2013 in izvesti reorganizacijo ZZZS.
- Tveganja, povezana s spremembami izhodišč in/ali zakonodaje po sprejetju finančnega račta ZZZS ter neustakljeno delovanje in ciji različnih interesnih skupin v Republiki Sloveniji

Načrtovani ukrepi: stalni kontakti z MZ, MF, ažurno obveščanje organov upravljanja ZZZS
- Tveganja, povezana z evidenco in višino plačnih prispevkov za OZZ pri DURS.

Načrtovani ukrepi: stalni kontakti z DURS, MF in MZ ter o stanju ažurno obveščati Upravni odbor.

Predstojnik oziroma poslovodni organ proračunskega uporabnika:

Generálni direktor
Samo Falck, dr. med.

Datum podpisa predstojnika:

31. 1. 2013

Pojasnilo k točki 6: Pravilnik o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih finančne omogoča zagotavljanje notranjega revidiranja z lastno notranjerevidirajočo službo, s skupno notranjerevidirajočo službo ali z zunanjim izvajalcem notranjerevidirajočih storitev (10. do 12. člen, Uradni list RS, št. 72/2002).

Lastne notranjerevidirajoče službe so dolžni ustanoviti predlagatelj finančnih načrtov po drugem odstavku 19. člena ZJF (npr. ministva). Lastna notranjerevidirajoča služba slednjih je tudi lastna notranjerevidirajoča služba tistih rjilovih organov v sestavi, ki nimajo svoje lastne notranjerevidirajoče službe.

Skupna notranjerevidirajoča služba je lahko ustanovljena v okviru erega proračunskega uporabnika ali kot samostojna strokovna služba proračunskih uporabnikov in izvaja notranje revidiranje na podlagi aktov v ustanoviti in poslovanja, ki določajo tudi pravice in obveznosti ustanoviteljev, ki so sopedniški teh aktov ali so pristojni k skupni notranjerevidirajoči službi kasneje na podlagi mandatnih pogodb. V primeru, da proračunski uporabnik ni podpisnik aktov skupne notranjerevidirajoče službe, ni podpisal mandatne pogodbe oziroma skupna notranjerevidirajoča služba nima pravne podlage za vključitev proračunskega uporabnika v svoje revizijsko okolje, proračunski uporabnik nima zagotovljenega notranjega revidiranja s strani skupne notranjerevidirajoče službe.

Proračunski uporabniki, razen tistih, ki so v skladu z ZJF dolžni ustanoviti lastno notranjerevidirajočo službo, si lahko zagotovijo notranje revidiranje svojega poslovanja tudi na podlagi oddaje javnega naročila zunanjemu izvajalcu notranjerevidirajočih storitev.

Vsi proračunski uporabniki so dolžni zagotoviti funkcijo notranjega revidiranja, in sicer, če odhodki v finančnem načrtu presegajo 2.086.463 evrov, vsakoletno, drugače pa na tri leta.

Pozitivno mnenje Računskega sodišča RS na računovodske izkaze in pravilnost poslovanja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije v letu 2011

Računsko sodišče RS je 25. marca 2013 izdalo revizijsko poročilo o računovodskih izkazih in pravilnosti poslovanja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju: ZZZS), v zvezi s katerim je ZZZS prejel pozitivno mnenje o računovodskih izkazih za leto 2011 ter pozitivno mnenje o pravilnosti poslovanja v letu 2011.

Računsko sodišče RS v revizijskem poročilu meni, da »revidirani računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pravilno prikazujejo stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev ZZZS na dan 31.12.2011 ter prihodke in

odhodke oziroma prejemke in izdatke Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije za tedaj končano leto v skladu z Zakonom o javnih financah in Zakonom o računovodstvu«, zato je izdalo pozitivno mnenje o računovodskih izkazih.

Tudi glede pravilnosti poslovanja ZZZS v letu 2011 je Računsko sodišče RS podalo pozitivno mnenje, saj meni, da je ZZZS v letu 2011 »v vseh pomembnih pogledih posloval v skladu s predpisi in usmeritvami«.

Damjan Kos

Seznam objavljenih pravnih aktov, navodil in okrožnic ZZS v obdobju od februarja do 31. decembra 2013

Za boljšo obveščenost zaposlenih objavljamo seznam pravnih aktov, navodil in okrožnic Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, ki so bili v obdobju od zadnje objave v občasniku februarja 2013 do vključno decembra 2013 objavljeni ali posodobljeni v Lotus Notes aplikaciji »E-gradiva« (po kronološkem vrstnem redu glede na datum objave).

Ob tej priložnosti vse vsebinske skrbnike posameznih pravnih aktov na Direkciji pozivamo k dosledni in sprotni objavi vseh novih ali posodobljenih pravnih aktov v aplikaciji »E-gradiva« ter k rednemu posodabljanju neuradnih čistopisov pravnih aktov, ki so objavljeni na spletni strani ZZS (skladno s predpisi o dostopu do informacij javnega značaja).

Nataša Grosar

Pravni akti ZZS:

- Pravilnik o uporabi službenih avtomobilov Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 25. 2. 2013)
- Sklep o pripravi Strateškega razvojnega programa za obdobje 2014-2019;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 29. 3. 2013)
- Sklep o pripravi Poslovnega poročila ZZS za leto 2012;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 29. 3. 2013)
- Pravilnik o sofinanciranju projektov za promocijo zdravja (neuradno prečiščeno besedilo št. 2);
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 2. 4. 2013)
- Sklep o določitvi cene standardnega materiala za vlite zalivke, prevleke, krone in mostičke;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 22. 4. 2013)
- Pravilnik o razvrščanju zdravil na listo;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 16. 5. 2013)
- Sklep o imenovanju strateške skupine in koordinatorja za preprečevanje goljufij;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 13. 6. 2013)
- Sklep o določitvi najvišjih priznanih vrednosti za živila za posebne zdravstvene namene;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 19. 6. 2013)
- Organizacijsko navodilo o izvajanju nalog skrbništva aplikacij informacijskega sistema Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 24. 6. 2013)
- Sklep o določitvi terapevtske skupine zdravil Zaviralcev protonske črpalke;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 2. 7. 2013)
- Sklep o prerezporeditvi sredstev v okviru FN ZZS za leto 2013;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 16. 7. 2013)
- Poslovnik o delu skupine za splošni dogovor;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 22. 7. 2013)
- Sklep o imenovanju;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 30. 7. 2013)
- Pravilnik o oddaji stanovanj Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 8. 8. 2013)
- Navodilo za obvezno zavarovanje tujcev, ki za opravljanje dela v RS potrebujejo delovno dovoljenje (prečiščeno besedilo št. 5);
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 12. 8. 2013)
- Navodilo za izvajanje desetega odstavka 137. člena ZDR-1 – Neposredno izplačilo nadomestila plače delavcu (Vrsta zahtevka: Direktno izplačilo po 137. čl. ZDR-1 (7)) (neuradno prečiščeno besedilo št. 1);
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 13. 8. 2013)
- Organizacijsko navodilo o načinu dela na področju povračil (neuradno prečiščeno besedilo št. 1);
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 22. 8. 2013)
- Pravilnik o počitniški dejavnosti Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 20. 9. 2013)
- Pravilnik o volitvah in predlaganju kandidatov predstavnikov delavcev v upravnem odboru Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 24. 9. 2013)
- Sklep o razpisu volitev in predlaganju kandidatov, predstavnikov delavcev Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije v Upravnem odboru Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 25. 9. 2013)
- Navodilo izvajalcem za uresničevanje pravice zavarovanih oseb do izbire osebnega zdravnika
- Verzija 7;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 2. 10. 2013)
- Kandidatna lista za volitve kandidatov predstavnikov delavcev ZZS v Upravnem odboru ZZS;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 11. 10. 2013)
- Organizacijsko navodilo o načinu dela na področju nadomestil plač (neuradno prečiščeno besedilo št. 5);
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 16. 10. 2013)
- Sklep o preklicu Sklepa o določitvi terapevtske skupine zdravil zaviralcev angiotenzinske konvertaze in Sklepa o določitvi terapevtske skupine zdravil za spreminjanje ravni serumskih lipidov;

- (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 17. 10. 2013)
 - Sklep o kriterijih za dodelitev psa vodiča slepih (neuradno prečiščeno besedilo št. 1);
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 18. 10. 2013)
 - Pravilnik o upravljanju s pogodbi (uradno prečiščeno besedilo);
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 21. 10. 2013)
 - Poročilo o izidu volitev kandidatov za člana Upravnega odbora ZZZS – predstavnika delavcev ZZZS;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 22. 10. 2013)
 - Pravilnik o uporabi konferenčnih prostorov in opreme;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 4. 11. 2013)
 - Organizacijsko navodilo o načinu dela pri obdelavi knjigovodskih listin obračunanih zdravstvenih storitev;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 6. 11. 2013)
 - Sklep o določitvi mejnega razmerja stroškovne učinkovitosti;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 8. 11. 2013)
 - Sklep o določitvi najvišjih priznanih vrednosti za živila za posebne zdravstvene namene;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 12. 11. 2013)
 - Sklep o določitvi terapevtske skupine zdravil zaviralcev angiotenzinske konvertaze;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 15. 11. 2013)
 - Sklep o določitvi terapevtske skupine zdravil za spreminjanje ravni serumskih lipidov;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 15. 11. 2013)
 - Organizacijsko navodilo o načinu dela na področju uveljavljanja pravice do zdravljenja v tujini;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 25. 11. 2013)
 - Sklep o rokih plačila avansov v letu 2013;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 28. 11. 2013)
 - Sklep o načrtovanju, beleženju in obračunavanju zdravstvenih storitev;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 3. 12. 2013)
 - Pravilnik o oddaji poslovnih prostorov v najem;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 12. 12. 2013)
 - Sklep o določitvi najvišjih priznanih vrednosti za skupine medsebojno zamenljivih zdravil in za terapevtske skupine zdravil;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 13. 12. 2013)
 - Navodilo za uveljavljanje pravice zavarovanih oseb do Prevoza z reševalnimi in drugimi vozili v obveznem zdravstvenem zavarovanju;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 16. 12. 2013)
 - Navodilo za uveljavljanje pravic do zdravstvenih storitev fizioterapije z delovnim nalogom v obveznem zdravstvenem zavarovanju;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 16. 12. 2013)
 - Pravilnik o obrazcih in listinah za uresničevanje obveznega zdravstvenega zavarovanja;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 19. 12. 2013)
- Okrožnice in navodila ZZZS:**
- Prijava v zavarovanje na podlagi sodb sodišč v delovnih sporih;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 13. 2. 2013)
 - Organizacijsko tehnično navodilo za nadzor nad delovanjem in odpravo napak v on line sistemu s centralnimi nadzornimi orodji;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 13. 2. 2013)
 - Usmeritve za pripravo sprememb modelov plačevanja zdravstvenih storitev v ZZZS;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 14. 2. 2013)
 - Navodilo za delo z recepti za osebno rabo (Rp/210.člen);
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 15. 2. 2013)
 - Interno navodilo notranjih kontrol na Oddelku za zdravila;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 15. 2. 2013)
 - Okrožnica ZAE 5/13: Obračun storitve E0335 - presejalna histopatološka preiskava SVIT - v dejavnosti Izvajanje programa SVIT (511 030);
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 20. 2. 2013)
 - Okrožnica MP št. 2/2013, Kontrole podatkov in naročilnic zapisanih v on-line pri dobavitelju;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 25. 2. 2013)
 - Okrožnica MP številka 1/2013: Zagotavljanje funkcionalno ustreznih pripomočkov oz. varne uporabe medicinskih pripomočkov;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 25. 2. 2013)
 - Organizacijsko navodilo o postopkih naročanja, prevzemu in spremljanju uporabe IKT;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 5. 3. 2013)
 - Okrožnica ZAE 5/12: Prenova izmenjave podatkov o beleženju in obračunavanju zdravstvenih storitev in izdanih materialov, dopolnjena gradiva, verzija 3;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 5. 3. 2013)
 - Okrožnica ZAE 17/12: : Prenova izmenjave podatkov o beleženju in obračunavanju zdravstvenih storitev in izdanih materialov, dopolnjena gradiva, verzija 5;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 5. 3. 2013)
 - Okrožnica ZAE 17/11: Prenova izmenjave podatkov o beleženju in obračunavanju zdravstvenih storitev in izdanih materialov;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 5. 3. 2013)
 - Okrožnica ZAE 12/12: : Prenova izmenjave podatkov o beleženju in obračunavanju zdravstvenih storitev in izdanih materialov, dopolnjena gradiva, verzija 4;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 5. 3. 2013)
 - Navodilo ZPIZ: Kategorije zavarovancev po ZPIZ-2 - 2013;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 7. 3. 2013)
 - Urejanje zavarovanja oseb, ki imajo registrirano poklicno/gospodarsko dejavnost;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 8. 3. 2013)
 - Okrožnica ZAE 7/13: Preštevilčenje numerične kode za državo Kosovo;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 27. 3. 2013)
 - Interno navodilo za sklepanje pogodb z izvajalci zdravstvenih storitev in o izvajanju notranjih kontrol;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 2. 4. 2013)
 - Interno navodilo o določitvi ordinacijskega časa v pogodbah z izvajalci zdravstvenih storitev;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 3. 4. 2013)
 - Okrožnica ZAE 8/13: Nova storitev E0057 – Parenteralna prehrana - v lekarniški dejavnosti 743 606 – Parenteralna prehrana; Storitvi Zelene knjige 97463 in 97464 v dejavnosti pedontologije (401 111) ter otroškem in mladinskem zobozdravstvu (404 103); Obračun storitev 95194 – 95197;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 15. 4. 2013)
 - Navodilo za zajem in posredovanje podatkov o predpisanih in izdanih MTP v on-line sistemu;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 15. 4. 2013)
 - Dopolnitev Okrožnice MP št. 39: Stornacije v on-line in izdatkih;

- (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 16. 4. 2013)
- Okrožnica MP št. 3/2013- Kontrole v sistemu On-line, Predpisovanje in izdaja predlog in pleníc, Stornacije ob izdaji MP;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 16. 4. 2013)
 - Okrožnica ZAE 9/13: Storitvi Zelene knjige 95194 in 95195 v dejavnosti pedontologije (401 111) ter otroškem in mladinskem zobozdravstvu (404 103);
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 24. 4. 2013)
 - Interno organizacijsko navodilo o pripravi in objavi okrožnic področja ZAE za obračun zdravstvenih storitev;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 7. 5. 2013)
 - Okrožnica ZAE 10/13: Vstop Hrvaške v Evropsko unijo; Spremembe Seznama A; Uvedba nove šifre LZM Q0202 – zdravilo denosumab, črtanje nekaterih šifer LZM zdravil ter uvedba obstoječih šifer LZM Q0162 – zdravilo risperidon, Q0163 – zdravilo paliperidon in Q0164 – zdravilo olanzapin (le za zdravilne učinkovine v depo obliki) v dejavnost 230 241 – Psihijatrija v specialistični zunajbolnišnični dejavnosti; Beleženje nujne medicinske pomoči in dežurne službe; Obračunavanje histopatoloških preiskav (Q0033); Sprememba opisa storitve I1604 – Konzultacija pri specialistu;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 16. 5. 2013)
 - Okrožnica ZAE 6/13: Spremembe, ki jih uvaja Splošni dogovor za pogodbeno leto 2013; Uvedba obstoječe podvrste 240 – Alergologija - v 227 - Pediatrija v specialistični zunajbolnišnični dejavnosti; Uvedba nove podvrste 268 – Protibolečinska ambulanta - v 202 - Anesteziologija, reanimatologija in perioperativna intenzivna medicina v specialistični zunajbolnišnični dejavnosti;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 23. 5. 2013)
 - Organizacijsko navodilo o načinu dela pri knjigovodskih listih obračunanih zdravstvenih storitev;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 27. 5. 2013)
 - Okrožnica ZAE 12/13: Najvišje priznane vrednosti ob uvedbi terapevtskih skupin zdravil;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 29. 5. 2013)
 - Okrožnica ZAE 11/13: Preklic Okrožnice ZAE 6/13 v delu, ki govori o izvajanju programa DORA;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 4. 6. 2013)
 - Okrožnica ZAE 14/13: Spremembe stopenj DDV; Spremembe opisov storitev zdraviliškega zdravljenja ter dopolnitve K1 in K2 za zdraviliško zdravljenje; Preklic Okrožnice ZAE 13/13 v delu, ki uvaja storitev 95190; Nov model plačevanja radioterapevtskih storitev;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 13. 6. 2013)
 - Okrožnica ZAE 13/13: Obračunavanje mamografije; Novi storitvi E0436 – Mamografsko slikanje DORA – in E0437 - Diagnostika DORA – ter črtanje storitve E0256 - Mamografija v programu DORA - v dejavnosti 511 031 – Izvajanje programa DORA; Nova šifra LZM Q0203 - Fiksni zobnoproletični nadomestek s podstandardno kovino v zobozdravstvu; Uvedba storitve 81870 – Ekspresija komedonov; Uvedba storitve 95190 – Zdravstveno vzgojno in posvetno delo s skupino; Spremembe K4 pri podatku 'Trajanje obravnave je lahko daljše od enega dne' v specialistični zunajbolnišnični dejavnosti;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 13. 6. 2013)
 - Okrožnica ZAE 15/13: Uvedba novih kontrol podatkov o izdanih zdravilih;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 19. 6. 2013)
 - Okrožnica MP št. 4/2013 Spremembe davčnih stopenj in cen medicinskih pripomočkov;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 24. 6. 2013)
 - Navodilo za izvajanje napatitve na delo v Republiki Makedonijo, Republiki Srbijo, Bosno in Hercegovino ter Črno goro-velja od 1.7.2013 dalje;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 1. 7. 2013)
 - Navodilo za izvajanje napatitve na delo v države članice EU, EGP in Švico;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 1. 7. 2013)
 - Navodila za izvajanje evropske zakonodaje ter bilateralnih sporazumov o socialni varnosti na področju napatitev na delo v tujino za območne enote;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 1. 7. 2013)
 - Pooblaščenih zdravnikov za indiciranje zdravil za zdravljenje hepatitisa B in C;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 16. 7. 2013)
 - Navodilo o profesionalni kartici;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 16. 7. 2013)
 - Interno organizacijsko navodilo za zagotovitev dodatnih finančnih sredstev za ampulirana zdravila in mikrobiološke preiskave;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 16. 7. 2013)
 - Okrožnica ZAE 16/13: Novi šifri nosilca kritja razlike do polne vrednosti storitev; Uvedba storitve E0092 v dejavnost 201 203 »Abdominalna kirurgija v specialistični zunajbolnišnični dejavnosti«;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 19. 7. 2013)
 - Okrožnica ZAE 17/13: Izdaja zdravila ob premajhni zalogi v lekarni - delna izdaja zdravila;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 22. 7. 2013)
 - Navodila št. 29 za evidentiranje in obračunavanje zdravstvenih storitev;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 31. 7. 2013)
 - Dopolnitev Okrožnice MP št. 3/2013- Kontrole v sistemu On-line, Predpisovanje in izdaja predlog in pleníc, Stornacije ob izdaji MP;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 6. 8. 2013)

- Interno navodilo za vodenje in izvajanje nadzornih postopkov;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 12. 8. 2013)
- Urejanje zavarovanja družinskim članom;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 2. 9. 2013)
- Seznam pooblaščenih zdravnikov za predpisovanje živil za posebne zdravstvene namene;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 6. 9. 2013)
- Seznam ampuliranih zdravil za ambulantno zdravljenje v okviru LZM (seznam A) s spremembami;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 20. 9. 2013)
- Okrožnica ZAE 18/13: Spremembe iz Aneksa št. 2 k Splošnemu dogovoru 2013; Uvedba obstoječih šifer LZM Q0187 – Q0194 »citostatiki« v dejavnost onkologije z radioterapijo; Uvedba obstoječih šifer E0421 in E0422 v dejavnosti 207 213 »Hematologija«, 209 215 »Internistika« in 216 264 »Nefrologija«; Novi evidenčni šifri E0441 »Blagovni rabat za zdravila iz Seznama B« in E442 »Blagovni rabat za zdravila iz Seznama B – kalo«; Nova storitev 34484 »SPECT – tomografska scintigrafija«; Pravila obračuna storitve 12222 – Foto fundi; Nov šifrant 48 »Oznaka določitve cene«;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 30. 9. 2013)
- Pooblaščeni zdravniki za predpisovanje koagulacijskih faktorjev VIII in IX. ter kombinacije Von Willebrandovega faktorja in koagulacijskega faktorja VIII;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 1. 10. 2013)
- Organizacijsko navodilo o sprejemu podatkov o izbranih osebnih zdravnikih, podatkov o nosečnostih ter podatkov o postopkih oploditve z biomedicinsko pomočjo, ki jih on-line v informacijski sistem zavoda zapišejo izvajalci zdravstvenih storitev;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 2. 10. 2013)
- Navodila- upravna komisija za koordinacijo sistemov socialne varnosti;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 2. 10. 2013)
- Navodila- revizijski odbor upravne komisije;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 2. 10. 2013)
- Okrožnica ZAE 20/13: Šifra nosilca kritja razlike do polne vrednosti razlike 10; Način dostopa do podatkov o OZZ zavarovane osebe v on-line sistemu; Sprememba poročanja podatkov v strukturi »SBD obravnava in »Obravnava«; Opomnik glede beleženja dveh tipov bolnišničnih obravnav v eni hospitalizaciji;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 16. 10. 2013)
- Spremembe seznama B;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 17. 10. 2013)
- Okrožnica MP št. 5/2013 Kontrole v sistemu On-line pri predpisu medicinskih pripomočkov;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 18. 10. 2013)
- Okrožnica MP št. 6/2013 - Kontrole v sistemu On-line pri izdaji medicinskih pripomočkov;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 18. 10. 2013)
- Interno organizacijsko navodilo o pripravi in vzdrževanju internih organizacijskih navodil PAO;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 24. 10. 2013)
- Okrožnica ZAE 19/13: Nov obračunski model fizioterapije; Ukinitvev seznama storitev 15.36 »Storitve fizioterapije in delovne terapije«; Skupnostna psihiatrična obravnava na domu; Dodatne kontrole pri obračunu storitev zdraviliškega zdravljenja in nov povezovalni šifrant K31; Obračun blagovnega rabata za zdravila le na vrstah dokumentov 1 – 3; Najava spremembe poročanja podatkov v strukturi »SBD obravnava«; Najava uvedbe kontrole poročanja zdravil iz seznama B;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 25. 10. 2013)
- Draga bolnišnična zdravila za poročanje ZZZS;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 25. 10. 2013)
- Okrožnica MP št. 6/2013 – Popravek Kontrole v sistemu On-line pri izdaji medicinskih pripomočkov;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 28. 11. 2013)
- Spremembe list zdravil in živil;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 28. 11. 2013)
- Dodatni podatki za lekarne;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 3. 12. 2013)
- Seznam zdravil in živil za posebne zdravstvene namene, ki so razvrščena na pozitivno ali vmesno listo, seznam bolnišničnih zdravil, seznam medsebojno zamenljivih zdravil z najvišjo priznano vrednostjo ter seznam najvišjih priznanih vrednosti za živila za posebne zdravstvene namene – čistopis;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 3. 12. 2013)
- Spremembe list zdravil in živil;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 18. 12. 2013)
- Seznam zdravil in živil za posebne zdravstvene namene, ki so razvrščena na pozitivno ali vmesno listo, seznam bolnišničnih zdravil, seznam medsebojno zamenljivih zdravil z najvišjo priznano vrednostjo ter seznam najvišjih priznanih vrednosti za živila za posebne zdravstvene namene – čistopis;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 18. 12. 2013)
- Okrožnica ZAE 21/13: Pilotna uvedba novega obračunskega modela patronažne zdravstvene nege; Pilotna uvedba novega obračunskega modela klinične psihologije; Nov seznam 15.148 »Informativni seznam citopatohistoloških preiskav«; Ukinitvev IVZ in ZZV; Nove storitve referenčnih ambulant; Novi storitvi E0450 in E0451 v pulmologiji; Nove storitve URI; Ukinitvev beleženja točkovnih storitev v 249 218 »Fabryjeva bolezen«; Nedovoljeno obračunavanje storitev, ki jih ni v ZZZS šifrantih;

Storitev 11612 »Timska konzultacija«; Preverjanje veljavnosti OZZ v bolnišnični dejavnosti; Spremembe priporočil ' Kode MKB, ki pod določenimi pogoji opredeljujejo 100 odstotno plačilo iz OZZ';

(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 18. 12. 2013)

- Okrožnica MP številka 7/2013: Zagotavljanje medicinskih pripomočkov pri zdravljenju sladkorne bolezni; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 19. 12. 2013)
- Seznam zdravil in živil za posebne zdravstvene namene, ki so razvrščena na pozitivno ali vmesno listo, seznam bolnišničnih zdravil, seznam medsebojno zamenljivih zdravil z najvišjo priznano vrednostjo ter seznam najvišjih priznanih vrednosti za živila za posebne zdravstvene namene – čistopis; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 20. 12. 2013)
- Okrožnica ZAE 22/13: Uvedba novih šifer za nove jakosti zdravila Wilate 500 (E0517) in Wilate 1000 (E0518) in zaključek veljavnosti starih šifer za jakosti zdravila Wilate 450 (E0387) in 900 (E0388); (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 20. 12. 2013)
- Draga bolnišnična zdravila za poročanje ZZZS; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 23. 12. 2013)
- Navodilo št. 30 za evidentiranje in obračunavanje zdravstvenih storitev; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 24. 12. 2013)
- Okrožnica ZAE 23/13: Sprememba poročanja podatkov v strukturi »SBD obravnava«; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 27. 12. 2013)

Drugi dokumenti ZZZS:

- Izjava zavezanosti vodstva ZZZS politiki preprečevanja goljufij; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 14. 3. 2013)
- OE Celje- izpostava Žalec – Požarni red in ocena požarne ogroženosti; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 28. 3. 2013)
- OE Celje- izpostava Šmarje pri Jelšah – Požarni red in ocena požarne ogroženosti; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 28. 3. 2013)
- OE Celje- izpostava Šentjur pri Celju – Požarni red in ocena požarne ogroženosti; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 28. 3. 2013)
- OE Celje- izpostava Laško – Požarni red in ocena požarne ogroženosti; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 28. 3. 2013)
- OE Celje- izpostava Slovenjske konjice – Požarni red; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 17. 4. 2013)
- OE Celje– Požarni red in ocena požarne ogroženosti; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 17. 4. 2013)
- OE Murska Sobota- izpostava Gornja Radgona – Požarni red in ocena požarne ogroženosti; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 21. 5. 2013)
- OE Murska Sobota-- Požarni red in ocena požarne ogroženosti; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 21. 5. 2013)
- OE Murska Sobota- izpostava Ljutomer – Požarni red in ocena požarne ogroženosti; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 21. 5. 2013)
- OE Murska Sobota- izpostava Lendava – Požarni red in ocena požarne ogroženosti; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 21. 5. 2013)
- Seznam medicinskih pripomočkov s šifrantom, medicinskimi kriteriji, pooblastili, postopki in cenovnimi standardi; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 1. 7. 2013)
- OE Krško– Požarni red in ocena požarne ogroženosti; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 16. 7. 2013)
- OE Krško– izpostava Sevnica-Požarni red in ocena požarne ogroženosti; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 16. 7. 2013)
- OE Krško– izpostava Brežice-Požarni red in ocena požarne ogroženosti; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 16. 7. 2013)
- Cenik listin – velja od 17.7.2013; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 16. 7. 2013)
- OE Ljubljana- izpostava Vrhnika – Požarni red in ocena požarne ogroženosti; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 13. 8. 2013)
- OE Ljubljana- izpostava Zagorje – Požarni red in ocena požarne ogroženosti; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 13. 8. 2013)
- OE Ljubljana- izpostava Trbovlje – Požarni red in ocena požarne ogroženosti; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 13. 8. 2013)
- OE Ljubljana- izpostava Litija – Požarni red in ocena požarne ogroženosti; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 13. 8. 2013)
- OE Ljubljana- izpostava Kamnik – Požarni red in ocena požarne ogroženosti; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 13. 8. 2013)
- OE Ljubljana- izpostava Hrastnik – Požarni red in ocena požarne ogroženosti; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 13. 8. 2013)
- OE Ljubljana- izpostava Grosuplje – Požarni red in ocena požarne ogroženosti; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 13. 8. 2013)
- OE Ljubljana- izpostava Domžale – Požarni red in ocena požarne ogroženosti; (LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 13. 8. 2013)

- OE Ljubljana- izpostava Cerknica– Požarni red in ocena požarne ogroženosti;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 13. 8. 2013)
- OE Ravne na Koroškem- izpostava Velenje– Požarni red in ocena požarne ogroženosti;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 26. 8. 2013)
- OE Novo mesto– Požarni red in ocena požarne ogroženosti;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 26. 8. 2013)
- OE Ravne na Koroškem– Požarni red in ocena požarne ogroženosti;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 19. 9. 2013)
- OE Ravne na Koroškem- izpostava Slovenj Gradec– Požarni red in ocena požarne ogroženosti;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 19. 9. 2013)
- OE Ravne na Koroškem- izpostava Radlje ob Dravi– Požarni red in ocena požarne ogroženosti;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 19. 9. 2013)
- OE Ravne na Koroškem- izpostava Mozirje– Požarni red in ocena požarne ogroženosti;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 19. 9. 2013)
- OE Kranj– Požarni red in ocena požarne ogroženosti;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 24. 9. 2013)
- OE Novo mesto- izpostava Trebnje– Požarni red in ocena požarne ogroženosti;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 25. 9. 2013)
- OE Novo mesto- izpostava Metlika– Požarni red in ocena požarne ogroženosti;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 25. 9. 2013)
- OE Novo mesto- izpostava Črnomelj– Požarni red in ocena požarne ogroženosti;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 25. 9. 2013)
- OE Maribor– Požarni red in ocena požarne ogroženosti;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 25. 9. 2013)
- OE Maribor- izpostava Slovenska Bistrica– Požarni red in ocena požarne ogroženosti;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 25. 9. 2013)
- OE Maribor- izpostava Lenart– Požarni red in ocena požarne ogroženosti;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 25. 9. 2013)
- OE Maribor- izpostava Ptuj– Požarni red;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 1. 10. 2013)
- OE Maribor- izpostava Ormož– Požarni red in ocena požarne ogroženosti;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 1. 10. 2013)
- OE Ljubljana- izpostava Ribnica– Požarni red;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 1. 10. 2013)
- OE Ljubljana- izpostava Kočevje– Požarni red in ocena požarne ogroženosti;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 1. 10. 2013)
- OE Koper– Požarni red in ocena požarne ogroženosti;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 1. 10. 2013)
- OE Koper- izpostava Postojna– Požarni red in ocena požarne ogroženosti;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 1. 10. 2013)
- OE Koper- izpostava Piran– Požarni red in ocena požarne ogroženosti;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 1. 10. 2013)
- OE Koper- izpostava Ilirska Bistrica– Požarni red in ocena požarne ogroženosti;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 1. 10. 2013)
- Usmeritve za knjiženje po kontih;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 15. 10. 2013)
- Povprečne cene zdravstvenih storitev;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 15. 10. 2013)
- OE Koper- izpostava Sežana– Požarni red in ocena požarne ogroženosti;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 25. 10. 2013)
- OE Koper- izpostava Izola– Požarni red in ocena požarne ogroženosti;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 25. 10. 2013)
- Cenik konferenčnih prostorov ZZS;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 4. 11. 2013)
- Cenik publikacij;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 19. 11. 2013)
- OE Koper- Kreljeva ulica 1– Požarni red in ocena požarne ogroženosti;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 29. 11. 2013)
- Postopek podajanja, obravnavanja in odobravanja strukturnih sprememb plana kadrov ZZS;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 23. 12. 2013)

Dogovori, sklenjeni z drugimi partnerji:

- Prijava v zavarovanje upokojujencev R Srbije, ki živijo v Sloveniji-potrebna dokumentacija;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 15. 2. 2013)
- Aneks št. 1 k Splošnemu dogovoru za pogodbeno leto 2013;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 7. 3. 2013)
- Hrvaška – zapisniki razgovorov organov za zvezo Republike Slovenije in republike Hrvaške na področju socialnega zavarovanja;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 22. 4. 2013)
- Splošni dogovor za pogodbeno leto 2013;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 24. 4. 2013)
- Aneks št. 2 k Splošnemu dogovoru za pogodbeno leto 2013;
(LN aplikacija E-gradiva, datum objave: 23. 8. 2013)

Vir: ZZS, Lotus Notes aplikacija E-gradiva.

Izjava zavezanosti vodstva ZZZS politiki preprečevanja goljufij

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) je javni zavod, ki izvaja obvezno zdravstveno zavarovanje v Republiki Sloveniji po načelih solidarnosti in univerzalne dostopnosti do pravic vseh v zavarovanje vključenih oseb. Avtonomno upravlja s sredstvi plačnikov prispevkov, s katerimi zavarovanim osebam zagotavlja finančno pokritje zdravstvenih storitev in drugih z zakonom določenih pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja.

Pri uresničevanju svojega poslanstva se na ZZZS soočamo s tveganjem nastanka goljufij. V skladu z načeli pregledne in učinkovite porabe javno finančnih sredstev, ki so namenjena izvedbi programov zdravstvenih storitev in uresničevanju drugih pravic iz naslova obveznega zdravstvenega zavarovanja, je potrebno vsako, tudi najmanjšo možnost izgube sredstev zaradi nepravilnosti in goljufij v sistemu odkriti, obravnavati, odpraviti in preprečiti. V ta namen na ZZZS že uporabljamo številne nadzorne mehanizme za odkrivanje različnih nepravilnosti pri izvajanju in obračunavanju storitev ter uresničevanju pravic. Za aktivnejše zaznavanje in preprečevanje goljufij pa bo vodstvo ZZZS, skladno z veljavno zakonodajo, izpopolnjevalo nadzorne mehanizme, delovne postopke in poslovne procese. S temi postopki bo vodstvo seznanilo vse zaposlene, stranke ter poslovne partnerje ZZZS, s čemer bo podana primerna spodbuda za širjenje kulture boja

proti goljufijam in izkazana ustrežna zavezanost k etičnem ravnanju.

ZZZS bo tudi v prihodnje redno ocenjeval tveganja za nastanek goljufij in na tej osnovi izvajal ustrezne preglede ter obravnave. Podrobno bo opredelil postopek za ravnanje v primeru sumov goljufij in nepravilnosti. Z ustreznimi znanji bo dodatno izobrazil in usposobil zaposlene, v informacijskem sistemu pa oblikoval določene programske rešitve, ki bodo omogočale bolj učinkovito zaznavo potencialnih nepravilnosti in goljufij ter pravočasno ukrepanje za njihovo odpravo in preprečevanje.

Vodstvo ZZZS bo v zvezi z odkrivanjem, obravnavanjem, odpravljanjem in preprečevanjem goljufij oblikovalo politiko ter tudi druge dokumente, ki bodo podlaga za ravnanje vseh zaposlenih v ZZZS na področju preprečevanja goljufij. Aktivno se bo vključevalo v vse obravnavane primere goljufij ter tako z lastnim zgledom pri vodenju postopkov dokazovalo pomen poštenosti in drugih etičnih vrednot za uresničevanje temeljnih načel solidarnosti in pravičnosti v javnem sistemu obveznega zdravstvenega zavarovanja.

Številka: 170-4/2013-DI/1

Datum: 31. 1. 2013

Samo Fakin, dr. med.,
generalni direktor

Temelji politike preprečevanja goljufij na ZZZS

1. Namen

Osnovni namen politike preprečevanja goljufij na Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju ZZZS) je izpopolniti obstoječe nadzorne mehanizme za odkrivanje nepravilnosti ter razviti nekatere nove zaščitne aktivnosti, ki bodo omogočale sistematično in učinkovito odkrivanje, obravnavanje, odpravljanje ter preprečevanje goljufij pri izvajanju obveznega zdravstvenega zavarovanja (v nadaljevanju OZZ).

S politiko preprečevanja goljufij želi ZZZS oblikovati ustrezne pogoje za krepitev integritete, odgovornosti in transparentnosti pri izvajanju OZZ ter spodbujati kulturo boja proti goljufijam in zavezanost k etičnemu ravnanju udeležencev v sistemu OZZ: zavarovanih oseb, izvajalcev zdravstvenih storitev, dobaviteljev zdravil in medicinskih pripomočkov ter drugih strank ali poslovnih partnerjev ZZZS ter zaposlenih ZZZS.

S politiko preprečevanja goljufij namerava ZZZS uveljaviti pristop »ničelne tolerance« do goljufij in korupcije v sistemu zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja.

2. Opredelitev pojmov

Izraz »**nepravilnost**« je najširši pojem, ki vključuje različne nenamerne in namerne nepravilnosti, ki jih lahko povzročijo ali zagrešijo različni udeleženci v sistemu OZZ. Nepravilnost odstopa od pravilnega ravnanja, ki je kodificirano oz. predpisano, zato je vedno odraz kršenja predpisov ali pogodbe, npr. Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, Pravil OZZ, Splošnega dogovora, pogodb z izvajalci zdravstvenih storitev, izdajatelji zdravil in dobavitelji medicinskih pripomočkov, ter drugih predpisov. Nepravilnost pomeni vsako ravnanje ali opustitev ravnanja posameznih subjektov, ki lahko škodljivo vpliva na javno finančna sredstva OZZ (npr. kot neupravičeno zmanjšanje prihodkov ali povečanje odhodkov) in/ali na doseganje drugih nefinančnih javnih ciljev sistema (npr. slabšanje zdravstvene varnosti zavarovanih oseb, slabši dostop zavarovanih oseb do storitev, zmanjšanje ugleda ZZZS idr.). Nepravilnosti so lahko nenamerne (administrativne napake) ali namerne (goljufije).

V primeru nenamerne nepravilnosti gre za **administrativno napako** brez zlonamerne naklepa. ZZZS odkriva, obravnava in odpravlja administrativne napake na podlagi podrobnih navodil za delo in/ali z rednimi nadzornimi aktivnostmi ter z notranjo revizijsko službo na vseh področjih poslovanja, predvsem pa na ključnih področjih izvajanja OZZ:

- urejanje zavarovanj zavarovanih oseb,

- plačilo prispevkov OZZ s strani zavezancev,
- razporejanje sredstev OZZ za plačilo izvajalcem in dobaviteljem na podlagi dogovorov, pogodb in računov,
- izplačevanje denarnih dajatev,
- zagotavljanje dostopa do zdravstvenih storitev in drugih pravic iz OZZ
- pri zagotavljanju pogojev za delo službe ZZZS.

Goljufijo¹ lahko na najbolj splošni ravni opredelimo kot namerno nepravilnost ali namerni poskus pridobitve finančne ali nefinančne koristi z zavajanjem. Goljufijo torej od nenamernih administrativnih nepravilnosti ločuje namerna prevara. S pojmom goljufija se povezujejo tudi drugi različni izrazi, kot so prevara, zloraba, korupcija idr. Goljufija se pogosto prepleta zlasti s **korupcijo**², saj pri izpeljavi goljufij velikokrat sodeluje več oseb, ki so pripravljene za pridobitev načrtovanih koristi kršiti svoje dolžno ravnanje, torej ravnati koruptivno.

S pričujočim dokumentom se ZZZS usmerja predvsem na obravnavo in preprečevanje goljufij svojih strank (zavarovane osebe, zavezanci) in poslovnih partnerjev (izvajalci zdravstvenih storitev, dobavitelji zdravil, medicinskih pripomočkov, opreme idr.), saj ukrepe za odkrivanje in preprečevanje tveganja, povezana s korupcijo zaposlenih na ZZZS izvaja na podlagi posebnega dokumenta Načrt integritete ZZZS. Mejni primeri, ko bodo v goljufijo oz. korupcijo vpleteni tako na ZZZS zaposleni kot tudi stranke oz. poslovni partnerji ZZZS, bodo opredeljeni kot posebna tveganja in bodo obravnavana v skladu z obema dokumentoma.

ZZZS je doslej odkrival, obravnaval in preprečeval goljufije v okviru rednih nadzornih aktivnosti oz. postopkov za preprečevanje nepravilnosti v najširšem smislu. Ima tudi svojo notranjo revizijsko službo, ki neodvisno preverja delovanje notranjih kontrol, opozarja na tveganja in priporoča ukrepe za njihovo obvladovanje. Dosedanje izkušnje pri odkrivanju

1 Goljufijo Kazenski zakonik (UL RS št. 50/12 – UPB2) na splošno opredeljuje kot dejanje, ki ga storilec z namenom, da bi sebi ali komu drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, spravi koga z lažnim prikazovanjem ali prikrievanjem dejanskih okoliščin v zmoto ali ga pusti v zmoto in ga s tem zapelje, da ta v škodo svojega ali tujega premoženja kaj stori ali opusti. KZ kot kazniva dejanja loči »goljufijo«, »poslovno goljufijo« in »goljufijo na škodo Evropske unije«, opredeljuje pa tudi druga sorodna kazniva dejanja, ki v smislu zgornje opredelitve obsegajo tudi preslepitev, zatajitev, zlorabo, prikrievanje, neupravičeno uporabo, poneverbo idr.

2 V Zakonu o integriteti in preprečevanju korupcije (UL RS št.69/2011) je pojem korupcija opredeljen kot »...vsaka kršitev dolžnega ravnanja uradnih in odgovornih oseb v javnem ali zasebnem sektorju, kot tudi ravnanje oseb, ki so pobudniki kršitev ali oseb, ki se s kršitvijo lahko okoristijo, zaradi neposredno ali posredno obljubljenih, ponujenih ali dane oziroma zahtevane, sprejete ali pričakovane koristi zase ali za drugega«.

goljufij in primeri iz sorodnih dejavnosti doma in v svetu odkrivajo določene slabosti pri izvajanju rednih nadzornih aktivnosti nad zunanjimi partnerji. Zaradi specifičnih karakteristik je potreben bolj sistematičen in specifičen pristop zlasti pri obravnavi tveganj namernih nepravilnosti – goljufij.

Goljufije predstavljajo specifično vrsto tveganj, ki se pojavljajo na različnih področjih izvajanja OZZ oz. poslovanja ZZZS. V ta namen opredeljujemo goljufijo na področju OZZ kot vsako namerno dejanje ali opustitev dejanja v zvezi z:

- uporabo ali predložitvijo lažnih, nepravilnih ali nepopolnih dokumentov **pri urejanju zavarovanja**, katerih posledica je poneverba ali neupravičena pridobitev pravic iz OZZ ali ugodnosti na račun sredstev OZZ;
- uporabo ali predložitvijo lažnih, nepravilnih ali nepopolnih dokumentov pri določanju osnov za **plačilo prispevkov** za OZZ, katerih posledica je poneverba ali neupravičeno zmanjšanje obveznosti pri plačilu prispevkov za OZZ ali neupravičene pravice iz OZZ;
- uporabo ali izkazovanjem lažnih dokumentov o statusu zavarovanja **pri uveljavljanju pravic pri izvajalcih zdravstvenih storitev, dobaviteljih zdravil in medicinskih pripomočkov**, katerih posledica je poneverba ali neupravičena pridobitev pravic iz OZZ;
- uporabo ali predložitvijo lažnih, nepravilnih ali nepopolnih dokumentov **pri uveljavljanju pravic do denarnih dajatev na ZZZS**, katerih posledica je poneverba ali neupravičena pridobitev sredstev OZZ;
- uporabo ali predložitvijo lažnih, nepravilnih ali nepopolnih obračunskih dokumentov za **plačilo opravljenih zdravstvenih storitev, izdanih zdravil ali medicinskih pripomočkov**, katerih posledica je poneverba ali neupravičena pridobitev sredstev OZZ;
- neupoštevanjem ali kršenjem določenih pogodbenih obveznosti izvajalcev zdravstvenih storitev, dobaviteljev zdravil in medicinskih pripomočkov, katerih posledica je opustitev dogovorjenih aktivnosti in s tem izrazit **zaplet ali zastoj pri dostopnosti zavarovanih oseb do zdravstvenih storitev** ali drugih pravic iz OZZ;
- uporabo ali predložitvijo lažnih, nepravilnih ali nepopolnih dokumentov s strani zaposlenih na ZZZS pri izvajanju zavarovanja in drugih poslovnih aktivnostih ZZZS, katerih posledica je poneverba, neupravičena uporaba ali pridobitev sredstev OZZ.

S takšnimi opredelitvami nepravilnosti in goljufij v sistemu se ZZZS z aktivnostmi osredotoča na preprečevanje:

- materialnih oziroma finančnih posledic in izgub, ki bi bile povzročene neposredno javnemu sistemu OZZ ter
- nematerialnih oziroma nefinančnih posledic, katerih posledica bi bili večji zapleti ali zastoji pri uveljavljanju oz. dostopu zavarovanih oseb do pravic iz OZZ in s tem izguba ugleda ZZZS in/ali zaupanja v javni sistem zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja.

ZZS bo v skladu z navedenimi opredelitvami ob odkrivanju obravnaval vse nepravilnosti kot goljufijo in jih kot take navedel v načinu obravnave. Šele po predložitvi ustreznih dokumentov in podatkov, ki bodo dokazali, da gre za administrativno napa-

ko, bo spremenil način obravnave in nepravilnost obravnaval kot nenamerno napako.

3. Vrste goljufij

Za sistematično zaznavanje in odkrivanje tveganj za goljufije je pomembna razvrstitev potencialnih akterjev goljufij. V sistem OZZ vstopa veliko število interesno različnih deležnikov:

- zavarovane osebe kot uporabniki storitev,
- zavarovanci in drugi zavezanci za urejanje zavarovanja in plačilo prispevkov,
- izvajalci zdravstvenih storitev,
- dobavitelji zdravil, medicinskih pripomočkov, medicinske opreme idr.,
- izvajalci prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj,
- zaposleni ZZZS,
- drugi deležniki.

Na osnovi možnih akterjev so z vidika odkrivanja in preprečevanja najpomembnejše naslednje vrste goljufij:

1. **goljufije zavarovanih oseb** kot uporabnikov storitev:
 - navajanje napačnih podatkov pri urejanju zavarovanja,
 - poneverbe identifikacijskih dokumentov,
 - uveljavljanje pravic, do katerih niso upravičeni,
 - idr.
2. **goljufije zavarovancev, zavezancev** za urejanje zavarovanja in zavezancev za plačilo prispevkov:
 - navajanje napačnih podatkov glede virov prihodkov, »izbiranje« možnih statusov za vključitev v zavarovanje,
 - nepravilno oz. nezakonito prijavljanje oseb v zavarovanje s strani zavezancev,
 - neplačevanje ali nepravilno plačevanje prispevkov s strani zavezancev,
 - idr.
3. **goljufije na strani izvajalcev zdravstvenih storitev**:
 - goljufije pri obračunu storitev (zahtevki za neobstoječe aktivnosti, obračuni za fiktivno opravljene storitve, obračuni storitev za izmišljene bolnike, idr.),
 - goljufije pri predpisovanju receptov za zdravila in naročilnic za medicinske pripomočke,
 - goljufije povezane z napotovanjem k drugim izvajalcem (napotovanje v nasprotju s predpisi idr.),
 - podajanje lažnih zdravniških mnenj, potrdil ali spričeval,
 - idr.
4. **goljufije na strani dobaviteljev zdravil, medicinskih pripomočkov, opreme idr.:**
 - goljufije pri izdaji zdravil (nepravilno izdana zdravila oz. v nasprotju s predpisi),
 - »marketinško« prirejanje strokovnih argumentov ali dokumentov pri izdaji zdravil,
 - goljufije pri dobavi medicinskih pripomočkov,
 - goljufije pri sodelovanju z dobavitelji tehnične opreme in izvajanju različnih postopkov javnega naročanja,
 - »marketinško« informiranje in nagrajevanje (korupcija) zdravstvenega osebja glede posamezne medicinske ali tehnične opreme,
 - idr.

5. Goljufije na strani izvajalcev prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj:

- nepravilno obračunavanje ali prenašanje stroškov iz prostovoljnega na obvezno zdravstveno zavarovanje,
- idr.

6. Goljufije na strani zaposlenih ZZSZ:

- prednostna obravnava (favoriziranje) posameznih zavarovanih oseb, zavezanecv za urejanje zavarovanj oziroma za plačilo prispevkov, izvajalcev in dobaviteljev,
- sprejemanje nepreglednih pravnih in drugih podlag, ki omogočajo diskriminatorno obravnavo posameznih strank (zavarovancev, izvajalcev, dobaviteljev),
- sodelovanje pri goljufijah v zvezi z izplačili računov izvajalcem in dobaviteljem,
- sodelovanje pri prevarah pri odločanju v upravnem postopku, pri odločanju o pravicah,
- idr.

4. Ukrepi in aktivnosti

Delovanje ZZSZ bo usmerjeno na naslednje strateške ukrepe in aktivnosti za preprečevanje goljufij v sistemu OZZ in poslovanju ZZSZ:

- izjava o zavezanosti vodstva ZZSZ politiki preprečevanja goljufij in ustrezna dograditev etičnih načel v Kodeksu zaposlenih na ZZSZ,
- imenovanje strateške skupine in koordinatorja,
- odgovornost vodstva in zaposlenih,
- ocenjevanje in upravljanje (obvladovanje) tveganj,
- informiranje, ozaveščanje in usposabljanje,
- postopki odkrivanja in uveljavljanje varne (anonimne) prijave,
- evidentiranje in poročanje o nepravilnostih,
- obravnava sumov, preiskava in odločitev o nadaljnjih ukrepih (vključitev organov pregona, sodni postopki),
- popravljalni (odprava škode) in preventivni ukrepi,
- informacijska podpora,
- sodelovanje z zunanji strokovnimi organi,
- sodelovanje v Evropski mreži za bolj proti goljufijam in korupciji v zdravstvu.

4.1. Izjava o zavezanosti vodstva ZZSZ politiki preprečevanja goljufij

Potrebna je jasna opredelitev oz. izjava vodstva ZZSZ o njegovi zavezanosti za uresničevanje politike preprečevanja goljufij. Vodstvo skladno s pooblastili in odgovornostmi usmerja postopke odkrivanja, obravnave, odvracanja in preprečevanja goljufij. Ključne odločitve glede ukrepov in aktivnosti na področju preprečevanja goljufij sprejema generalni direktor.

Z jasnimi načeli za širjenje kulture preprečevanja goljufij in glede zavezanosti k ustreznem ravnanju je potrebno dograditi Kodeks zaposlenih na ZZSZ.

4.2. Imenovanje strateške skupine in koordinatorja za preprečevanje goljufij

Imenuje se strateška skupina za preprečevanje goljufij, ki jo sestavljajo vodje oz. predstavniki organizacijskih enot, ki so ključne za odkrivanje in preprečevanje goljufij, in sicer:

- področje za analitiko in razvoj (koordinator),

- področje za urejanje zavarovanj in mednarodno zdravstveno zavarovanje,
- področje za odločanje o pravicah in medicinske pripomočke,
- področje za zdravstveno ekonomiko in analitiko,
- področna enota IC,
- sektor za pravne in splošne zadeve,
- sektor za informiranje in odnose za javnostjo.

Strateška skupina na podlagi ocene tveganj, poročil o odkritih sumih goljufij in drugih podlag oblikuje predloge glede načina obravnave sumov, vključevanja organov pregona, popravljalnih in preventivnih ukrepov, informiranja ter drugih ukrepov. Člane strateške skupine in njenega koordinatorja, ki je praviloma iz področja za analitiko in razvoj, imenuje generalni direktor. Koordinator usmerja delo strateške skupine, poroča o problematiki in skrbi za ustrezno dokumentacijo. Koordinira tudi delo skupine in različnih organizacijskih enot, ki se vključujejo v obravnavo posameznega primera.

4.3. Odgovornost vodstva in zaposlenih

V skladu z načelnimi določbami o odgovornosti³ vodstva za uveljavljanje kulture boja proti goljufijam nosi vodstvo ZZSZ v najširšem smislu (vsi vodje) najvišjo odgovornost za učinkovito odkrivanje in preprečevanje goljufij. Vsak član vodstva bo zato temeljito seznanjen z vsemi opredelitvami in vrstami goljufij na področju sistema OZZ, kakor tudi s konkretnimi zadolžitvami pri upravljanju tveganj goljufije v okviru svojih pristojnosti in ukrepi ter aktivnostmi za njihovo učinkovito odkrivanje in preprečevanje. Vodstvo je odgovorno za razširjanje pozitivnih vrednot, vodenje z zgledom ter poudarjanje pomena boja proti goljufijam. Vodstvo svojo odgovornost in zavezanost za bolj proti goljufijam izpričuje tudi s posebno izjavo o zavezanosti vodstva ZZSZ politiki preprečevanja goljufij.

Posebno odgovornost na področju odkrivanja in preprečevanja goljufij nosijo vodje vseh organizacijskih enot na ZZSZ. Predstavniki organizacijskih enot aktivno sodelujejo v strateški skupini za preprečevanje goljufij.

Pri odkrivanju in preprečevanju goljufij sodelujejo vsi zaposleni ZZSZ skladno z načelnimi določbami o odgovornosti zaposlenih za odkrivanje in preprečevanje goljufij. V ta namen bo ZZSZ izvedel ustrezno informiranje in usposabljanje zaposlenih, predvsem z vidika možnosti prijave suma in drugih postopkov ravnanja ob sumu na goljufijo.

4.4. Ocenjevanje in upravljanje (obvladovanje) tveganj

ZZSZ bo oblikoval in dogradil ustrezne postopke, ki bodo omogočali redno in kontinuirano ocenjevanje tveganj namernih nepravilnosti oz. goljufij na osnovi prepoznavanja že izvedenih in opisanih primerov goljufij. Sistem ocenjevanja tveganj bo skladno s ključnimi procesi izvajanja OZZ opredelila strateška skupina za preprečevanje goljufij, po potrebi tudi ob

³ Zakon o kazenskem postopku v 145. členu opredeljuje, da so »... vsi državni organi in organizacije z javnimi pooblastili dolžni naznaniti kazniva dejanja, za katera se storilec preganja po uradni dolžnosti, če so o njih obveščeni, ali če kako drugače zvedo zanje.« in da morajo »... ob enem z ovadbo organi in organizacije iz prejšnjega odstavka navesti dokaze, za katere vedo, in poskrbeti, da se ohranijo sledovi kaznivega dejanja in predmeti, na katerih ali s katerimi je bilo kaznivo dejanje storjeno, ter druga dokazila...«

sodelovanju notranjih (sektor za notranjo revizijo) ali zunanjih strokovnjakov. Na osnovi rednega ocenjevanja tveganj se bodo izvajali redni pregledi delovanja sistema (notranjih) kontrol ter na tej osnovi ustrezne dograditve posameznih postopkov in procesov. Za uveljavitev učinkovitih postopkov ocenjevanja in upravljanja tveganj goljufij je nujno tudi dodatno izobraževanje in usposabljanje.

4.5. Informiranje, ozaveščanje in usposabljanje

Informiranje in ozaveščanje notranje in zunanje javnosti sta eden izmed osnovnih ukrepov za odvrčanje in preprečevanje goljufij. Pomembna je opredelitev posebne strategije za informiranje javnosti in delo z mediji z namenom optimizacije učinkov ukrepov za preprečevanje goljufij.

4.6. Postopki odkrivanja in uveljavljanje varne (anonimne) prijave

ZZZS bo opredelil postopek za ravnanje v primeru sumov goljufij ali za odkrivanje goljufij na način, da bo uvedel obvezno prijavo sumov in poročanje izvajalcev nadzornih postopkov za odkrivanje nepravilnosti na ključnih področjih izvajanja OZZ. Postopek bo določil tudi obseg in omejitve pooblastil zaposlenih pri odkritju suma oz. pogoje in način vključitve ustreznih državnih organov (organi pregona, sodišče) v postopek.

ZZZS bo spodbujal zaposlene na ZZZS, zavarovane osebe in druge stranke ter poslovne partnerje, da prijavljajo oz. poročajo o vsakem sumu goljufije. V ta namen bo uvedel možnost varne (anonimne) elektronske prijave tako notranji kot zunanji javnosti.

4.7. Evidentiranje in poročanje o goljufijah

Sestavni del postopka za ravnanje v primeru sumov goljufij bo obvezno evidentiranje prijav in ustreznih podatkov v zvezi s sumom goljufije. V ta namen bo ZZZS uvedel posebno listino, ki se bo ob odkritju nepravilnosti izpolnila. Listina bo usmerjala k izvedbi ustreznih (odpravljalnih ali preventivnih) ukrepov.

4.8. Obravnavanje sumov in odločitev o nadaljnjih ukrepih

Prijave o sumih goljufij obravnavajo vodje oz. vodstva pristojnih organizacijskih enot (glede na kraj in vsebino prijave), ki izvedejo ustrezne poizvedbe ali nadzorne aktivnosti za pridobitev dodatnih informacij o obravnavanem primeru z namenom izključitve možnosti administrativne napake oz. nenamerne nepravilnosti. V kolikor to ni možno oz. se sum o namerni nepravilnosti potrdi, vodstva pristojnih organizacijskih enot v nadaljnjo obravnavo primera oz. podrobno preiskavo vključijo zunanje preiskovalne državne organe.

O vseh primerih, ko se v obravnavo sumov vključijo zunanji preiskovalni organi, vodstvo pristojnih organizacijskih enot podrobno poroča strateški skupini, ki na podlagi širše obravnave primera oblikuje konkretne predloge za odpravo škode in preventivne ukrepe na lokalni in nacionalni ravni.

4.9. Popravljalni (odprava škode) in preventivni ukrepi

V primeru ugotovljene goljufije s strani pristojnih organov bo ZZZS (strateška skupina) opravil analizo razlogov za izvedeno goljufijo in izvedel ustrezne postopke (notranje) kontrole za

odpravo izkazane škode in preprečitev istovrstnih goljufij v bodoče.

4.10. Informacijska podpora

ZZZS bo ustrezne postopke za ocenjevanje in upravljanje s tveganji ter evidentiranje, poročanje in dokumentiranje primerov informacijsko podprl. Za ocenjevanje in upravljanje s tveganji goljufij pri izmenjavi obračunskih dokumentov bo ZZZS v okviru podatkovnih skladišč razvil posebna poročila za avtomatično opozarjanje na možnost goljufij. Za evidentiranje in dokumentiranje tveganj pa bo dogradil obstoječi Register tveganj.

4.11. Sodelovanje z zunanjimi strokovnimi organi

ZZZS bo za dograditev izbranih postopkov in procesov načrtno sodeloval z izbranimi zunanjimi strokovnjaki s področja odkrivanja in preprečevanja goljufij v zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju.

4.12. Sodelovanje v Evropski mreži za boj proti goljufijam in korupciji v zdravstvu

ZZZS se bo bolj aktivno vključeval v Evropsko mrežo za boj proti goljufijam in korupciji v zdravstvu, katere pridružen član je od leta 2010. Posebej si bo prizadeval za redno izmenjavo primerov dobre prakse na področju preprečevanja goljufij, ki jih uveljavljajo javni izvajalci OZZ v državah EU.

5. Način uresničevanja

Po sprejemu izjave o zavezanosti vodstva ZZZS politiki preprečevanja goljufij in imenovanju strateške skupine za preprečevanje goljufij le-ta sprejme (letni) program dela na področju preprečevanja goljufij, ki upošteva (fazno) izvedbo s to politiko predvidenih ukrepov, pristojne nosilce in razumne roke.

Generalni direktor,
Samo Fakin, dr. med.

Pripraviła:
Boris Kramberger,
Suzana Jarc

Številka: 0071-5/2013-DI/2
Datum: 19. 3. 2013

Viri:

1. Strateški razvojni program za obdobje 2008-2013. Ljubljana: ZZZS, 2008.
2. Kazenski zakonik (Uradni list RS št. 50/2012 – UPB2)
3. Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije (ZIntPK-UPB2). (Uradni list RS št. 69/2011)
4. <http://www.ehfc.org/> (European Health Care Fraud and antiCorruption Network)
5. www.unp.gov.si (Usmeritve Urada Republike Slovenije za nadzora proračuna za preprečevanje goljufij)

Na podlagi drugega odstavka 40. člena Statuta Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (Uradni list RS, št. 87/01 in 1/02 – popr.) generalni direktor ZZZS izdaja

Sklep o imenovanju strateške skupine in koordinatorja za preprečevanje goljufij

Strateško skupino za preprečevanje goljufij sestavljajo vodje – direktorji naslednjih organizacijskih enot ZZZS:

- področje za analitiko in razvoj,
- področje za urejanje zavarovanj in mednarodno zdravstveno zavarovanje,
- področje za odločanje o pravicah in medicinske pripomočke,
- področje za zdravstveno analitiko in ekonomiko,
- področna enota Informacijski center,
- sektor za pravne in splošne zadeve,
- sektor za informiranje in odnose z javnostjo.

V delo skupine se glede na obravnavano tematiko po potrebi vključujejo tudi vodje – direktorji drugih organizacijskih enot ZZZS.

Za koordinatorja strateške skupine se imenuje Borisa Krambergerja, univ. dipl. nov., višjega svetnika v področju za analitiko in razvoj.

Naloga strateške skupine opredeljuje dokument Temelji preprečevanje goljufij v ZZZS, številka: 0071-5/2013-DI/2 z dne 19. 3. 2013.

Samo Fakin, dr. med.,
generalni direktor

Številka: 020-2/2013-DI/12
Datum: 10. 6. 2013

Smernice za izdajo soglasja zaposlenim za delo izven ZZZS

1. Namen in vsebina

V Načrtu integritete ZZZS so navedena tveganja koruptivnih dejanj in tveganja drugih neetičnih ravnanj, med katerimi je navedeno tudi tveganje neupoštevanja nasprotja interesov. Kot ukrep za odpravo tega tveganja je določen sprejem smernic za izdajo soglasja zaposlenim za delo izven ZZZS. Namen smernic za izdajo soglasja zaposlenim za delo izven ZZZS je boljše obvladovanje tveganja neupoštevanja nasprotja interesov zaposlenih na ZZZS in tudi seznanitev zaposlenih z dolžnim ravnanjem v primeru obstoja nasprotja interesov.

Smernice so povezane tudi z Okrožnico o dolžnosti izločitve uradne osebe v upravnem postopku št. 0399-1/2006/1 z dne 14. 3. 2006 (objavljena v eGradivih).

Smernice vsebujejo primere prepovedi opravljanja dejavnosti (poglavje 2), možnosti opravljanja dela izven ZZZS brez soglasja (poglavje 3) in določajo postopek za pridobitev soglasja delodajalca (poglavje 4).

2. Primeri prepovedi opravljanja dejavnosti – opredelitve pojmov

Zaposleni na ZZZS opravljajo svoja dela in naloge, določene v pogodbi o zaposlitvi ter splošnih aktih ZZZS. V primeru opravljanja dejavnosti poleg redne zaposlitve v ZZZS, je potrebno upoštevati konkurenčno prepoved in druge spodaj navedene prepovedi ter nasprotje med zasebnim in javnim interesom pri opravljanju dejavnosti. Ravnanje v nasprotju z opredelitvami v tem dokumentu predstavlja kršitev delovnih obveznosti.

Zaposleni na ZZZS **ne sme opravljati dejavnosti** v naslednjih primerih, ko:

- je dejavnost v nasprotju s **konkurenčno prepovedjo** po ZDR-1,
- bi opravljanje dejavnosti lahko vplivalo na **nepriustransko opravljanje dela** na ZZZS,
- bi pri opravljanju dejavnosti lahko **zlorabil informacije**, do katerih ima dostop pri opravljanju nalog v službi in ki niso javno dostopne,
- je opravljanje dejavnosti v **škodo ugledu ZZZS**.

Konkurenčna prepoved je zakonska prepoved konkurenčne dejavnosti, ki je urejena v 39. členu Zakona o delovnih razmerjih (ZDR-1). Zaposleni na ZZZS ne sme med trajanjem delovnega razmerja brez pisnega soglasja delodajalca za svoj ali tuj račun opravljati del ali sklepati poslov, ki sodijo v dejavnost,

ki jo dejansko opravlja delodajalec in pomenijo ali bi lahko pomenili za delodajalca konkurenco.

Po 13. členu Kodeksa ravnanja javnih uslužbencev nasprotje interesov nastane v okoliščinah, pri katerih ima uslužbenec zasebni interes, ki je tak, da vpliva ali ustvarja videz, da vpliva na nepristransko in objektivno opravljanje javnih nalog. Po Kodeksu ravnanja javnih uslužbencev za konflikt interesov zadošča že možnost vplivanja ali celo le videz vplivanja na nepristransko in objektivno opravljanje javnih nalog (kar je izraženo z besedami “lahko vpliva”... oziroma “lahko zlorabi”...)

Nepriustransko opravljanje dela pomeni, da se naloge, ki jih opravlja zaposleni v okviru delovnega področja, nanašajo oziroma se prekrivajo oziroma so enake/podobne dejavnosti, ki jih opravlja z dejavnostjo (npr. kot samostojni podjetnik, po pogodbi...), kar pomeni, da bi opravljanje njegove dejavnosti lahko vplivalo na nepristransko opravljanje nalog v ZZZS oziroma na odločitve ZZZS.

Možnost zlorabe informacij obstaja, če zaposleni na ZZZS lahko dostopa do informacij pri opravljanju nalog v službi in te informacije niso javno dostopne, nato pa te informacije uporablja pri opravljanju zasebne dejavnosti.

3. Možnosti opravljanja dela brez soglasja

Zaposleni na ZZZS smejo brez pisnega soglasja opravljati zlasti naslednja dela za svoj ali tuj račun (ali tudi brez plačila) zlasti na naslednjih področjih:

1. sodelovanje kot člani projektivnih skupin v projektih Vlade RS in ministrstev, po predhodni odobritvi imenovanja člana s strani generalnega direktorja;
2. sodelovanje v raznih komisijah na področju zdravstva, znanosti in stroke, tudi podajanje mnenj, ekspertiz in nasvetov s področja zdravstva, znanosti in stroke, v primerih, kadar je predlagatelj imenovanja v komisijo ZZZS;
3. sodelovanje kot člani svetov zavodov ali kot člani organov upravljanja drugih pravnih oseb
4. recenzije člankov, knjig, projektov, zakonov in drugih publikacij, kadar je recenzor ZZZS oziroma kadar je navedeno, da je recenzor zaposlen na ZZZS – kadar recenzije niso tajne;
5. sodelovanje na predavanjih, konferencah, seminarjih, okroglih mizah, delavnicah in drugih podobnih oblikah poda-

janja znanja, kadar je navedeno, da je sodelujoči zaposlen na ZZZS;

6. avtorstvo oziroma soavtorstvo knjig, poglavij v knjigah, člankov v knjigah, časopisih in revijah, kadar je navedeno, da je avtor oziroma soavtor zaposlen na ZZZS, ob pogoju, da je razvidno, da mnenje oziroma stališče ne predstavlja uradnega stališča ZZZS;
7. priprava strokovnih podlag za zakonske osnutke in predloge, osnutke in predloge podzakonskih aktov, ter druge splošne in posamične akte v zvezi z zakonodajnimi ukrepi ter rešitev s področja standardov, po predhodni odločitvi generalnega direktorja o izvajanju teh nalog (če je to v interesu ZZZS);
8. znanstveno, raziskovalno in predavateljsko delo, ki ni vezano na dejavnost ZZZS, ob navedbi, da je sodelujoči zaposlen na ZZZS;
9. umetniško ustvarjanje in poustvarjanje;
10. opravljanje pridobitne dejavnosti, ki ni v povezavi z dejavnostjo ZZZS in ne škoduje ugledu ZZZS.

Ne glede na določbe tega poglavja, pa morajo zaposleni tudi v tem primeru pred sprejemom oz. med izvajanjem navedenih del svojemu nadrejenemu razkriti nasprotje interesov, v kolikor obstaja.

4. Postopek za pridobitev soglasja delodajalca

Zaposleni naslovi vlogo za izdajo soglasja za opravljanje dela izven ZZZS na odgovorno osebo ZZZS. Zaposleni v območni/področni enoti naslovijo vlogo na vodjo - direktorja območne/področne enote. Zaposleni na direkciji naslovijo vlogo na generalnega direktorja in pred tem pridobijo soglasje nadrejenega vodje - direktorja področja/sektorja. Zaposleni, ki so neposredno podrejeni generalnemu direktorju, naslovijo vlogo na generalnega direktorja. V vlogi zaposleni natančno opredeli delo, za katerega prosi za izdajo soglasja, kje se bo delo opravljalo, obseg in pogostost opravljanja dela (npr. enkrat tedensko 2 uri, dvakrat mesečno po 4 ure, ipd), začetek in konec opravljanja dela.

V vlogi zaposleni navede tudi, v čem bi njegovo delo lahko pomenilo nasprotje interesov, morebiten škodljiv vpliv na ugled ZZZS, zlorabo informacij ter podatkov in vse okoliščine, iz katerih bi izhajalo, da bi opravljanje dela lahko pomenilo nasprotje interesov. Če teh ne navede, se šteje, da je zaposleni z vlogo podal izjavo, da ne obstaja nasprotje interesov.

Odgovorna oseba ZZZS v primeru pozitivne rešitve vloge izda soglasje v 15 dneh od prejema vloge. Soglasje se pripravi v kadrovski službi (SRKO na direkciji, PKO na območni enoti). V primeru, da soglasja ni možno izdati v skladu s smernicami, odgovorna oseba pisno odgovori zaposlenemu v 15 dneh. Generalnemu direktorju izda soglasje Upravni odbor ZZZS.

Soglasje se lahko izda za določen čas v skladu z vlogo ali za nedoločen čas. ZZZS lahko prekliče že izdano soglasje, če kasneje ugotovi, da bi lahko prišlo do nasprotja interesov. Zaposleni sam skrbi za obnavljanje soglasja, če je izdano za določen čas.

5. Opravljanje dela izven ZZZS

Opravljanje dela, za katerega ni potrebno soglasje ZZZS kot tudi opravljanje dela, za katero je pridobljeno soglasje delodajalca, se izvaja izven rednega delovnega časa in izven prostorov ZZZS.

6. Veljavnost in prehodne določbe

Smernice se objavijo v e-gradivih ZZZS in začnejo veljati 1. 12. 2013.

Že izdana soglasja zaposlenim za delo izven ZZZS ostajajo v veljavi, če niso v nasprotju s temi smernicami. Zaposleni, ki meni, da izdano soglasje ni v skladu s smernicami ali da v skladu s smernicami potrebuje soglasje, pa le-tega še ni pridobil, poda vlogo za izdajo soglasja v 15 dneh od uveljavitve smernic.

V aplikaciji eHRM se do 30. 6. 2014 vzpostavi evidenca izdanih soglasij, ki obstaja v personalnih mapah zaposlenih.

Generalni direktor
Samo Fakin, dr. med.

7. Regionalni forum javnih izvajalcev zdravstvenega zavarovanja iz držav jugovzhodne Evrope

Banja Luka, Republika Srpska, 16. do 18. oktobra 2013

Uvod

Delegacija Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu ZZZS) se je v času od 16. do 18. oktobra 2013 udeležila Regionalnega foruma javnih izvajalcev zdravstvenega zavarovanja iz držav jugovzhodne Evrope. Forum je tokrat potekal v Banja Luki v Republiki Srpski kot eni izmed dveh osnovnih entitet (poleg nje še federacija Bosna in Hercegovina), ki sta nastali na podlagi Daytonskega sporazuma na ozemlju nekdanje jugoslovanske republike Bosne in Hercegovine. To je bil po vrsti že sedmi tovrsten strokoven dogodek. Letos ga je organiziral Fond zdravstvenog osiguranja Republike Srpske (v nadaljevanju: FZORS). Osnovni namen foruma je neposredna izmenjava strokovnih informacij in izkušenj pri izvajanju obveznega zdravstvenega zavarovanja med sodelujočimi izvajalci javnih zdravstvenih zavarovanj iz držav jugovzhodne Evrope.

Iz ZZZS smo na letošnjem Regionalnem forumu sodelovali Samo Fakin, Suzana Jarc, Karmen Grom, Jakob Ceglar in Boris Kramberger. V vsebinskem smislu je bila v ospredju problematika zagotavljanja finančne vzdržnosti izvajalcev obveznega zdravstvenega zavarovanja v razmerah ekonomske krize, ki se razrašča v vseh državah – udeleženkah foruma. Forum se je udeležilo skupaj okoli 60 predstavnikov zavodov, fondov, inštitutov in drugih vladnih ali javnih organizacij, ki v regiji izvajajo obvezno zdravstveno zavarovanje, in sicer iz Albanije, Bosne in Hercegovine, Črne Gore, Hrvaške, Makedonije, Slovenije in Srbije. FZORS se je kot organizator zelo izkazal. Dvodnevni vsebinski program je bil dovolj aktualen, predstavitev zelo nazorne in tudi uporabne. Spremljevalni program pa je vključeval ogled novega Centra za radioterapijo, ki je bil zgrajen v okviru projekta javno zasebnega partnerstva, in nekaterih drugih znamenitosti – v duhu tradicionalne gostoljubnosti in na kakovostni ravni.

Pomembnejše novosti

Kriza se še kar nadaljuje in pogloblja v vseh državah v regiji. Zaradi zmanjšanih prihod-

kov se vse države soočajo z velikimi deficiti državnih proračunov. Najmanjše kreditov postaja zaradi višjih obrestnih stopenj vse težje. V ospredju makrofiskalnih politik v državah iz regije je še vedno javno finančna konsolidacija, kar narekuje varčevalne ukrepe na področju javnega sektorja, vključno z zdravstvom.

Na področju zagotavljanja finančnih virov se praktično vse države srečujejo z izrazitimi stagnantnimi gibanji na strani prihodkov. Na zdravstvene prilive v času krize poleg zastojev v zaposlovanju vplivajo tudi drugi splošni ukrepi, kot so varčevanje v javnem sektorju, zmanjševanje plač v javnem sektorju, zmanjšanje dodatkov na plače zaposlenih, zmanjšanje zaposlenih, zmanjšanje podgodb o delu za nedoločen čas idr.

Zato se v teh državah vse več zadev na področju financiranja zdravstva **rešuje z državnimi intervencijami, tudi z zadolževanjem**. Na Hrvaškem so imeli Hrvaški zavod za zdravstveno osiguranje (v nadaljevanju: HZZO) in 35 največjih zdravstvenih ustanov (praviloma klinike in bolnišnice) ob koncu leta 2012 skupno za okoli 5,1 milijarde kun (nekaj čez 700 milijonov evrov) neporavnanih obveznosti ali kumulativnega dolga, ki pa ga je hrvaška vlada pred vstopom v EU delno sanirala. Z državnim proračunom za leto 2013 je namreč hrvaška vlada za pokritje izgub namenila HZZO 1,939 milijard kun (275 milijonov evrov), bolnišnicam pa 1,362 milijard kun (195 milijonov evrov). Za ta sredstva se je sosednja država zadolžila. Vse skupaj sicer postavlja pod vprašaj predhodni ukrep znižanja prispevne stopnje (za 2 odstotni točki v začetku leta 2012), s čemer naj bi razbremenili gospodarstvo, vendar je prevladala presoja, da je potrebno zadeve na področju zdravstva prednostno sanirati in vsaj delno stabilizirati.

Poleg intervencij državnega proračuna oziroma zadolževanja se kot druga značilnost poskusov stabiliziranja kaže vse **močnejša vloga države oziroma čedalje manjša samostojnost fondov** pri vodenju politike finančne vzdržnosti. Na

Hrvaškem, v Srbiji, Črni Gori in Makedoniji so državne zakladnice prevzele iniciativo pri upravljanju in nadzoru nad sredstvi obveznega zdravstvenega zavarovanja. Na Hrvaškem je na primer proračun HZZO s svojimi namenski postavkami na področju obveznega zdravstvenega zavarovanja in dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja (!) sestavni del državnega proračuna, čeprav se npr. sredstva dopolnilnega prostovoljnega zavarovanja zbirajo na podlagi vplačanih premij zavarovancev na račun HZZO.

V tem smislu je zelo nazoren tudi primer Črne Gore, kjer so sredstva Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore (v nadaljevanju: FZOOG) na osnovi zakona o proračunu od 1. januarja 2010 vključena v konsolidirani račun Državnega trezorja. Kot osnovni razlog za integracijo državnih fondov v trezor so navedli potrebo po zagotavljanju boljših pogojev za vzpostavitev ustreznih kontrolnih mehanizmov, ki bodo omogočali upravljanje z gotovino iz enega mesta in večjo transparentnost pri trošenju državnega denarja. Na tej osnovi se je vzpostavil nov način financiranja zdravstva, kjer so glavne značilnosti:

- da je FZOOG direktno vključen v informacijski sistem, ki ga uporablja državni trezor (SAP),
- da se vsi prihodki in odhodki realizirajo prek tega SAP sistema (kot velja za vse uporabnike proračuna),
- da so prihodki od prispevkov sestavni del prihodkov proračuna v okviru glavnega državnega računa trezorja,
- da se zahtevki za izplačila naslavlajo na trezor, realizirajo pa na osnovi odobritve državnih uradnikov za kontrolo v trezorju in
- da se noben izdatek iz konsolidiranega računa državnega trezorja ne more izplačati, v kolikor sredstva niso predvidena z letnim državnim proračunom.

V teh okvirih FZOOG nima praktično nikakršne avtonomije pri upravljanju in razpolaganju s sredstvi obveznega zdravstvenega zavarovanja. FZOOG sicer sam določa prioritete glede zahtevkov za plačilo, vendar v okviru razpoložljivih sredstev, ki se odobrijo na osnovi mesečnih planov porabe. V primeru pomanjkanja sredstev je v okviru pristojnosti državnega trezora tudi eventualno zadolževanje.

V skladu z opisano situacijo je vse **manj novih idej ali realiziranih projektov za uvedbo novih (dodatnih) finančnih virov** za zdravstvo. V teh državah je vse bolj prisoten koncept,

da se težave na področju finančne vzdržnosti rešujejo na način prelivanja sredstev iz različnih namenskih prihodkov na državni ravni oziroma med različnimi državnimi fondi znotraj proračuna. Zato je tudi težko govoriti, da so spremembe davkov na alkohol, tobak, sladke pijače idr. izvedene zaradi stabilizacije financiranja zdravstva, ker so v resnici namenjene konsolidaciji proračunov v teh državah.

Koncept dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja kot dodatnega finančnega vira za zdravstvo je sedaj predmet ostrih kritik tudi na Hrvaškem. Kot kaže bodo šle prve spremembe, ki se obetajo že kmalu, žal v dvomljivo smer. Najmočnejše se je namreč prijela zahteva, da se dopolnilno zavarovanje izloči iz HZZO (z „argumentom“ demonopolizacije), skratka razvoj, katerega negativne posledice (višanje cen premij) smo v Sloveniji izkusili že pred desetletjem. Sicer pa se o morebitni uvedbi dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja že več kot leto dni pogovarjajo v Črni Gori in Srbiji, do odločitev pa do danes še ni prišlo. V večini teh držav si določene finančne vire obetajo še od ureditve sistema pavšalnih premij od obveznega avtomobilskega zavarovanja (kot smo to pred leti storili že v Sloveniji).

Na področju razporejanja sredstev za zdravstvene programe se praktično vsi izvajalci obveznega zdravstvenega zavarovanja v regiji usmerjajo v različne ukrepe in projekte za boljše obvladovanje stroškov. Med njimi terjajo posebno pozornost zlasti določeni strateški projekti, ki se usmerjajo v večjo učinkovitost in kakovost izvajanja zdravstvenih programov.

Osnovne premike za doseg večje finančne vzdržnosti sistema si na primer na Hrvaškem obetajo od naslednjih projektov:

- **uveljavljanje tako imenovanih „masterplanov“ bolnišnic**, s pomočjo katerih naj bi oblikovali ustrezne podlage za načrtovanje in izvedbo programov, ki naj bi temeljile na potrebah prebivalstva po bolnišničnih storitvah, hkrati pa tudi ustrezne podlage za sanacijo razmer v določenih bolnišnicah;
- prenos določenih aktivnosti na zunanje vire („**outsourcing**“) ali izločitev določenih dejavnosti v nova podjetja („**spin-off**“), kjer se največkrat omenjajo dejavnosti kot so računovodstvo, storitve čiščenja, hotelski del storitev idr.;
- **uveljavljanjem državnih operativnih programov** in obvezne koordinacije teh programov v bolnišnicah (uvajanje tako imenovanih obveznih „**coordination points**“ v bolnišnicah);

- centralizacijo in **poenotenje postopkov javnega naročanja**;
- **prednostno uveljavljanje projektov** iz nacionalnega programa *eZdravstvo*;
- **uvajanje novega modela urejanja pogodbenih odnosov z izvajalci bolnišnične dejavnosti**;
- **zmanjševanje izdatkov za zdravila**, ki se predpisujejo na recept;
- **uvedba osnovne in dodatne liste medicinskih pripomočkov**;
- **okrepljen nadzor nad bolniškimi** odsotnostmi, ki gredo v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja.

V Srbiji izvaja Republički fond za zdravstveno osiguranje (v nadaljevanju: RFZO) za večjo vzdržnost sistema trenutno naslednje večje projekte:

- **nadgradnja sistema partnerskega dogovaranja/pogodbenih odnosov** z zdravstvenimi ustanovami in uveljavljanje modelov obračuna, ki bodo upoštevali učinkovitost, uspešnost in kakovost izvajalcev zdravstvenih storitev;
- **izboljšanje učinkovitosti sistema nadzora** nad izvajanjem zdravstvenih storitev, in sicer glede na obseg in kakovost opravljenih storitev ter posebej glede na odnos do zavarovanih oseb;
- **sprememba modela plačevanja na primarni ravni** zdravstvene dejavnosti – prehod iz storitvenega na popoln glavarinski sistem;
- **uvajanje novega modela plačevanja akutnih bolnišničnih obravnav** po sistemu DRG/SPP.

Glede uvajanja DRG/SPP v Srbiji je situacija naslednja:

- letos so objavili **novo nomenklaturu zdravstvenih storitev** na sekundarni in terciarni ravni zdravstvenega varstva, **novo nomenklaturu laboratorijskih zdravstvenih storitev** na primarni, sekundarni in terciarni ravni in ustrezna navodila za uporabo obeh nomenklatur;
- prav tako letos so sprejeli nova pravila šifriranja in navodila za načrtovanje;

- planiranje, poročanje in monitoring za potrebe DRG/SPP sistema bo izvedeno v letih 2014 in 2015, ko bodo tudi testirali cene primerov;
- na tej osnovi bodo prve proračune bolnišnic oblikovali v letu 2016, zaključek uvajanja DRG/SPP v celoten sistem pa je predviden do leta 2018.

Podobne načrte uvedbe DRG/SPP sistema imajo tudi v Republiki srpski, kjer so na začetku projekta in v Črni Gori, kjer je bil projekt sprožen kot eno izmed osnovnih področij reformiranja sistema že pred leti, vendar zaradi težav pri zagotavljanju zadostnih finančnih virov za financiranje zdravstva neposredno implementacijo predstavljajo na boljše čase. Tako ostajajo Slovenija, Hrvaška in Makedonija še naprej edine države v regiji, ki že uporabljajo ta specifičen model obračuna akutnih bolnišničnih obravnav.

Velja omeniti še, da se RFZO veliko ukvarja z dvema trenutno najbolj aktualnima problemoma zdravstvenega sistema v Srbiji: **slabo dostopnostjo (velike čakalne dobe) in nemerljivo kakovostjo**. Zaradi zastojev na tem področju imajo, kot so navedli, tudi izjemne težave na področju komuniciranja z javnostjo oziroma občutek, da več kot na tem področju delajo, bolj so predmet javne kritike (»vsega je kriv RFZO«). Sicer pa so za skrajšanje čakalnih dob, ki se pojavljajo skoraj pri vseh specialnostih, predvideli številne ukrepe. Med njimi so na primer ukrepi za izboljšanje organizacije dela, izboljšanje vzdrževanja medicinske opreme, uvajanje novih modelov naročanja (vključno z računalniško podporo), podaljševanje delovnega časa na določenih področjih, nabava določene diagnostične in terapevtske opreme ter zaposlovanje na deficitarnih področjih. Za izboljšanje kakovosti so izvedli med drugim naslednje ukrepe: uveljavljanje sistema akreditacije, uvajanje določenih stimulativnih ukrepov za izboljšanje kakovosti, uvajanje merjenja kakovosti na osnovi sistema kazalnikov idr.

Na področju obračunskih sistemov kaže posebej izpostaviti trend sprememb glavarine kot modela za plačevanje dejavnosti izbranih osebnih zdravnikov na primarni ravni zdravstvenih storitev. Značilno pri tem je, da skušajo s temi spremembami obstoječi model nadgraditi na način, ki bo omogočal boljše spremljanje oziroma izboljševanje učinkovitosti in kakovosti dela zdravnikov na tej ravni. Najdlje na tem področju so na Hrvaškem, kjer skušajo s spremembami glavarinskega modela doseči bolj odgovorno vedenje uporabnikov/zavarovancev pri uresničevanju pravic iz obveznega zavarovanja in istočasno bolj odgovorno in racionalno ravnanje zdravnikov, ki naj bi od izvajanja t.i. „defenzivne medicine“ prevzemali vse bolj aktivno in ključno vlogo pri zdravljenju bolnikov – brez nepotrebne napotovanja na ostale ravni zdravstvene dejavnosti. S spremembami naj bi dosegli celovito racionalizacijo zdravstvenega sistema, kjer naj bi se v čedalje večji meri uveljavljalo načelo, po katerem naj bi se storitve opravljale na čim nižji možni ravni zdravstvene dejavnosti: npr. namesto hospitalizacije enodnevna bolnišnica, namesto enodnevne bolnišnice specialistično ambulantni posegi, namesto specialističnih pregledov in posegov čim več opravljenega dela zdravnikov na primarni ravni idr.

Nov model HZZO opušča glavarino kot prevladujoč način financiranja izbranih osebnih zdravnikov. Plačilo za opravljeno delo bo po novem temeljilo na treh stebrih: 1. osnovni prihodki (sestavljani iz treh vrst priznanih stroškov: fiksni režijski oziroma administrativni stroški -rečejo jim tudi prihodki za „hladen pogon“, glavarina in izbrani diagnostično-terapevtski postopki), 2. stimulatívni prihodki (ključni kazalci učinkovitosti, kazalci kakovosti) in 3. dodatne možnosti prihodka (paketi storitev za izvajanje preventivnih programov, skupinske obravnave in izvajanje programa t.i. 5 zvezdic). V tem modelu bo prihodek zdravnikov vse bolj odvisen od količine (okoli tretjina prihodkov) in kakovosti obravnave (tudi racionalno predpisovanje zdravil, odločanje o

bolniški odsotnosti, količina napotovanja idr.) ter od izidov/uspešnosti zdravljenja (vključno s preventivnimi obravnavami in obravnavami kroničnih bolnikov). Sorodnih sprememb pri plačevanju izbranih zdravnikov se lotevajo tudi v Makedoniji in Republiki srpski, medtem ko se pravi glavarinski sistem v nekaterih državah še uvaža (Srbija).

Spremembe obračunskih modelov spremljajo tudi **okrepljene aktivnosti za informatizacijo oziroma uvajanje elektronskega poslovanja v zdravstvo**. Med projekti, ki so bili predstavljeni na forumu, največjo pozornost zasluži uvajanje elektronskih storitev v Makedoniji in projekti e-zdravstva in m-zdravstva (m=mobilna telefonija in telemedicina) na Hrvaškem.

Fond za zdravstveno osiguranje Makedonije (v nadaljevanju FZOM) je že pred leti začel izvajati okrepljeno informatizacijo. Glavnina projektov se izvaja v okviru paketa e-storitve. Osnovne skupine uporabnikov elektronskih storitev v Makedoniji so zavarovane osebe, zavežanci za urejanje zavarovanj in izvajalci zdravstvenih storitev. Do podatkov naj bi uporabniki dostopali predvsem prek spleta, pri čemer naj bi varnost dostopa temeljila na uporabi uporabniških imen in gesel ali na osnovi digitalnega podpisa, ki se izvaja s pomočjo digitalnih certifikatov pametnih kartic zdravstvenega zavarovanja. Elektronske kartice zdravstvenega zavarovanja so uvedli vzporedno s papirnimi izkazi (kuponi), ki jih zavarovanci še naprej uporabljajo za izkazovanje obveznega zdravstvenega zavarovanja. V načrtu imajo uvedbo prek 30 novih elektronskih storitev. Do sedaj so v okviru projekta uvedli kartico zdravstvenega zavarovanja, rešitve za e-urejanje prijav oziroma statusov zavarovanja, e-preverjanje veljavnosti zavarovanja pri izvajalcih, e-izbiro in zamenjavo osebnega zdravnika ter e-pogodbe z izvajalci – vključno z digitalnim podpisom pogodb in aneksov. V izvajanju je oblikovanje rešitve za uveljavljanje različnih elektronskih zahtevkov zavarovancev (e-zahtevki za zdravljenje v tujini, e-zahtevki za povračila stroškov za zdrav-

ljenje v tujini, e-zahtevki za povračilo potnih stroškov idr.). Načrtujejo uvedbo elektronskih listin, kot so bolniški list, napotnica, receptni obrazec za zdravila in naročilnica za medicinske pripomočke.

Na Hrvaškem je uvajanje informacijskih in komunikacijskih tehnologij v zdravstvo sestavni del zdravstvene reforme. Osnovni cilj je širjenje brezpapirnega poslovanja in učinkov tovrstne racionalizacije na vseh področjih zdravstvenega sistema. Osrednji spodbujevalec projektov je HZZO – ob polni podpori Ministrstva za zdravstvo. Poročali smo že, da je temeljnega pomena **paket projektov e-zdravstvo**, v okviru katerega so do sedaj realizirali nekatere, z vidika komunikacij v sistemu, temeljne projekte, kot so e-recept, e-napotnica, e-naročilnica in e-medicinska dokumentacija. Pomembno je tudi, da zbrane podatke uporabnikom posredujejo v okviru enotnega Centralnega zdravstveno informacijskega sistema Hrvaške (CEZIH), ki je dostopen prek spletne strani HZZO (www.hzzo-net.hr) oziroma spletnem portalu CEZIH (www.cezih.hr). Sedaj pa doseženo že nadgrajujejo v okviru **novega paketa projektov m-zdravstvo**, ki ga usmerjajo predvsem v boljše obvladovanje kroničnih bolezni, kot enega izmed temeljnih izzivov hrvaškega zdravstva. M-zdravstvo naj bi sledilo novim potrebam in zahtevam bolnikov po aktivnem sodelovanju v procesu zdravljenja na način, ki bo omogočal zdravljenje/spremljanje bolnikov na daljavo, s tem pa tudi boljše organizacijo in finančno vzdržno oskrbo bolnikov – še zlasti na področjih s slabo razvito mrežo izvajalcev zdravstvenih storitev. V partnerstvu z družbo Ericsson Nikola Tesla in nekaterimi nevladnimi organizacijami so začeli s pilotskim projektom v regiji Sisak-Moslovina, s katerim skušajo oblikovati program ukrepov zdravstvenega varstva oziroma standardizirati ukrepe, ki imajo največji vpliv na zdravje in izboljševanje kakovosti življenja oseb na ruralnih področjih države. Preskušajo tudi mobilna tehnološka orodja, ki omogočajo

merjenje vitalnih parametrov/indikatorjev zdravja oziroma kroničnih bolezni v domačih pogojih, prenos rezultatov merjenja in njihovo hrambo/arhiviranje. Predpostavka projekta je, da lahko inovativne tehnologije znatno pripomorejo k zmanjšanju stroškov in kakovosti zdravstvene oskrbe. Cilj je vzpostavitev daljinskega spremljanja in nadziranja zdravja/bolezni starejših prebivalcev, kroničnih bolnikov in bolnikov potrebnih domače/dolgotrajne oskrbe. V primeru uspešnosti projekta, bodo m-zdravstvo širili v ostale regije, kjer so težave z dostopom do storitev, še zlasti na nekatere otoke.

Na forumu sta bila predstavljena naslednja prispevka predstavnikov ZZS:

- Financiranje zdravstva v Sloveniji – aktualno stanje (S. Fakin)
- Analitične podlage za strateške nakupe zdravstvenih storitev v Sloveniji (S. Jarc in K. Grom)

Odločitev o tem, kdo bo gostitelj naslednjega foruma, v Banja Luki še ni bila sprejeta. Po vsej verjetnosti bo to albanski Fond za zdravstveno zaavarovanje.

Zaključek

Zaradi aktualnosti in učinkovitosti rešitev so za razvojne aktivnosti ZZS in za nadaljnjo proučitev zanimivi naslednji na forumu predstavljeni projekti:

- sprememba glavarinskega modela in stimuliranje učinkovitosti/kakovosti dela zdravnikov na primarni ravni na Hrvaškem,
- sistem elektronskih storitev za državljane R Makedonije,
- projekt m-zdravstva na Hrvaškem.

O teh in ostalih na forumu predstavljenih temah se lahko zainteresirani podrobneje seznanijo iz DVD-ja, ki smo ga udeleženci prejeli od organizatorja foruma in je na voljo v IN-DOK službi ZZS.

Boris Kramberger

Ukinitev ZZS aplikacije “Stroški zdravstvenega varstva”

Razvoj aplikacije Stroški zdravstvenega varstva sega v leto 1986. Aplikacija je bila razvita za potrebe občinskih zdravstvenih skupnosti Ljubljanske regije. Aplikacija je bila programski produkt, ki je reševala poslovno tehnične in organizacijske naloge na področju stroškov zdravstvenega varstva pri Republiški upravi za zdravstveno varstvo – OE Ljubljana z izpostavami. V produkcijskem okolju se je začela uporabljati leta 1987.

Področja dela, ki so bila pokrita z aplikacijo so obsegala:

- likvidacijo računov,
- vodenje knjigovodske evidence saldakontov dobaviteljev,
- vodenje knjigovodske evidence akontacij (avansov),
- evidentiranje podatkov stroškovnega knjigovodstva,
- izdelavo temeljnic za knjiženje v glavno knjigo,
- spremljanje izvajanja sporazumov,
- spremljanje stroškov zdravstvenega varstva po fizičnih in finančnih kazalcih,
- statistična poročila in analize.

Aplikacija je zagotavljala:

- vnos podatkov za račune, dobropise, bremepise in plačilne dokumente, ne glede na zaključek obračunskega obdobja (mesec, leto),
- kontrolo vseh vnesenih podatkov,
- avtomatični prenos računov UKC v obdelavo;
- knjiženje in ažuriranje stanja prometa na saldakontih,
- avtomatično zapiranje postavk,
- izdelavo plačilnih dokumentov,
- izdelavo knjigovodskih poročil,
- zaključevanje obračunskih obdobj (mesec, leto) s prenosom otvoritvenega prometa,
- neposreden vpogled v razpoložljive podatke (posamezna vknjižba, pregled in stanje prometa za dobavitelje, stanje limita itd.,...),
- izdelava analitičnih poročil po vrstah zdravstvenega varstva za spremljanje izva-

janja sporazumov po finančnih in fizičnih kazalcih;

- vzdrževanje osnovnih podatkov o dobaviteljih in pogodbenih dobaviteljih;
- uporabniška in sistemska zaščita podatkov ter arhiviranje podatkov za kronološka opazovanja.

Obdelave, ki so bile zajete v aplikaciji, so bile razdeljene na dnevne, mesečne in letne obdelave ter obdelave na zahtevo uporabnika.

Zasnova aplikacije je bila razdeljena na tri dele, in sicer:

- vzdrževanje osnovnih podatkov:
 - podatki o dobaviteljih,
 - podatki o limitih,
 - podatki o pogodbah in akontacijah dobaviteljev,
- saldakonti dobaviteljev:
 - kontrola podatkov,
 - knjiženje, zapiranje ter ažuriranje stanja prometa,
 - izpisovanje poročil (dnevna, mesečna, občasna),
 - zaključevanje obračunskih obdobj (mesec, leto),
 - vpogled v knjigovodske podatke,
- analitična in statistična poročila.

Leta 1993 je bila aplikacija predelana in dopolnjena zaradi uvedbe prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja in uvedbe računalniške izmenjave podatkov (RIP) dokumentov (avtomatsko prejemanje elektronskih obračunskih podatkov).

Po uvedbi aplikacije v Območno enoto Ljubljana so se do leta 1996 postopno v uporabo le-te, vključile vse območne enote ZZS.

Prav tako se je aplikacija leta 1999 prilagodila na uvedbo davka na dodano vrednost.

Aprila 2004 se je del funkcionalnosti aplikacije (knjigovodski del) ukinil, saj se je ta funkcionalnost prenesla v sistem SAP.

Aplikacija je obdržala funkcionalnost beleženja dokumentov (računov in poročil), ki so se nanašali na opravljene storitve izvajalcev

Tabela. Število obdelanih dokumentov v zadnjih 5 letih v aplikaciji Stroški zdravstvenega varstva.

		računi	poročila
2008	ročni	64.803	9.611
	elektronski	239.677	499.160
2009	ročni	70.303	9.650
	elektronski	313.279	514.374
2010	ročni	77.703	7.108
	elektronski	352.630	499.737
2011	ročni	82.916	5.821
	elektronski	362.135	439.125
2012	ročni	88.076	4.586
	elektronski	389.673	405.167

zdravstvenih storitev in dobaviteljev medicinskih pripomočkov.

Glede na takšen poslovni opis delovanja aplikacije skozi vsa različna obdobja je prav, da se dotaknemo tudi tehnične strukture aplikacije. Aplikacija je bila razvita za neposredno elektronsko (»on-line«) delo na principu povezovanja oddaljenih terminalov v programskem jeziku PL/I z izvajanjem v transakcijskem sistemu CICS na centralnem računalniku in z uporabo tehnologije hierarhičnih baz DL/I. Naročanje paketnih obdelav se je izvajalo s pripravo JCL postopkov. Leta 1999 je bila aplikacija prenovljena za delo z relacijsko podatkovno bazo DB2 brez sprememb v funkcionalnosti. Aplikacija je vsebovala približno 25 ključnih baz podatkov. Prav tako je bilo skozi obdobja pripravljenih okoli 673 različnih programov, ki so omogočali delovanje aplikacije (on-line delovanje, paketne obdelave in obdelave za analizo podatkov).

Uporabniki aplikacije so bili delavci finančno računovodskih oddelkov (likvidacija in poravnava stroškov zdravstvenih storitev). Rezultate obdelanih podatkov so uporabljali tudi plansko analitski oddelki in druge službe v sklopu finančno računovodskih oddelkov (glavna knjiga, finančna služba, fakturna služba), sodelavci pravno-kadrovskih oddelkov pri prenosu podatkov za povračilo škod in sodelavci Področja zdravstvene analitike in ekonomike na Direkciji. Istočasno je aplikacijo uporabljalo tudi do 220 zaposlenih od tega aktivno (obdelava dokumentov) med 90 do 84 delavcev na poravnavi računov.

Zagotovljeno je bilo avtomatično posredovanje obdelanih podatkov v aplikacijo Pogodbe z izvajalci, v aplikacijo Regresi in v SAP. Zaradi prenosov podatkov v druge aplikacije, so bile

vgrajene dodatne kontrole in pripravljeni dodatni izpisi, ki so omogočali spremljanje obdelav in pretokov podatkov.

V zadnjih letih razvite obdelave so zagotovile podatke za različne postopke na ZZZS, kot so kontrole usklajenosti podobnih podatkov specialistične bolnišnične dejavnosti, podrobnih podatkov radioloških preiskav, za potrebe notranjih revizij, kot tudi za potrebe zunanjih institucij, kot so Statistični urad, Računsko sodišče, itd...

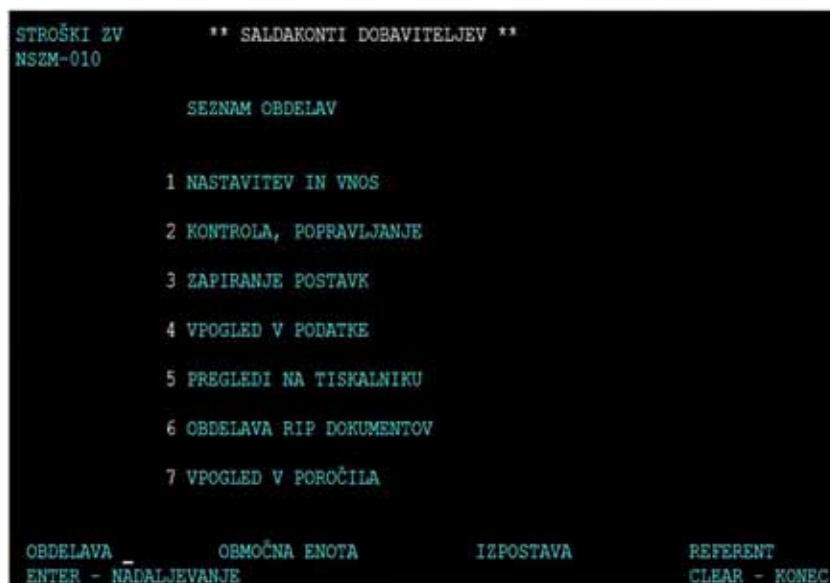
Skozi vsa ta obdobja so za razvoj ter dolgo in uspešno delovanje aplikacije skrbeli: Alenka Gantar, Janez Svobljšak, Jožef Dobrovoljc, Jože Martinčič, Borut Burnik, Svetlana Savarin, Olga Sušnik, Tatjana Demec, Metka Nussdorfer in ostali uporabniki.

V začetku leta 2013 je projekt Izdatki zdravstvenih storitev uvedel nov elektronski način izmenjave podatkov obračuna zdravstvenih storitev med izvajalci in ZZZS. Hkrati s tem je bila za postopke obravnave dokumentov na ZZZS uvedena nova aplikacija Izdatki, ki je nadomestila aplikacijo Stroški ZV.

7. marca 2013 je bilo zadnjič posredovano obvestilo o pripravi zaključka poslovnega leta 2012 in s tem tudi zaključek uporabe aplikacije Stroški ZV.

Življenjska doba aplikacije Stroški ZV je bila 26 let. Z zaključkom poslovnega leta 2012 se je zasluženo UPOKOJILA. Začetni ekran (slika spodaj), s katerim, so se pri svojem delu srečevali predvsem sodelavci na poravnavi računov, je tako tega dne ugasnil.

Metka Nussdorfer

Interni izobraževalni programi v letu 2013

Angleški filozof, pisatelj in politik Francis Bacon je dejal, da je človekova suverenost v znanju in da je znanje moč. Verjamem, da se s tem vsi strinjamo.

Z organiziranjem izobraževanj želimo povečati vašo suverenost in vas oborožiti s še več znanji, veščinami in spretnostmi za še boljše opravljanje nalog in za zagotovitev dobre delovne učinkovitosti navkljub zunanjim spremembam in posledicam stresnega načina življenja.

Svoje delovanje na področju izobraževanja tako aktivno usmerjamo v vzpostavljanje spodbudnih pogojev za delo in dobro organizacijsko klimo.

V letu 2013 smo organizirali 30 različnih internih izobraževalnih programov, na katerih beležimo 3.000 udeležb (skoraj trikrat več, kot v letu 2012). V nadaljevanju opisujemo, katere delavnice smo izvedli.

1. Razumevanje čustvene inteligence in uporaba temeljnih znanj pri vsakdanjih odločitvah

Koncept predavanja je bil zastavljen na tak način, da so udeleženci pridobivali spoznanja tako preko klasičnega načina s podajanjem snovi kot tudi preko primerov in sodelovanja v razpravi. Predavanje je bilo zelo interaktivno, saj so udeleženci že takoj na začetku z zastavljanjem vprašanj v zvezi z vsebino sooblikovali potek srečanja.

Temelj predavanja je bilo seznanjanje z osnovnimi koncepti in delovanjem čustvene inteligence. Vsebino so podkrepili s primeri, ki so se nanašali predvsem na poslovno okolje, marsikdaj pa smo primere poiskali iz vsakdanjega življenja. Udeleženci so na tak način osvetlili svoj pogled tako na delovanje čustev kot tudi na svoje bolj ali manj učinkovito vedenje.

Zanimivo je bilo pogledati tudi osnovna izhodišča motivacijskega cikla in spoznati vz-

roke za različna čustvena stanja. Udeleženci so pridobljeno znanje takoj prenesli v razumevanje razlogov, zakaj se ljudje obnašamo, tako kot se obnašamo.

V zadnjem delu srečanja so se posvetili predvsem vplivom našega vedenja na druge ljudi. Z razlago konceptov vodenja so sklenili zanimiv delovni dan.

Udeleženci so že med samo delavnico ocenili, da jim način dela, v katerem so obravnavali veliko primerov in za vsako "teoretično" trditev našli tudi praktični primer, zelo ustreza. Na ta način so lahko hitro našli asociacije, kako pridobljeno znanje prenesti v prakso in vsakdanje odločitve pri delu in vodenju.

Najbolj zeleno delavnico na to temo z izvajalcem dr. Aleksandrom Zadelom smo v letu 2013 izvedli za dve skupini. V naslednjem letu bomo z izvajanjem nadaljevali. Vsebino bomo nadgradili v smislu usposabljanja za učinkovito uvajanje sprememb v lastna življenja v smeri osebne rasti, učinkovitega dela, kakovostnih odnosov in dobrega počutja.

Slika 1. Udeleženci delavnice Razumevanje čustvene inteligence in uporaba temeljnih znanj pri vsakdanjih odločitvah, 28. novembra 2013 v Ljubljani.

2. Komunikacija in sodelovanje

Čedalje pogosteje ugotavljamo in vse bolj se zavedamo, kako razvite spretnosti komuniciranja pripomorejo k večji storilnosti in zadovoljstvu na delovnem mestu. Pomislimo samo, koliko ur na dan preživimo na delovnem mestu, obdani s sodelavci, s strankami..., s katerimi se je treba pogovarjati, usklajevati različna mnenja, reševati pritožbe, pomiriti agresivne stranke... Z eno besedo komunicirati v različnih odtenkih občutljivosti medosebnih odnosov. Učinkovita komunikacija postaja ena od najbolj iskanih sposobnosti posameznika ne glede na to ali deluje v vlogi vodje ali sodelavca.

Komunikacija je proces, ki se ga učimo od rojstva naprej. Verjetno ravno zato menimo, da ta proces obvladamo do zadnje podrobnosti. Vsak od nas je velikokrat trdno prepričan, da so naše komunikacijske strategije ustrezne in učinkovite – pa vendar v naši komunikaciji morda pride do neravnotežja, kratkega stika, ali pa se sogovornik ne odzove na naše sporočilo tako, kot smo pričakovali. V takih trenutkih se zavemo, da smo ljudje različni in da tudi komuniciramo različno.

Komunikacija je zanka in njen pomen je v odzivu, ki ga dobimo – kar počnemo – vpliva na sogovornika, in kar počne on, vpliva na nas.

Končni plodovi komunikacije so medsebojno zaupanje, sodelovanje, zaveznitvo, nova vrednost in s tem tudi višja kakovost življenja.

Cilj delavnice je bil povečanje zaupanja ter krepitev sodelovanja in zaveznitva v celotnem ZZZS, po vseh funkcijah in hierarhičnih ravneh, enotah, področjih in oddelkih.

Potek delavnice:

A Strpnost in različni modeli sveta

Ko govorimo o strpnosti in čutu za empatijo, je osnova za razumevanje drugih razumevanje in spoštovanje njihovega modela sveta. Ne glede na to, da se dobro poznamo oz. smo sodelavci, si vsak človek skozi pet čutov v svojih možganih gradi svoj model sveta, ki je drugačen od ostalih. Modeli sveta so osnova za razumevanje okolja okoli sebe in služijo za osnovno razumevanje komunikacijskih razlik. Izhajali so iz demonstracije, kako modeli sveta delujejo in pogledali konkretne primere, kako lahko fizično različne modele sveta spoznamo v praksi. Vsak človek v danem trenutku iz njegovega modela sveta deluje pozitivno, zato se da vsako dejanje razložiti glede na razumevanje njegovega modela sveta. Udeleženci so v delavniškem delu razmislili o dejanjih svojih sodelavcev in poskusili nenavadne komunikacijske dogodke opisati skozi njihove modele sveta. Različne zaznave glede na modele sveta, ki so vodili k naslednji

temi so preizkusili v praksi tudi z vajo »Na otoku«, kjer so se dotaknili tudi primarnih osebnih vrednot in njihovega pomena pri vsakodnevnem delu v organizaciji. Na tej delavnici so dali tudi velik poudarek vsakodnevnim medosebnim odnosom med sodelavci, ki so v dnevnem stiku med seboj.

B Komunikacija, komunikacijski model in aktivno poslušanje

V drugem delu delavnice so se osredotočili predvsem na potek komunikacije in komunikacijski model ter filtre, ki odločilno vplivajo na to, kako procesiramo informacije. Predstavili so različna videnja pomembnih aspektov pri komunikaciji med sodelavci in tudi širše v organizaciji. Preko aktivne komunikacijske vaje so konkretno lahko opazovali, kako komunikacijski filtri delujejo na sprejemanje in tudi predajo informacij.

Posvetili so se tudi večini aktivnega poslušanja. Z vajo v parih so preizkusili tehniko L.I.S.T.E.N., ki osebe vodi k aktivnemu poslušanju. Drugi del vaje prikazuje popolno odsotnost aktivnega poslušanja. Udeleženci so ugotavljali pomembne razlike in različne občutke v obeh primerih.

C Timsko delo in timska sodelovalna miselnost

V ekipi, ki je v moderni organizaciji v vsakodnevnem delovnem odnosu, je ključnega pomena element timskega dela. Ne glede na procesno naravnost določene skupine, se v vsak proces lahko uvrstijo elementi timskega dela, ki močno povečajo učinkovitost delovne skupine. V zaključku delavnice so udeleženci pregledali temeljne zakonitosti, prednosti in slabosti timskega dela. Pregledali so podatke o timske delu in njegovih prednostih, podanih s strani mednarodne organizacije ASTD. Pregledali so dimenzije uspešnih timov in šest točk discipline timov, ki le-te vodijo do učinkovitega in uspešnega delovanja.

Delavnico so zaključili s praktično timsko vajo »Stolp moči«, kjer so v praksi uporabili vse pridobljeno znanje in na koncu sprožili tudi debato o dobrih praksah pri timske delu znotraj organizacije.

Opažanja predavatelja Davida Šturma:

Delavnica je bila sestavljena iz dveh sklopov: prvi se je posvečal predvsem temam o komunikaciji in drugi predvsem timske delu. Skupina udeležencev je bila zelo heterogena, iz različnih krajev, delovnih mest in pozicij. Potrebno je bilo kar dolgo ogrevanje pri medosebnih odnosih, nato je delavnica lahko stekla in je bilo delo bolj učinkovito. Večina udeležencev je dobila dovolj poglobljeno učno izkušnjo. Teme so jim bile zanimive in tudi uporabne. Vzdušje je bilo, glede na heterogenost skupine, dobro in sproščeno, kar je omogočalo bolj odprto komunikacijo.

Slika 2. Udeleženci delavnice Prodorna poslovna tajnica zna komunicirati in je urejena, 5. decembra 2013 v Radencih.

3. Prodorna poslovna tajnica zna komunicirati in je urejena

Ljudje smo predvsem vizualna bitja. Zaradi čedalje hitrejšega življenjskega ritma smo se še dodatno izurili v zaznavanju in vrednotenju podob. Celovito podobo poleg osebne urejenosti, oblačil in dodatkov oblikujejo tudi mimika telesa, način govora in naše vedenje – poznavanje temeljnih pravil bontona. Zavestno ali podzavestno se prav vsi med seboj ocenjujemo na podlagi signalov, ki jih pošiljamo z oblačili, urejenostjo, dodatki, vonjem, govorico telesa, barvo glasu, primernim obnašanjem. Zato je dobro, da naša podoba ni slučajna, ampak premišljena, in da je odsev naših pozitivnih osebnostnih lastnosti. Primerna podoba lahko izboljša našo vsakodnevno komunikacijo, vpliva na uspeh posameznika in pomaga pri uresničitvi osebnih ciljev in ciljev ustanove, ki ji pripadamo.

Cilj delavnice je bil:

- ozavestiti, kako občutek lastne vrednosti odločilno vpliva na medosebno komunikacijo,
- doseči celovito podobo, ki je izražena vizualna identiteta posameznika.

Potek delavnice:

V prvem delu delavnice z naslovom Na poti k celoviti podobi je voditeljica Lea Pisani želela pri udeležencih vzbuditi oziroma izostriti čut za opazovanje ne samo drugih ljudi, ampak tudi njih samih. Vsi smo odlični opazovalci in zaradi čedalje hitrejšega ritma življenjskega tempa so se še dodatno urili v zaznavanju in vrednotenju podob. Zato je dobro, da naša podoba ni slučajna, ampak premišljena, in da je odsev naših pozitivnih osebnostnih lastnosti. Primerna podoba lahko izboljša našo vsakodnevno komunikacijo, vpliva na uspeh posameznika in pomaga pri uresničitvi osebnih ciljev in ciljev ustanove. Udeleženci so spoznali osnove kulture oblačenja in so obljubili, da jih bodo vnesli v poslovno in osebno življenje. Želja voditeljice je, da bodo obljubo držali in da bodo tudi delavci ZZZS postali ambasadorji kulture oblačenja.

V drugem delu, ki ga je vodila Klara Ramovš, so spregovorili o večni temi - učinkoviti komunikaciji. Govorili so o pomenu samopodobe na komunikacijo, o profesionalnosti, o poslanstvu in odgovornosti posameznika v komunikaciji. Poseben pomen so dali čarobni moči jaz sporočil, čarobnim besedam, moči vprašalnic... Udeleženci so dejavno sodelovali in delo obogatili s svojimi izkušnjami, vprašanji in iskrenostjo.

4. Komunikacija in delo s težavnimi, agresivnimi in nasilnimi strankami

Določen del strank, ki prihajajo v ZZZS, nam povzročajo s komunikacijskega vidika "težave", zato jih doživljamo kot "težavne sogovornike". Med težavne uvrščamo vse tiste, ob katerih ne uspemo zadostiti kriterijem konstruktivne medosebne komunikacije in ob katerih imamo občutek, da nam otežujejo komunikacijo ter zavirajo naš delovni proces. Take stranke vsotopajo v komunikacijo z nami z neprijetnimi čustvenimi reakcijami, ki se izražajo preko nezaupljivega, pasivnega, pritoževalnega, razdražljivega, arogantnega, nepopustljivega, manipulativnega ali celo agresivnega in sovražnega vedenja. Delo s takimi strankami predstavlja delo z nižjo stopnjo zadovoljstva, velikokrat pa izzove neprijetno čustveno reakcijo tudi pri nas. S poznavanjem psiholoških zakonitosti in komunikacijskih tehnik usmerjanja, pomirjanja in preokvirjanja, je možno marsikatero težavno situacijo obrniti v konstruktivno ter tako znižati razloge za lastno frustracijo in stres. Agresijo ponavadi opredelimo kot telesno ali besedno vedenje, ki ima namen nekoga ogroziti. Čeprav vsi kdaj pokažemo visoko stopnjo agresivnega vedenja, smo se osredotočili na stranke, ki se hitro razburijo in se napadalno odzovejo na večino dražljajev. Agresivni ljudje so razvili sovražna občutja do okolice in se hitro počutijo ogroženo in frustrirano.

Splošna družbena klima, varčevalni ukrepi in spremembe postopkov, tako v ZZZS, kot tudi drugod (recimo na ZPIZ) so še povečale pogostost in moč agresivnosti strank. Izvedli smo 6 delavnic, ki se jih je udeležilo 264 sodelavcev. To so bili sodelavci, ki delajo neposredno s strankami. Štiri je spomladi izvedel Bojan Pucelj, jeseni pa dve Miran Morano. Z njimi smo želeli omogočiti udeležencem premislek o lastnih izkušnjah z agresivnim vedenjem, poglobitev in nadgradnjo znanja o preprečevanju naraščanja agresivnosti ter o ustreznem ravnanju ob stiku z napadalnim vedenjem. Želeli smo, da se naučijo, kako naj bi v takih primerih predvsem zaščitili sebe.

Potek delavnic

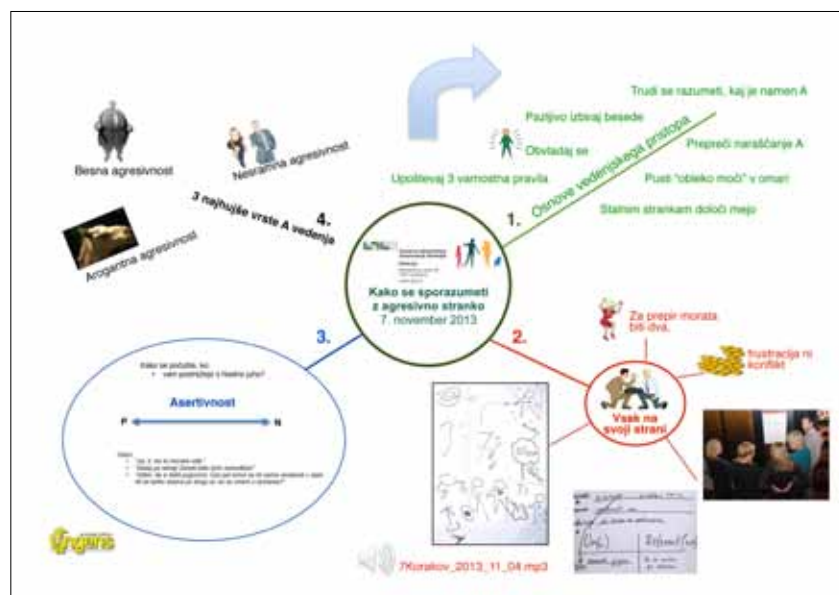
Uvod v delavnice je bila izmenjava izkušenj o agresivnem vedenju. V manjših skupinah so se udeleženci pogovarjali o konkretnih primerih agresivnosti (kaj se jim je zgodilo, kaj je bil agresorjev namen in kaj se ne obnese ob stiku z agresivno osebo). V nadaljevanju so se pogovorili o pomembnosti prepoznavanja agresorjevega namena, saj odzivanje na izrečene besede običajno ne zadošča za razrešitev napetosti.

Določili so prioritete pri uresničevanju ciljev delavnice:

- načini preprečevanja stopnjevanja agresivnosti in konfliktov,
- učinkovito nadziranje negativne energije agresivne osebe,
- analiza najpogostejših agresivnih oblik obnašanja,
- obnašanje v konfliktnih položajih.

Slike 3. in 4. Udeleženci delavnice Komunikacija in delo s težavnimi, agresivnimi in nasilnimi strankami, 21. januarja 2013 v Celju in v Ljubljani (spodaj).

Slika 8. Miselni vzorec delavnice Komunikacija in delo s težavnimi, agresivnimi in nasilnimi strankami.

Slike 5., 6. in 7. Udeleženci delavnice Komunikacija in delo s težavnimi, agresivnimi in nasilnimi strankami, v Ljubljani v mesecu maju in novembru.

Nadaljevali so z razlago nezavednega človeškega obnašanja ob napadu in razmišljanjem o treznem in preudarnem ravnanju ob napadu. Izkazalo se je, da bi večina udeležencev ob vseh prej opisanih primerih znala razložiti, kakšen bi bil primeren profesionalni odziv. Do težav pride, ko se vmešajo čustva – predvsem strah, jeza in prepričanost v “svoj prav”.

Po opisu razlik med izbruhom frustrirane osebe in konfliktom so izdelali protokol sedmih korakov za razreševanje napetih situacij. Zlasti so se osredotočili na obvladovanje strahu in jeze. Udeleženci so izmenjali svoje izkušnje o obvladovanju čustev in izkusili tehniko preusmeritve energije.

Pomemben del delavnice je obsegala priprava kratkih, jasnih in asertivnih stavkov za prenos ključnih sporočil, s katerimi lahko dosežemo, da stranka (ki se je že umirila) sprejme neprijetno odločitev.

Nekaj časa so namenili trem najpogostejšim vrstam agresivnega vedenja: besu, nesramnosti in vzvišenosti. Za vsako od omenjenih vrst agresivnosti so analizirali značilnosti takšnega vedenja, možne nevarnosti in kako ravnati.

Opazanja predavateljca Mirana Morana

Za razliko od delavnice, kjer obdelana sporočila tudi praktično preskušamo, ponuja seminar manj možnosti za opazovanje udeležencev. Lahko govorim zgolj o vtisih.

Občutek imam, da ima kar precej udeležencev težave pri komunikaciji z agresivnimi strankami, ker doživljajo agresijo kot napad nase. V večini navedenih primerov pa je bila agresija predvsem sproščanje nezadovoljstva s sistemom oziroma določenim postopkom.

Verjetno pride v nekaterih primerih do agresije tudi zaradi neosebnega (birokratskega) pristopa, vendar je to zgolj domneva na podlagi obnašanja določenih udeležencev.

Večina udeležencev pa je delovala motivirano za preskušanje obravnavanih metod in tehnik.

Pozitivne lastnosti udeležencev: želja po komunikaciji in sodelovanju s stranko, zavedajo se pomembnosti poslušanja stranke, znajo razložiti in utemeljiti svoje odločitve, pripravljenost na izmenjavo izkušenj in sodelovanje v majhnih skupinah

Področja napredovanja: ločevanje med osebnim in poklicnim, dokazovanje razumevanja pred pojasnjevanjem in utemeljevanjem.

Predlagam, da več pozornosti posvetite razvoju veščin (delavnica ali celo trening komuniciranja z agresivnimi strankami).

5. Konstruktivna povratna informacija kot orodje vodenja

Vodstveni procesi so pretežno komunikacijski procesi. Vodjem so zaupane pomembne naloge pri doseganju ciljev ZZZS in so podpora strategiji ZZZS. Vloga vodje presega zgolj vodenje, spremljanje in skrb za sodelavce ter doseganje ciljev ZZZS. Vodja ima vedno tudi funkcijo vzora. Kultura povratne informacije je neločljivo povezana z vodenjem. Predstavlja pomemben del interne komunikacije, ki je esenca povezovanja med ljudmi, infrastruktura odnosov in presega zgolj izmenjavo informacij. Vodja je tudi najpomembnejši komunikator v svojem kolektivu. Komuniciranje pa ni le informiranje, pač pa tudi poslušanje - prejemanje povratnih informacij svojih sodelavcev. Poleg spodbujanja pritoka teh informacij pa mora biti dober vodja sposoben tudi sam podajati povratne informacije svojim zaposlenim o delu in kakovosti dela, ki ga opravljajo. Pri tem pa je najbolj pomembno, da sodelavci te informacije ne dojemajo kot kritiko, pač pa kot spodbudo za nadaljnje delo. Povratna informacija je lahko torej odličen motivacijski vzvod.

Podajanje povratne informacije je večina, ki jo mora poznati in znati uporabljati vsak uspešen vodja.

Pravijo, da je kakovost našega življenja in dela odvisna od kakovosti naše komunikacije.

Udeležba na delavnici je bila priložnost, da vodje iz komunikacije naredijo nekaj več.

Za vodje oddelkov, služb in izpostav smo izvedli dve delavnici. Vodila sta jih Dani Polajnar in David Šturm.

Cilji delavnic je bil:

- ozavestiti, sprejeti in se naučiti upravljati drugačnost in videti tudi prednosti, ne le pomanjkljivosti,
- trening komunikacijskih tehnik pri posredovanju in sprejemanju povratnih informacij,
- ozavestiti, da je povratna informacija zelo učinkovito orodje vodenja in splošno uporabna večina, ki se je lahko vsakdo nauči.

Potek delavnice:

A Strpnost in različni modeli sveta

Različne zaznave glede na modele sveta so preizkusili v praksi tudi z vajo »Poklici«. Več o tej temi pa je napisano pri delavnici Komunikacija in sodelovanje.

B Komunikacija, komunikacijski model in čutni tipi

V drugem delu delavnice so se osredotočili predvsem na komunikacijski model in na različne čutne tipe in njihovo različno razvitemost pri ljudeh, kar služi kot osnova za njihov komunikacijski način. Pregledali so vseh pet čutnih tipov, testirali, kateri je njihov primarni zaznavni način in poskušali razumeti komunikacijski način drugih tipov. Različnost in razumevanje čutnih tipov in zaznavnih načinov so preizkusili v vaji »Vabilo v Slovenijo«.

Slike 9., 10., in 11. Udeleženci delavnice Konstruktivna povratna informacija kot orodje vodenja 4. decembra 2013 v ??.

Slike 12. in 13. Udeleženci delavnice Konstruktivna povratna informacija kot orodje vodenja 6. novembra 2013v ??

kjer skozi razumevanje različnih zaznavnih načinov udeleženci predstavijo neko lokacijo in jo v obliki vabila pošljejo namišljeni stranki. Ob predstavitvi vsakega projekta so skupinsko pokomentirali izdelek glede na podana navodila. Pomen razumevanja in uporabe različnosti čutnih tipov so prikazali tudi na področju globalnega trženja, kjer so si ogledali nekaj dobrih praks velikih svetovnih organizacij.

C Povratna informacija

Bistveni element dobre komunikacije je zaključek komunikacijske zanke s konkretno in korektno povratno informacijo. Ogledali so si glavna pravila uporabe tehnike za podajanje povratne informacije in tehniko tudi preizkusili v praksi. Vse tehnike so natančno vadili na primeru vaje »Risanje ladje«, kjer so si morali udeleženci podajati povratno informacijo kot oceno kakovosti opravljenega dela. Povratno informacijo so si ogledali tudi v smislu podajanja graje, kritike in delegiranja delovnih nalog. Na kompleksni študiji primera so vadili konkretno podajanje korektivne povratne in

hkrati motivacijske povratne informacije na delovnem mestu.

D Generacije, sodelovanje in strpnost

Tema sodelovanje in strpnost v modernih organizacijah zajema tudi pomembno poglavje – teorijo generacij. Teorija generacij je osnovana na demografskih spremembah v Sloveniji in svetu, ki so jih kot uvod v temo predstavili na delavnici. Za komuniciranje in sodelovanje na delovnem mestu v moderni organizaciji danes pa je nujno razumevanje generacijskih razlik med posameznimi sodelavci. Prvič se namreč na delovnem mestu pojavljajo štiri različne generacije, med njimi pa je najmlajša, generacija Y, vredna pozornosti zaradi svojih posebnosti. Generacije imajo med sabo kar nekaj prepadov: stopnja izobrazbe, stopnja tehničnega znanja, spoštovanje avtoritete, dolgoročna percepcija smisla dela... Vse te teme so osvetlili v zadnjem delu delavnice, kjer so ob spodbujanju komunikacije z udeleženci komentirali vsako od glavnih tem. Skupini pogled na različnost generacije Y pa so v zaključnem delu prikazali na praksi mednarodnega IT podjetja Google.

Opazanja predavatelja Davida Šturma:

Delavnica je preko vseh aktivnosti in tem izpostavljala predvsem povratno informacijo ter njeno pomembnost in uporabnost, v krajšem zaključku smo predelali tudi delovanje različnih generacij in posledice na delovnih mestih. Udeleženci so aktivno sodelovali pri vseh aktivnostih in podajali konstruktivna vprašanja ter mnenja. Okoli zanimivih tem se je spodbujala debata ter delitev dobrih praks.

Teme so bile za vse zanimive in dovolj poglobljene. Vsak udeleženec je lahko odnesel nekaj novih znanj in konkretnih načinov delovanja.

Ob sporočenem in aktivnem vzdušju je delo potekalo dobro in učinkovito. Delavnico ocenjujem kot zelo dobro in uporabno ter tudi sproščeno in na mestih zabavno.

6. Spretno pogajanje in učinkovito krizno komuniciranje

Sodobni pristopi k prepričevanju in argumentiranju nas opozarjajo na to, da je dobro od »trdega prepričevanja sogovornika v svoj prav« več pozornosti nameniti temu, da sogovornik razume naš zorni kot. Odpira se torej polje naravnosti na sogovornika, ustvarjanja razumevanja namesto konfrontacije in konflikta, spoštovanje sogovornika, dialog, poslušanje in razlaganje, vzdrževanje komunikacije, razumevanja sogovornika, pluralizem resnice itd. Kako povečati svojo prepričevalno moč, ozavestiti, da tisto, kar je prepričevalno zame, ni nujno prepričevalno tudi za mojega sogovornika, kako argumentirati, kako zavračati argumente, česa se izogibati? Sučemo se nekje na meji med retoriko in javnim nastopanjem, argumentiranjem, pogajanjem – ali bolj na splošno – komuniciranjem.

Cilji delavnice je bil:

- kako se naučiti pogajati, da dosežete zastavljeno ali želeno, čeprav za to nimate dovolj moči,
- preko konkretnih primerov spoznati svoje pogajalske napake,
- naučiti se uspešnega komuniciranja v krizi.

Potek delavnice:

Udeleženci so spoznali in vadili CLOSE model ter reševanje konkretnih primerov iz vsakdanjika, kako se pripraviti na pogajanja, katere so najpogostejše napake pri pogajanju, kako se odzivati na nezadovoljstvo, kritike in ugovore strank. Prav tako so skozi primere analizirali, kako se odzivati na nezadovoljstvo, kritike, reklamacije, pritožbe in ugovore strank, kako povedati, da nekaj ne morete in da stranka to sprejme, ugotavljanje težav in iskanje vzrokov ter reševanje konfliktnih situacij. Za lažje opazovanje nasprotnika so proučili neverbalno komunikacijo in jo uspešno analizirali na konkretnih primerih, pri čemer so si pomagali s kamero.

Udeleženci delavnice so se preizkusili v uspešnosti pogajanja in skozi primere videli, da obstaja še veliko možnosti. Prav tako so začeli dajati več poudarka, kako nekaj povedo in opazovali tudi neverbalno komunikacijo, s katero so opazili, da ljudje veliko sporočajo. Pri komuniciranju s težjimi strankami in zaposlenimi pa so ob menjavi vlog in ocenjevanju kolegov spoznali, na kaj vse so lahko pozorni in kako z dobrim komuniciranjem dosežejo več.

Delavnica, ki jo je izvedla mag. Andreja Jernejčič, je bila obogatena z izjemno energijo, ki je skupnemu izobraževanju dodala še večji čar.

Slika 14. Udeleženci delavnice Spretno pogajanje in učinkovito krizno komuniciranje, 11. decembra 2013 na Bledu.

7. Moč timskega dela s treningom za izboljšanje timskega dela

Delavnico smo izvedli za člane kolegija ZZZS. Moč timskega dela že prinaša sadove v profesionalnem in odgovornem pristopu vseh zaposlenih, posebej pomembno vlogo pa imajo vodje, ki so istočasno vodje timov in odgovorni timski sodelavci.

V duhu moderne organizacijske kulture ter ob stabiliziranju in implementaciji vrednot ZZZS, so na delavnici formirali time in tako skozi posredovanje teorije in izvedbo več timskih nalog interaktivno kreirali misleče poslovno okolje, v katerem so udeležali proaktiven pristop k delu, nadgrajevali sodelovanje, razvijali konkretno komunikacijo, delili znanje in sprejemali odgovornost za odločitve in njihove posledice.

Moto delavnice je bil:

JAZ, MI in ZZZS

900 nas dela za dva milijona Slovencev

Cilji delavnice je bil:

- Ozavestiti proces timskega dela znotraj ZZZS. Ozavestiti pomembnost ravnovesja med usmerjenostjo na odnose in usmerjenostjo na cilj za uspešno delovanje sinergij in vodenje tima. Skozi praktično vajo odkriti moč sinergij in pomembnost sodelovanja in v analizi prenesti pridobljena spoznanja na lastno delovno okolje. Odkriti timske vloge vsakega posameznika v skupini in prepoznati, kje in kako se kažejo pri delu.
- Definirati bistvene pogoje za uspešno delovanje tima. Definirati dimenzije zaupanja in vloge zaupanja za oblikovanje »mi«. Preizkusiti vse principe timskega dela s praktično vajo ter analizirati uspešne in manj uspešne strategije.

Slika 15. Udeleženci delavnice Moč timskega dela dne 9. in 10. maja 2013 v Rimskih Toplicah.

Delavnica je potekala v dveh delih:

1. del:

Udeleženci so se razdelili v tri skupine, ki so ostale enake tekom delavnice. Delavnico so začeli s timsko vajo »gradnja stolpa«, s pomočjo katere so diagnosticirali nekatere tipične vzorce oblikovanja tima, vzorce komunikacije in delovanja v timu. Udeleženci so svoje timsko delo najprej analizirali samostojno (v svojih timih) in delili izsledke z vso skupino, ko so prejeli tudi povratno informacijo od trenerjev-opazovalcev. Podrobneje so se posvetili temi reševanja konfliktov v timu (kaj je konflikt in kaj manifestacija konflikta) in vlogi vodje pri reševanju konfliktov v timu. Razjasnili so eno ključnih dilem vsakega vodje – uravnovešanja med usmerjenostjo na cilje in usmerjenostjo na ljudi.

Udeleženci so z vprašalnikom ugotavljali timske vloge vsakega posameznika. Vsako od timskih vlog posebej so definirali in opisali njene bistvene značilnosti, ob čemer so se udeleženci v opisih prepoznali. Vsak od udeležencev je z drugimi delil svoje primarne timske vloge in od drugih dobil povratno informacijo.

2. del:

Opisali so nekatere pomembne elemente za uspešno delovanje timov, sinergije (različnost), zaupanje (oblikovanje »mi«). Podrobneje so se posvetili zaupanju med člani tima, definiciji upanja, želje in zaupanja. Timsko komunikacijo so preizkusili tudi v praksi z vajo »strupena reka«, ki deluje kot odlično diagnostično sredstvo za vse elemente timskega dela: zaupanje, timsko komunikacijo, sodelovanje in sinergije, skupen cilj, ki ga lahko dosežejo samo vsi skupaj.

Delavnico sta vodila Niko Mejaš in v prvem delu tudi Željko Čurić.

8. Kreativni potencial tima – za energetski izkoristek in še učinkovitejše delovanje ZZZS

Delavnico smo izvedli za člane kolegija ZZZS. Moč timskega dela so udeleženci spoznali na delavnici, opisani zgoraj. Skupaj so ugotovili, da profesionalni in odgovorni pristop vseh zaposlenih, posebej pa vodij, pomembno vpliva na moč timskega sodelovanja. Spoznanje na delavnici je bilo tudi, da je raznolikost tima nujen pogoj za doseganje sinergij v timu.

Cilji delavnice:

- spoznati evolucijske faze poslovnih okolij in identificirati poslovno okolje v ZZZS,
- skozi timsko vajo ozavestiti in oceniti kreativni proces v timu,
- nadgraditi osnovne pristope k brainstormingu s tehniko SCAMPER.
- v timski vaji prenesti proces generiranja idej v prakso,
- uporabiti tehnike generiranja idej na praktičnih primerih ZZZS,
- presejati ideje za nadaljnjo obravnavo.

Potek delavnice:

Predstavljene so bile evolucijske faze poslovnih okolij – delovno, učeče, misleče in ozaveščeno poslovno okolje. Udeleženci so naredili timsko vajo »stolp iz špagetov«. Po vaji je sledila analiza, ali so delali timsko, kako so se kazale timske vloge, kakšen je bil kreativni proces in kako je potekala komunikacija v timu. Vsi so delali timsko in aktivno sodelovali pri doseganju skupnega cilja, tudi ob neuspehih in kriznih situacijah. Timske vloge so prepoznali in uspešno identificirali, kjer so imeli primanjkljaje. Pokazalo se je, da zbiranju idej niso posvetili dovolj časa. V nadaljevanju so se udeleženci posvetili teoretični osnovi za generiranje idej. Proces brainstorminga so nadgradili s tehniko »SCAMPER« – substitute (nadomesti/zamenjaj), combine (poveži/kombiniraj), adapt (prilagodi), modify (spremeni), put to different use (uporabi na nov način/za nov namen), eliminate (odstrani/izključi) in reverse (preobrni). Prvi del so zaključili s timsko

vajo, v kateri so se timi posebej posvetili kreativnemu procesu zbiranja idej in uporabili pridobljeno znanje v praksi. Kreativna energija tima je bila večino časa prisotna – tako na začetku, kot tudi pri dodelavi izbrane ideje; pri nekaterih timih še posebno ob časovnem pritisku. V drugem delu je vsak tim dobil vprašanje, na katero je iskal odgovor:

- Kako predstaviti/prodati ideje ZZZS drugim?
- Kako pridobiti/ohraniti/učinkovito porabljeni denar?
- Kako zagotoviti/ohraniti/izboljšati kakovost storitev?
- Kako zagotoviti/ohraniti/izboljšati dostopnost storitev?

Generiranje idej je potekalo v več stopnjah:

1. »brainstorming« – nabiranje idej brez dodatnih dražljajev in navodil, upoštevanje pristopa »Ja, in«;
2. SCAMPER – na podlagi že zbranih idej nadaljevati z generiranjem idej;
3. model (»če bi bil ...«) - nadaljevanje z generiranjem idej z izhodiščem: kako bi problem rešila določena domišljajska/slavna oseba (Ata Smrk, Chuck Norris, ...);
4. naključen dražljaj – kako bi problem rešili s pomočjo naključnega predmeta/predloga.

Po zaključenem nabiranju idej so znotraj timov ideje razvrstili v sklope ali področja in izbrali 3–5 idej, ki so jim najbližje. Ta rezultat so nato predstavili drugim.

Delavnica je potekala v prijetnem in sproščnem vzdušju ter ob odprti komunikaciji med udeleženci, vodila sta jo Niko Mejaš in Katarina Veselko. V vseh timih so izkusili in ozavestili kreativno energijo skupnega ustvarjanja ob zavedanju skupnega cilja. Obravnavane vsebine so lahko povezali s praktično izkušnjo, v kateri so vsi aktivno sodelovali in pokazali sposobnost sinergičnega delovanja. Kreativno timsko delo je bilo postavljeno v kontekst doslej pridobljenih znanj – pogoje za timsko delo, značilnosti uspešnega tima, timske vloge, pa tudi znanja o brainstormingu in de Bonovih tehnikah.

9. Šest klobukov razmišljanja po metodah Edwarda de Bona

Vsi se lahko naučimo razmišljati usmerjeno in učinkovito, sodelovalno in nekonfliktno, konstruktivno in kreativno.

Zahodna kultura je še danes odvisna od argumentiranega in kritičnega razmišljanja, pogosto lahko temu rečemo kar prepiranje, kdo ima bolj prav in čigava bo obveljala. Uporabljamo ga v družinskih razpravah in poslovnih pogovorih, na sodiščih in skupščinah... Običajno mu rečemo kar demokracija. Temelji na sistemu razmišljanja, ki so ga uvedli stari grški misleci, Sokrat, Platon in Aristotel.

Sloviti psiholog in zdravnik dr. Edward de Bono, ki se najraje predstavi preprosto kot mislec, je razvil metodo paralelnega razmišljanja, kjer misleci svoje misli in poglede predstavijo vzporedno z mislimi drugih v skupini in jih ne napadajo. Metoda Šest klobukov razmišljanja je praktičen primer izvajanja metode paralelnega razmišljanja. Z metodo smo dobili konstruktivno alternativo prepirom, dokazovanjem lastnega prav in razvlečenim sestankom. Pri običajnem razmišljanju se trudimo vse narediti naenkrat. V nas vlada prava zmeda, saj se gneteje informacije, ustvarjajo ideje, ocenjujejo mnenja drugih, izražajo čustva... Metoda Šestih klobukov omogoča, da ta kaos presežemo in razvozlamo. Namesto da se trudimo narediti vse naenkrat, ločimo posamezne vidike razmišljanja. Tako se lahko vsakemu vidiku dobro posvetimo. Kot pri barvnem tiskanju, kjer tiskamo vsako barvo posebej in na koncu dobimo celotno sliko. Tako ločimo načine razmišljanja o neki zadevi, da na koncu dobimo celovit vpogled. Šest klobukov razmišljanja oz. paralelno razmišljanje je torej razmišljanje, kjer vsi sodelavci istočasno osredotočeno razmišljamo na isti način, v skladu z enakim klobukom, ki predstavlja sim-

bol za vrsto razmišljanja. To je veliko bolj učinkovito razmišljanje od tistega, kjer vsi hkrati razmišljamo o vsem ali pa si nasprotujemo.

Namen delavnice je bil:

1. Spoznati paralelno razmišljanje in vseh šest načinov (= klobukov) razmišljanja.
2. Iztisniti največ iz vsakega posameznega načina in od vsakega posameznika.
3. Vaditi osredotočeno paralelno razmišljanje na konkretnih primerih sestankov.

Potek delavnice:

V pogovoru ter z vajami so udeleženci delavnice spoznali prednosti paralelnega razmišljanja, kjer vsi sodelavci istočasno osredotočeno razmišljajo na isti način, v skladu z enakim 'klobukom', ki predstavlja simbol za vrsto razmišljanja. Prepričali so se, da je to veliko bolj učinkovito razmišljanje od tradicionalnega razmišljanja, kjer vsi hkrati razmišljajo o vsem ali pa si nasprotujejo.

Udeleženci so z vajami v skupinah, ki so se trikrat na novo oblikovale, spoznali prednosti paralelnega razmišljanja, aktivnega poslušanja drugih, dodajanja in sodelovanja, osredotočenosti in celovitosti, usmerjenega razmišljanja, pomembnosti izražanja čustev, iskanja prednosti (ne samo slabosti) ter poudarka na namerni kreativnosti.

Osredotočeno paralelno razmišljanje v treh skupinah so vadili na treh konkretnih primerih fokusnih stavkov, ki so jih sami izbrali. Vadili so generiranje idej in reševanje težave, spoznali pa tudi primerne vrstne rede razmišljanja v primeru strateškega načrtovanja, ocenjevanja dela zaposlenega in izboljšave postopka.

Delavnica je potekala v prijetnem in sproščenem vzdušju ter ob dobri komunikaciji med udeleženci kljub temu, da je bil program vsebinsko in praktično (vaje) zelo bogat in precej natrpan.

Delavnico je vodila Nastja Mulej.

10. S področja dejavnosti ZZS smo zaposlenim omogočili pridobiti funkcionalna znanja za učinkovito opravljanje nalog, ki so bila potrebna zaradi sprememb zakonodaje, predpisov, aplikacij...

Promocija zdravja

Novi Zakon o varnosti in zdravju pri delu je prinesel še eno novost tega področja, in sicer je dodano temeljno načelo Promocija zdravja, katerega je delodajalec dolžan načrtovati in izvajati na delovnem mestu za vse zaposlene. Ker se v ZZS zavedamo, kako pomembna sta zdravje in zadovoljstvo zaposlenih, smo za vse zaposlene organizirali predavanja z naslovom Promocija zdravja. Spregovorili smo o razliki med klasičnim medicinskim in biopsihosocialnim modelom zdravja in bolezni. Nov pogled na zdravje in bolezen zajema tako telesno, kot tudi psihično in socialno stanje človeka. V ospredje, pred boleznijo, se postavlja zdravje in aktivnosti, s katerimi zdravje krepimo in vzdržujemo. In prav krepitev in vzdrževanje zdravja sta bili glavna tema predavanja. Na zdravje pa ne vplivata le zadostna telesna dejavnost in zdrava prehrana, ki sta sicer zelo pomemben člen, temveč tudi pozitiven in odgovoren odnos do sebe in do tistih okoli nas. V predavanju smo se omejili v glavnem na aktivnosti posameznika in manj na aktivnosti družbe, delodajalcev... Glede zdravja na delovnem mestu smo spregovorili tudi o stresu in mobingu ter njihovih posledicah na vsakega posameznika.

Predavanja je izvedla gospa Karmen Janša, dr. med., specialistka interne medicine. Udeležili so se ga 804 sodelavci.

Slike 16., 17., 18., 19. in 20. Udeleženci delavnice Promocija zdravja dne 21. marca 2013 v Murski Soboti (zgoraj levo); 13. junija 2013 na Ravnah na Koroškem (zgoraj desno); na levi strani od zgoraj navzdol: 23. maja 2013 v Mariboru ter v decembru v Ljubljani (spodnji dve sliki).

Slovenski jezik v poslovanju

S predavateljem Janom Bogatičem iz jezikovne šole Panteon College smo za skupino sodelavcev iz vseh enot, izvedli delavnico na temo uporabe iz slovenskega jezika v poslovanju.

Potekala je v dveh delih: prvo srečanje je bilo namenjeno tako teoretični kot praktični obnovitvi znanja na področjih, na katerih so pri pisanju najbolj negotovi (odvisniki, posebnosti pri sklanjatvah imen, velika/mala začetnica itd.) in spoznavanju jezikovnih orodij, ki so na voljo na svetovnem spletu (SSKJ, jezikovni korpusi, spletni jezikovni forumi idr.), udeleženci so se na ta način seznanili s praktičnostjo jezikovnih orodij, ki jih lahko uporabljajo pri svojem vsakodnevnem delu.

V drugem delu so se posvetili predvsem vajam (analiza uradnih odločb, dopisov ...), ki so temeljile na predhodnem poznavanju teoretičnih osnov pravopisa. Udeleženci so s pomočjo obujenega znanja v skupinah popravljali in izboljševali besedila, spotoma pa so opozorili še na najpogostejše napake in neposrečene ali napačne besedne zveze, ki se posebej rade prikradejo v strokovna besedila. Na koncu so namenili tudi čas za vprašanja udeležencev in skupaj naredili povzetek in sintezo obeh srečanj.

Udeleženci so se seminarja lotili zelo zavzeto, bili so aktivni in pokazali veliko mero

jezikovne zavesti ter se zelo potrudili, da so bili njihovi izdelki jezikovno ustrezni in bralcu ter uporabniku razumljivi, kar pa je tudi bil eden izmed glavnih ciljev seminarja.

Sodelavcem različnih področij smo predstavili **spremenjeno oziroma dopolnjeno zakonodajo:**

- pokojninsko reformo, izvajalec je bil Marijan Papež, generalni direktor ZPIZ.
- Zakon o delovnih razmerjih in novelo Zakona o urejanju trga dela. Izvajalec je bil Peter Pogačar, generalni direktor Direktorata za delovna razmerja in pravice iz dela na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve.
- Novosti pri izvajanju prijav in odjav v obvezna socialna zavarovanja, ki so posledica sprejetja Zakona o delovnih razmerjih in Zakona o urejanju trga dela ter vpliv nove pokojninske zakonodaje na izvajanje obveznega zdravstvenega zavarovanja. Izvedla sta ga Valentina Vehovar in Rok Mihelčič.
- Navodila ZPIZ: Obveščanje zavarovancev, ki so prešli iz širšega obsega na ožji obseg pravic. Izvajalka je bila Mojca Uhan, ZPIZ.
- Urejanje zavarovanj družinskim članom po 1. 6. 2013. Izvajalca sta bila Rok Mihelčič in Vanja Kobentar.
- Vstop Hrvaške v EU s 1. 7. 2013, izvajalca sta bila Klemen Ganziti in Vanja Kobentar.

Slika 21. Udeleženci delavnice Slovenski jezik v poslovanju, 12. in 19. novembra v Ljubljani.

Slika 22. Udeleženci tečaja za excel dne 19. decembra 2013 v Ljubljani.

V letošnjem letu smo še posebno pozornost namenili izpopolnjevanju znanja **računalniškega programa MS Excel**. Tečaje, ki se jih je udeležilo 160 sodelavcev, je izvajal Tibor Karakatič.

Mnenje ene od udeleženk tečaja o Excelu:

Tiborju najlepša hvala za včerajšnje vrhunsko izobraževanje za Excel. Vsebine je bilo zelo veliko in je tudi zelo zahtevna, zato vsega nisem uspela osvojiti in enako menda velja tudi za druge. Ker Excel res uporabljamo skoraj vsi in je očitno, da ne znamo uporabiti večjega dela njegovih možnosti (ali pa jih uporabljamo neekonomično), predlagam, da bi v prihodnje občasno ponavljali ta izobraževanja. Predlagam, da bi to naredili po vsebinskih sklopih (npr. inteligentna tabela, vrtilna tabela,...), ki bi trajali približno 3 ure. V enem dnevu bi tako delali 2 skupini. Skupina bi bila lahko večja - po 2 delavca na enem računalniku, kar bi bilo bolj racionalno, pa še vedno dovolj kakovostno.

Z organizacijo tečajev Excel bomo v naslednjem letu nadaljevati, tudi v predlagani smeri udeležence tečaja.

Za sodelavce poravnave računov smo organizirali izobraževanje za **bolj učinkovito uporabo aplikacije SAP in Excela**. Izvajalke izobraževanja so bile Simona Tomažič, Svetlana Savarin in Mojca Javornik.

Za sodelavce na področju obveznega zdravstvenega zavarovanja, zdravnike in ostale sodelavce oddelkov imenovanih zdravnikov in zdravstvene komisije, revizorje, pravnike... smo izvedli dve predavanji na temo **uporabe Zakona o splošnem upravnem postopku in reševanje upravnoprocenih dilem v postopkih na ZZZS**. Izvajalka je bila dr. Polonca Kovač.

Za delavce v prijavno odjavnih službah smo organizirali učno delavnico na temo **predstavitve novosti na portalu e-VEM**. Ogleдали so si spletne strani Državnega portala za podjetja in podjetnike (možnost prijave v portal e-VEM, seznanitev s točkami VEM, vpogled v navodila, kontakti in pomoč, informacija o digitalnih potrdilih za uporabo portala e-VEM...). Obnovili so znanja o postopkih prijave podatkov v obvezna socialna zavarovanja prek portala e-VEM ter o obravnavi prejetih e-VEM vlog v Evidencah OZZ na Zavodu. Izvajalka je bila Renata Prača.

Nadzorni zdravniki so se srečali dvakrat. Cilj pomladnega srečanja nadzornih zdravnikov in farmacevtov je bil priprava na novo nadzorno sezono:

- usmeritve za nadzore v letu 2013 in diagnoze, ki pod določenimi pogoji opredeljujejo 100% plačilo iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, izvajalka je bila mag. Jana Mrak;
- predstavitev sprememb v Splošnem dogovoru, izvajalka sta bila Majda Povše in Janez Jeromen;

Slika 23. Tečaje excel-a je vodil Tibor Karakatič, sodelavec oddelka informacijski center v Murski Soboti.

- moduli za nadzorni postopek, izvajalec je bil Kazimir Lah;
- delo po nadzornih skupinah (vodje skupin);
- aplikacija za nadzor SPP in delo v nadzorni skupini, izvajalca sta bila mag. Jana Mrak in Kazimir Lah.

Cilj decembrskega srečanja nadzornih zobozdravnikov, zdravnikov in farmacevtov pa je bil prvi pregled dela v letu 2013, pregled dela oddelka za nadzor v poslovnem načrtu za leto 2014 in praktične vaje vodenja nadzornega postopka ter izdelave nadzornega zapisnika. Izvajalka je bila mag. Jana Mrak.

V praksi se velikokrat srečamo z vprašanjem, kako pravilno izvajati nadzorne aktivnosti, da te ne bi posegale v pravice zaposlenih. Organizirali smo predavanje na temo Meje nadzora nad zaposlenimi, ki ga je izvedla Rosana Lemut Strle, namestnica Informacijske pooblaščenke RS. Dobili smo odgovore na ključna vprašanja, ki se nam postavljajo v povezavi z različnimi oblikami nadzora nad delom zaposlenih v delovnem času na delovnem mestu in izven delovnega mesta (nadzor klicev in izrabe bolniškega staleža, vpogled v elektronsko pošto, omejevanje dostopa do spletnih vsebin, zloraba alkohola, ipd). Na podlagi konkretnih primerov smo spoznali meje, ki jih moramo upoštevati v skladu z Zakonom o varstvu osebnih podatkov in novim Zakonom o delovnih razmerjih.

Za delavce, ki delajo na področju regresnih zahtevkov smo organizirali delavnico, na kateri so se v prvem delu seznanili s **splošnimi zahtevami in ukrepi varstva pri delu v zvezi**

z nezgodami pri delu. Izvajalka je bila sodna izvedenka mag. Sandra Senčič. V drugem delu pa sta skrbnici Aplikacije Regresi Mojca Nedoh in Vlasta Mozetič predstavili novosti aplikacije.

Namesto zaključka

*“Sleherno seme ve, kako postati drevo.
Semen pa je toliko, kolikor je skrivnih sanj.*

...

*One, sanje, kažejo pot.
Nakazujejo jo z najrazličnejšimi znaki in znamenji,
v vsakem trenutku,
med stvarmi in ljudmi,
z bolečinami in užitki,
v zmagah in porazih.”*

Jorge Bucay, Zgodbe za razmislek

Daniela Zver Knific

Spoštovane sodelavke, nove diplomantke!

»Znanje je zaklad, ki povsod spremlja
svojega lastnika,
in tisti, ki je goro prestavil, je začel z drobnim
kamenjem.«

Vse je v spreminjanju kajti spreminjanje je pot; in vse je v rasti, ker tudi rast je pot... Je pot... so cilji... so želje... je motivacija... Imel'e ste cilj, imele ste željo, imele ste motivacijo! Prehodile ste pot in dosegle svoj cilj.

Uspešno ste končale študij ob delu:

1. **Andreja Račič** iz območne enote Krško je pridobila naslov diplomirana ekonomistka.
2. **Suzana Rot** iz območne enote Koper je pridobila znanstveni naslov magistrica managementa.
3. **Orijana Kavalič** iz območne enote Koper je pridobila naslov diplomirana ekonomistka.

Iskreno vam čestitamo in želimo še veliko delovnih uspehov in zadovoljstva na Zavodu!

Barbara Romavh
Daniela Zver Knific

Kadri v številkah – na dan 31. 12. 2013

- zaposlenih nas je bilo 850, dodatno pa še 18 delavcev za določen čas zaradi nadomeščanja odsotnih delavcev (število zaposlenih je preračunano na delovni čas);
- 78 % je žensk in 22 % moških;
- povprečna starost zaposlenih je 45,5 leta;
- 2 sodelavca sta v letu 2013 uspešno zaključila šolanje;
- za izobraževanja je bilo v letu 2013 porabljenih 3280 dni;
- število dni za izobraževanja znaša 3,7 dneva na zaposlenega (interno 2,61 dneva/zaposlenega, eksterno 1,09 dneva/zaposlenega).

Izobrazbena struktura:

- 2,7 % delavcev ima I.–IV. stopnjo izobrazbe, 33,8 % jih ima V. stopnjo izobrazbe, 11,8 % delavcev ima VI. stopnjo izobrazbe, 39,1 % delavcev ima VII. stopnjo izobrazbe, 12,4 % delavcev ima VIII. stopnjo izobrazbe in 0,2 % IX. stopnjo izobrazbe (šteti so celi delavci za nedoločen čas);
- povprečna stopnja izobrazbe zaposlenih v ZZZS znaša 6,22;
- 41 delavcev oziroma 4,8 % nima zahtevane stopnje izobrazbe (ob ustanovitvi ZZZS je znašal delež teh delavcev 33 %).

Izobraževanje v letu 2013:

- izvedli smo 33 internih izobraževalnih programov na skupaj 86 različnih izvedbah, od tega 23 programov v okviru sklopa dejavnosti na 60 izvedbah ter 10 v okviru sklopa veščin na 26 izvedbah;
- z 20 sodelavci smo imeli sklenjene pogodbe o izobraževanju, in sicer za pridobitev višje stopnje izobrazbe od zahtevane;

Letni pogovori v letu 2013:

- zaključenih je bilo 96,7 % letnih pogovorov, ostali niso realizirani zaradi daljših odsotnosti;

Zdravstveni absentizem v letu 2013:

- delež izgubljenih dni zaradi bolniške odsotnosti je znašal 5,53 % (v primerjavi s predhodnim letom je narasel za 0,59 odstotnih točk, največ zaradi porasta daljših bolniških odsotnosti);

Organizacijska klima in zadovoljstvo zaposlenih v letu 2013:

- organizacijska klima je porasla in je bila ocenjena 3,38 (leto prej 3,30), prav tako je rast zadovoljstva zaposlenih na 3,92 (leto prej 3,78), udeležba je bila 54%.

Daniela Zver Knific
Barbara Romavh

Izlet sodelavcev območne enote Maribor

V soboto 5. oktobra 2013 smo se sodelavci območne enote Maribor odpravili na jesenski izlet po Krasu in Trstu. Za izvedbo izleta je poskrbela turistična agencija Balkanika, zelo zanimivo vodenje pa je izpeljal Franci Malečkar, velik poznavalec kraškega sveta.

Najprej smo si ogledali grad Socerb. Pod njim leži vas, katere nastanek seže v drugo polovico 13. stoletja, utrjeni rob, na katerem grad stoji, pa je bil naravna meja med benečanskimi in avstrijskimi gospodstvi, kjer so se nenehno vodile bitke za oblast in nadzor nad prehodi v deželno zaledje in notranjost Istre.

Sledil je ogled Svete jame – kraške kapniške jame, ki po svoji obliki spominja na svetišče in v kateri naj bi po legendi zavetišče pred preganjanci našel krščanski mučenik Socerb, preden so ga odkrili in kasneje ubili.

Po krajši osvežitvi v Ankaranu je sledil ogled edine školjčne sipine v Sloveniji. Gre za 170 metrov dolg, okrog sedem metrov širok in do brega pol metra debel košček kopnega, ki ga

imenujejo pokopališče školjk. Iz ohišij školjk in polžev sestavljena sipina je nastala s poglabljanjem morskega dna v zalivu med luko Koper in Ankaranom in kasnejšim postopnim izpiranjem peščenega nasutja.

Sledila je vožnja do Trsta in panoramski sprehod ter ogled »Kleine Berlina«, med katerim smo slišali zanimivo zgodbo o tem zaklonišču iz II. svetovne vojne. Veliko smo izvedeli tudi o življenju Slovencev v času fašizma.

Sprehodili smo se po mestnem jedru, se seznanili z zgodovino in kulturo Trsta ter začutili utrip tega nekoč največjega slovenskega mesta. Ogledali smo si Slovenski narodni dom, največjo sinagogo v Evropi, veliki kanal, rimski amfiteater, Veliki trg ali Trg edinosti s fontano 4 kontinentov, zgradbo borze s sončno uro in mnoge druge zanimive objekte.

Po ogledu Trsta smo se ustavili še na večerji na turistični kmetiji Pri Filetu v Slopah pri Kozini, nato pa se polni vtisov odpravili proti domu.

Peter Kramberger

Aktivnosti Sindikata dejavnosti socialnega zavarovanja Slovenije v obdobju od marca 2013 do januarja 2014

Zadnje poročilo v Občasniku smo sklenili s poročanjem o najbolj množični stavki javnega sektorja v samostojni Sloveniji, ki je bila 23. 1. 2013. Razlog za stavko je bil v popolnem nespoštovanju socialnega dialoga, sprejetih dogovorov in sporazumov med socialnimi partnerji s strani predstavnikov takratne Vlade. Ravnanje omenjene Vlade je dalo slutiti njeno nadaljnje vztrajanje pri ignoriranju socialnih partnerjev, kar je napovedovalo burno dogajanje na sindikalni sceni.

1. Nov mandat Sindikata dejavnosti socialnega zavarovanja slovenije (SSZS) z novimi predsednikom in člani predsedstva

Ob koncu marca 2013 je potekel mandat dotedanjemu predsedniku SSSZ, Stanislavu Koširju, ki je kot prvi predsednik sindikata v času svojega osemletnega predsedovanja postavil trdne temelje SSZS, ki je, čeprav

med »mlajšimi« in manjšimi reprezentativnimi sindikati dejavnosti, prepoznaven in povsem enakovreden med socialnimi partnerji. Na volilni skupščini SSSZ, ki je bila 28.3.2013 v Jakopičevi dvorani, je bila za novega predsednika SSSZ za naslednje 4-letno obdobje izvoljen predstavnik sindikata ZRSZ, g. Miran Rakovič. V predsedstvo SSZS pa so bili s strani Sindikata delavcev ZZS izvoljeni Jurij Ahačič, Stanislav Košir in Martin Velušček.

Predsedstvo sindikata se je v novem mandatu sestalo na štirih rednih in eni korespondenčni seji predsedstva. Ključne usmeritve, cilji in način delovanja sindikata so ostali enaki kot v prejšnjem mandatu. V prvem letu novega mandata so bil sprejeti naslednji dokumenti, pomembni za delo sindikata:

- Programska izhodišča SSZS za mandatno obdobje 2013-2017,
- Poslovni načrt SSZS za leto 2013,
- Pravilnik o financiranju in finančnem poslovanju SSZS.

Predsednik sindikata je pripravil predlog besedila pogodbe o delovanju sindikata

med sindikatom in delodajalcem, v katerem je urejen tudi status zaposlenih, ki delujejo na ravni sindikata dejavnosti, pogajalskih skupinah ipd. O potrebi po sklenitvi pogodbe s predlaganim besedilom se bo odločil posamezni sindikat.

V zaključni fazi so priprave za začetek delovanja spletne strani, ki bo omogočala takojšen dostop vseh zainteresiranih bralcev do aktualnih vsebin (aktualne informacije za člane sindikata, poročila s pogajanj, predpisi, sproti ažurirani s sprejetimi spremembami in dopolnitvami, odgovori na vprašanja,...).

Potrdili smo realizacijo že v prejšnjem mandatu dogovorjenih aktivnosti v zvezi s spremembami kolektivne pogodbe dejavnosti (ureditev pripravništva, uskladitev kriterijev za uvrščanje vodstvenih delovnih mest v kolektivno pogodbo dejavnosti, dopolnitev nabora delovnih mest v kolektivno pogodbo dejavnosti za najzahtevnejša delovna mesta v V. in VII/1 TR). Dogovorili smo se, da števila članov sindikalne pogajalske skupine za kolektivno pogodbo dejavnosti ne bomo povečevali, saj imamo en glas, enako kot vladna pogajalska skupina, ki je mnogo bolj številčna, saj združuje predstavnike treh ministrstev in strokovnih služb vseh treh zavodov. Vodenje pogajalske skupine za kolektivno pogodbo dejavnosti je bilo tudi v novem mandatu zaupano dosedanji vodji.

V poročevalskem obdobju so potekale zelo pomembne pogajalske aktivnosti, v katerih smo predstavniki SSZS aktivno sodelovali. Udeležili smo se devetih sestankov Sindikalne pogajalske skupine javnega sektorja, treh usklajevalnih sestankov s Konfederacijo sindikatov javnega sektorja, štirih sestankov delovne skupine za pripravo navodila za izplačevanje delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela in treh sestankov delovne skupine za pripravo sprememb in dopolnitev Uredbe o metodologiji za obračun plač. Člani predsedstva so sodelovali na osmih delovnih in posvetovalnih sestankih, sklicanih s strani KSS Pergam.

Predstavniki sindikata dejavnosti smo se, skupaj z generalnim sekretarjem in vodjo pravne službe na KSS Pergam aktivno vključevali v

Slika 1: volilna skupščina SSSZ z dne 28. 3. 2013.

poskuse razrešitve zelo zapletene situacije na ZRSZ, večkrat smo se sestali z vodstvom ZRSZ, sestali smo se tudi s predstavniki pristojnih ministrstev. Zaradi ugotovljenih nepravilnosti pri prehodu na nov plačni sistem je pristojni inšpektorat zahteval, da mora več kot 600 zaposlenih v ZRSZ vrniti (po mnenju inšpektorata) preplačila plač, ki so (po mnenju inšpektorata) posledica napačnih razporeditev ob prehodu na nov plačni sistem. Predmet pogovorov so bili tudi zapleti, povezani s sprejemanjem novega pravilnika o sistemizaciji v ZRSZ, po katerem so mnoge delavce, ki so bili na najvišje vrednotenih in strateško zelo pomembnih delovnih mestih v centralni službi, razporedili na nižje vrednotena delovna mesta v območnih službah. Nameravani krepitvi območnih služb niso pristopili z zadostno mero strokovnosti in transparentnosti.

Dogajanje na vseh omenjenih sestankih, našteje aktivnosti in vse pomembne dokumente smo že med letom predstavili v sprotih poročilih za člane sindikatov v vseh treh zavodih, kmalu bodo dostopna tudi v arhivu spletne strani sindikata. V tem poročilu bomo povzeli oziroma izpostavili najpomembnejše dogodke, praviloma v kronološkem zaporedju, delno pa tudi po vsebinskih sklopih:

2. Nastop nove vlade, spremembe v vladni pogajalski skupini

Kmalu po objavi poročila v zadnjem Občasniku je Slovenija dobila novo vlado. Take spremembe vedno pomenijo tudi spre-

membe v sestavi vladne pogajalske skupine. Tudi tokrat je bilo tako, spremembe v vladni pogajalski ekipi pa bi lahko opisali kot neke vrste »délj vu«. Vodenje vladne pogajalske skupine je namreč prevzel naš stari »znanec«, minister Virant, ki je ostal zvest svojim maniram, izkazanim ob prvem maratonskem krogu (po mnenju mnogih ni bil ravno časten, krog namreč), ki ga je tekel s sindikati javnega sektorja (potrpežljivost, zvitost, spoštljiv odnos do sindikalnih pogajalcev in javnih uslužbencev).

3. Priprave na pogajanja z novo vladno pogajalsko ekipo

Sindikalni pogajalci smo se v drugi polovici marca sestali na pripravljalnem sestanku za pogajanja z novim ministrom in novo vlado, seznanili z vsebino koalicijske pogodbe in s stališči posameznih poslanskih skupin do situacije na področju javnih financ in njihovimi pogledi v zvezi z možnostmi reševanja stankovnih zahtev, sprejetih ob januarski stavki. Največ pozornosti smo posvetili magnetogramskemu zapisu predstavitve novega ministra za javno upravo na matičnem odboru in v Državnem zboru.

Na sestanku smo se dogovorili, da bomo v sindikalni pogajalski skupini zagotovo vztrajali pri:

- spremembah Zakona o izvajanju proračuna (ZIPRO) v delu, ki onemogoča prelivanje sredstev oziroma prihrankov med materialnimi stroški in stroški za plače;

- spremembah ZIPRO v delu, ki obravnava izplačevanje delovne uspešnosti;
- neodpuščanju in odpravi zahtev prejšnje vlade po nerazumno velikem znižanjih mase za plače in znižanju dovoljenega števila zaposlenih v kadrovskih načrtih pri nekaterih subjektih javnega prava.

Seznanili smo se tudi z vladno namero, da bo predlagala spremembe na področju povračil stroškov prevoza na delo in z dela in enotno ureditev tega področja v celotnem javnem sektorju – na podlagi ugotovitev ob analiziranju podatkov o situaciji in stroških teh povračil, pridobljenih od vseh subjektov javnega prava v državi. Večina sindikalnih predstavnikov se je strinjala, da bi bila sprejemljiva sprememba, da bi se vsem javnim uslužbencem stroški prevoza obračunavali kot kilometrina, vendar ob ustrejni višini cene za kilometer.

4. Srečanje z novim ministrom, pristojnim za javno upravo

27. marca smo se sindikalni pogajalci prvič sestali z ministrom Virantom. Ta je izpostavil težko javno finančno situacijo v državi, ki jo budno in kritično spremljajo v mednarodnem finančnem okolju. Goreče je odklanjal možnost rebalansa proračuna, ker bi to zagotovo pomenilo negativen signal prej omenjenemu, za našo državo zelo usodnemu okolju. Istočasno pa je poudaril pripravljenost vladne strani za pogajanja o rebalansu proračuna in spremembah ZIPRO, in ob tem izrazil prepričanje, da se je potrebno izogniti reševanju javno finančnih proble-

Tabela 1. Gibanje sredstev za plače in druge izdatke zaposlenih v obdobju 2011–2014

Zneski v tisoč EUR	2011	2012 Realizacija	2013 Sprejeti proračun	2014 Sprejeti proračun	Nominalna rast, v %		
					2012/2011	2013/2012	2014/2013
Državni proračun	2.743.911	2.590.071	2.402.248	2.387.802	-5,6	-7,3	-0,6
Občinski proračuni	236.987	232.735	222.072	222.072	-1,8	-4,6	0,0
ZZZS	878.491	882.707	843.083	845.578	0,5	-4,5	0,3
ZPIZ	23.294	22.531	21.907	21.907	-3,3	-2,8	0,0
Skupaj vse javnofinančne blagajne	3.882.683	3.728.044	3.489.310	3.477.359	-4,0	-6,4	-0,3

mov v proračunu z odpuščanji iz poslovnih razlogov. Napovedal je tudi, da namerava vlada v drugi polovici leta (lanskega) začeti pogajanja s sindikati o reformi plačnega sistema.

Sindikalni predstavniki pa smo ministra seznanili s stališči in zahtevami sindikatov, opozorili smo ga na pomanjkanje verodostojnih podatkov in analiz o učinkih ZUJF, nujnost sprejetja ukrepov, ki bi povečali prilive v proračun, in so jih sindikati že nekajkrat posredovali vladi, nujnost odprtja ZIPRO in odprave nesprejemljivih ukrepov, ki jih je sprejela prejšnja vlada, ki je nameravala z omenjenimi ukrepi zagotoviti znižanja mase za plače in števila zaposlenih pri posameznih subjektih javnega prava (od povečanja za 2,5% do znižanja za 20%).

Opozorili smo tudi na problematiko izplačila razlike regresa za letni dopust za leto 2012 (številne ugodilne sodbe) in tretje četrtine odprave nesorazmerij plač (ugodilna sodba prvostopenjskega sodišča, ki je odločalo o tožbi, ki jo je, v skladu z dogovorom v pogajalski skupini sindikatov javnega sektorja, vložil sindikat državnih organov).

5. Pogajanja o stavekavnih zahtevah in pogajanja o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela

V aprilu so se začela pogajanja o stavekavnih zahtevah in pogajanja o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela za leti 2013 in 2014. Na pogajanjih o stavekavnih zahtevah so na sindikalni strani sodelovali sindikati, ki so bili združeni v skupno Koordinacijo stavekavnih odborov (vsi sindikati, ki so januarja stavekali), na pogajanjih o ukrepih na področju plač pa so na sindikalni strani sodelovali Sindikalna pogajalska skupina sindikatov javnega sektorja (SPSJS) in Koordinacija sindikatov javnega sektorja (KSJS),

kar je tudi tokrat zahtevalo dodatna usklajevanja na sindikalni strani med obema pogajalskima skupinama.

6. Gradivo za nadaljevanje pogajanj o varčevalnih ukrepih in popravkih ZIPRO

V skladu z dogovorom na uvodnem sestanku z »novim« ministrom, je vladna stran pripravila obširen povzetek dogajanja po podpisu Dogovora o ukrepih na področju plač, povračil in drugih prejemkov v javnem sektorju za uravnoteženje javnih financ za obdobje od 1. 6. 2012 do 1. 1. 2014 (Uradni list RS 38/2012; v nadaljevanju Dogovor) in finančnih učinkov ukrepov, sprejetih v skladu z Dogovorom (znižanje osnovnih plač in dokončna odprava nesorazmerij v osnovnih plačah, enotna ureditev določenih pravic iz naslova povračil in drugih prejemkov v javnem sektorju v vseh dejavnostih javnega sektorja, podaljšanje ukrepov iz interventnega zakona tudi za leto 2013) in drugih, o katerih se nismo dogovorili.

Nekaj najbolj zanimivih (po mojem mnenju) povzetkov iz preglednic, ki so bile vključene v vladno gradivo (tabela 1).

Učinki Zakona za uravnoteženje javnih financ (ZUJF) na področju stroškov dela

Ukrepi ZUJF so učinkovali v obdobju od 1.6.2012 dalje, kar pomeni, da so v letu 2012 vplivali na izdatke proračunskih uporabnikov za 6 mesecev. Ocena učinkov za leto 2012, prikazana v spodnji tabeli, je narejena na podlagi primerjave podatkov iz analize zaključnih računov neposrednih in posrednih uporabnikov proračunov za leto 2011 in 2012. Podatki iz zaključnih računov se nanašajo na celotna sredstva za stroške dela zaposlenih, ki so bila porabljena za izvajanje javne službe pri navedenih subjektih, ne glede na vir financiranja (torej

ne samo iz blagajn javnega financiranja). Ocena za leto 2013 izhaja prav tako iz podatkov zaključnih računov, ob predpostavki, da glede na leto 2012 ukrepi v letu 2013 učinkujejo dodatnih 6 mesecev.

Rast števila zaposlenih po podatkih AJPESA po skupinah in podskupinah proračunskih uporabnikov, v % v obdobju 2008 - 2012 je razvidna iz tabele 3.

Izobrazbena struktura in povprečne plače zaposlenih v javnem in zasebnem sektorju

Zaradi vztrajnega tendencioznega poročanja medijev, pa tudi komentarjev mnogih ekonomistov, o primerjavah med plačami zaposlenih v javnem in v zasebnem sektorju, ki se pojavijo ob vsakih pogajanjih o plačah javnih uslužbencev, nam je vladna stran posredovala primerjave med plačami zaposlenih v posameznih dejavnostih v ožjem javnem in v zasebnem in javnem sektorju, dopolnjene s primerjavami izobrazbene strukture med posameznimi dejavnostmi javnega in zasebnega sektorja. Primerjave so pričakovane, razlike v plačah so v pomembni korelaciji z razlikami v izobrazbeni strukturi, kar pa poročevalci in komentatorji praviloma zamolčijo. V obširnem poročilu nam znana dejstva potrjujejo tabeli 4 in 5.

Povprečne plače so v ožjem javnem sektorju višje zaradi mnogo višje izobrazbene strukture in mnogo višjega deleža delavcev z najmanj višjo izobrazbo. Višjo povprečno plačo po posameznih ravneh izobrazbe pa imajo v javnem sektorju le delavci s srednješolsko izobrazbo. Podatki tudi kažejo, da odstopanje povprečnih plač v javnih družbah ni samo posledica razlik v izobrazbeni strukturi zaposlenih.

Zanimiva je tudi primerjava plač po dejavnostih v javnem sektorju. Najvišja izobrazbena struktura je v izobraževalni dejavnosti, najvišja povprečna plača pa je v zdravstvu.

Podatke smo posredovali tudi medijem, ki pa jih v svojih nadaljnjih komentarjev niso korektno predstavili.

7. Vladna izhodišča za nadaljevanje pogajanj

Glede na ugotovljene učinke ZUJF, sprejete javnofinančne dokumente za leto 2013 in izhajajoč iz predpostavke, da obseg sredstev za plače in druge stroške dela v javnem sektorju znaša 4,5 milijarde evrov, je potrebno v letu 2013 uveljaviti ukrepe, s katerimi se bo obseg sredstev za plače in druge stroške dela v letu 2013 zmanjšal za 288 milijonov evrov.

Tabela 2:

V mio EUR	Razlika 2012 - 2011	Razlika ocena 2013 - 2012
Bruto plače s prispevki	-60,0	-60,0
Regres za letni dopust	-47,1	-10,0*
Povračila in nadomestila (prehrana, prevoz, dod.za ločeno živ.)**	-14,5	-14,5
Drugi izdatki zaposlenim (odpravnine, jub.nagrade, solid.pomoči)**	4,3	-0,5
Napredovanje s 1.6.2013 (1,25 % za 1/2 leta)		50,0
Skupaj	-117,3	-35,0

Tabela 3:

Skupine proračunskih uporabnikov	Povprečno število zaposlenih					Medletne stopnje rasti			
	2008	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
Vladne službe	1.361	1.321	1.291	1.258	1.012	-3,0	-2,2	-2,6	-19,6
Ministrstva in organi v sestavi	28.442	28.451	28.708	28.204	27.821	0,0	0,9	-1,8	-1,4
Upravne enote	2.744	3.788	2.632	2.509	2.393	38,0	-30,5	-4,7	-4,6
Vzgoja in izobraževanje	55.085	55.915	56.904	57.765	58.194	1,5	1,8	1,5	0,7
Zdravstvo	31.340	31.636	31.821	32.220	33.016	0,9	0,6	1,3	2,5
Socialno varstvo	10.139	10.610	10.896	11.216	11.386	4,6	2,7	2,9	1,5
Agencije	680	717	707	790	896	5,4	-1,3	11,7	13,4
Skladi in drugi izvajalci obveznega soc. zavarovanja	2.685	2.653	2.708	2.669	2.651	-1,2	2,1	-1,4	-0,7
Javni skladi na ravni države	212	239	271	280	295	12,8	13,4	3,3	5,1
Javni skladi na ravni občin	118	119	109	108	108	0,9	-9,0	-0,8	0,5
SKUPAJ	154.717	156.619	158.588	159.735	160.565	1,2	1,3	0,7	0,5

Tabela 4.

Struktura, skupaj sektor=100	2011 (zadnji obdelani podatki)				
	SKUPAJ	Javni sektor	Sektor država	Javne družbe	Zasebni sektor
Izobrazba - Skupaj	100	100	100	100	100
Osnovnošolska ali manj	14	7	5	11	17
Srednješolska	58	44	37	59	63
Višješolska, visokošolska	28	49	58	30	19
Povprečna mesečna bruto plača	1.582	1.869	1.885	1.832	1.429

Tabela 5. Povprečne mesečne bruto plače v javnem in zasebnem sektorju po doseženi izobrazbi, Slovenija

	2011			
	Skupaj	Osnovnošolska ali manj	Srednješolska	Višješolska, visokošolska
SKUPAJ	1.582	993	1.286	2.375
Javni sektor	1.869	1.012	1.425	2.362
Sektor država	1.885	914	1.356	2.297
Javne družbe	1.832	1.113	1.529	2.655
Zasebni sektor	1.429	989	1.236	2.393

Učinki že sprejetih ukrepov v letu 2012 (ZUJF) in nižjega števila zaposlenih v začetku leta 2013 pod predpostavko, da bi povprečna plača v letu 2013 ostala na ravni januarjeve in da bi se ohranilo število zaposlenih iz januarja 2013, znižajo obseg sredstev za plače in druge stroške zaposlenih za cca 130 milijonov evrov.

Glede na zasledovanje cilja, doseči zmanjšanje obsega sredstev za plače v letu 2013 na letni ravni še za dodatnih 158 milijonov evrov, je potrebno dogovoriti in uveljaviti dogovorjene ukrepe v čim krajšem času, saj je posledica vsakega časovnega odloga realizacije ukrepov in s tem skrajšanja časovnega obdobja, v katerem je potrebno doseči prihranke, dejstvo, da bo potrebno dogovorjeno maso sredstev doseči v krajšem času in z bolj rigoroznimi ukrepi.

8. Sindikalna izhodišča za nadaljevanje pogajanj

Večina sindikatov se ne strinja z nadaljnjim zniževanjem plač (znižanje plač je možno le na ravni celotnega javnega sektorja, z znižanjem vrednosti plačnih razredov v prilogi ZSPJS).

Vztrajali bomo pri iskanju prihrankov na drugih področjih, ki smo jih vladi že večkrat predstavili (davki, javna naročila, drugi stroški...) in okrepitvi prihodkov (davki,...). Vztrajali bomo pri neodpuščanju - s tem se strinja tudi vlada.

Vztrajali bomo pri možnostih prelivanja sredstev (stroškov in prihrankov) med posameznimi postavkami - s tem se strinja tudi vlada.

Vztrajali bomo pri odpravi posameznih ukrepov oz. omejitev pri izplačevanju delovne

uspešnosti (n.pr. v zvezi z izplačevanjem delovne uspešnosti tistim, ki so prevzeli delo odsotnih sodelavcev), ki jih v nekaterih javnih zavodih izvajajo povsem nelogično (realizirajo nadomestne zaposlitve in zaposlitve za čas nadomeščanja, ne odobravajo pa izplačila delovne uspešnosti namesto realizacije omenjenih zaposlitvev) - tudi s to zahtevo se vladna stran strinja.

Na podlagi predstavljenih izhodišč so se začela naporna dvotedenska popoldansko-nočna pogajanja, ki so se, lahko bi rekli, končala dokaj uspešno, vsaj glede na razhajanja v pogajalskih izhodiščih obeh strani na začetku pogajanj.

9. Dogovorjeni varčevalni ukrepi – podpis dogovora in stavkovnega sporazuma

V času pogajanj smo med seboj izmenjali štirinajst »približevalnih« predlogov varčevalnih ukrepov, na začetku smo se približevali z bolj plahimi koraki, proti koncu so bila približevanja bolj odločna. Dogovorili smo se, da bomo s posegi v plače in druge prejemke javnih uslužbenecv zagotovili 108,55 milijonov evrov prihranka, torej za 50 milijonov evrov manj, kot jih je s predlaganimi ukrepi nameravala zagotoviti vlada. Dogovorjeni ukrepi bodo občutno bolj prizadeli (tudi v odstotkih, ne samo v zneskih) delavce z višjimi plačami. Dogovorili smo se za naslednje ukrepe:

- ukinitvev povečanega 0,10% dodatka za ženske za delovno dobo nad 25 leti delovne dobe (vladni predlog je bil, da se ukine omenjeni dodatek za ženske, vsem javnim uslužbencem pa se zniža dodatek za delovno dobi od 0,33 % na 0,10 % za vsako dopolnjeno leto delovne dobe);
- zneski dodatkov za znanstvene naslove, določeni v KPJS, se znižajo za polovico

(vlada je predlagala ukinitve teh dodatkov);

- delno se zamrzne višino premij za dodatno pokojninsko zavarovanje javnih uslužbencev - v letu 2013 se plačuje 20% premije, v letu 2014 pa prvo polletje 25%, drugo polletje pa 30%, nato se, ustrezno valorizirane premije začne spet vplačevati v polnem znesku (vlada je predlagala začasno popolno zamrznitev vplačevanja premij);
- nadomestilo za prvih 30 dni odsotnosti zaradi bolezni in poškodbe izven dela se zniža na 80% - pri tem ukrepu smo sprejeli vladni predlog;
- premik izplačil napredovanj, ki »nastopijo« s 1.6.2013 na 1.4.2014 (vlada je predlagala premik v junij 2014);
- plačno lestvico se spremeni tako, da se s 1.6.2013 do vključno 31.12.2014 vrednost plačnih razredov najprej zniža za 0,5%, potem pa se izvede zmanjšanje razpona med plačnimi razredi na naslednji način:
 - do vključno 19. plačnega razreda znaša razlika v vrednosti med zaporednima plačnima razredoma 4%;
 - od 20. do vključno 29. plačnega razreda znaša razlika v vrednosti med zaporednima plačnima razredoma 3,96%;
 - od 30. do vključno 39. plačnega razreda znaša razlika v vrednosti med zaporednima plačnima razredoma 3,94%;
 - od 40. do vključno 49. plačnega razreda znaša razlika v vrednosti med zaporednima plačnima razredoma 3,89%;
 - od 50. do vključno 65. plačnega razreda znaša razlika v vrednosti med zaporednima plačnima razredoma 3,84%.

(Vlada je na začetku pogajanj predlagala nižanje razpona med plačnimi razredi na 3,5%, kar je bilo, skupaj s predlaganim znižanjem dodatka za delovno dobo, izraženo v zneskih, in % znižanja osnovnih plač, naravnost grozno - zneski, ki so po-

sledica dogovorjenega znižanja vrednosti v plačni lestvici, so pomembno nižji).

Od ostalih predlaganih ukrepov (znižanje vrednosti plačne lestvice za 2%, ki bi jih namenili za delovno uspešnost, znižanje dodatkov za posebne pogoje dela, znižanje oz. ukinitve regresa za prehrano,...) je vladna stran odstopila.

V okviru pogajanj o varčevalnih ukrepih smo se dogovorili tudi za ugodnejše pogoje oz. višja izplačila solidarnostnih pomoči in jubilejnih nagrad za javne uslužbence, ki so člani reprezentativnih sindikatov, ki bodo podpisali sklenjeni dogovor. Člani naših zavodskih sindikatov veljajo za člane reprezentativnega sindikata dejavnosti.

Dogovorili smo se tudi za črtanje 248. člena ZUJF, in za izplačilo razlike do polnega regresa za leto 2012, z zamudnimi obrestmi, pri plači za mesec maj, torej v mesecu juniju, za vse javne uslužbence, ki regresa za letni dopust za leto 2012 (še) niso prejeli v polnem znesku in za višino regresa za letni dopust v letu 2014.

Vsi navedeni ukrepi so zapisani v **Dogovoru o dodatnih ukrepih na področju plač in stroškov dela v javnem sektorju za uravnoteženje javnih financ v obdobju od 1. 6. 2013 do 31. 12. 2014** (v nadaljevanju dogovor).

Sklenjeni dogovor je sestavni del **Stavkovnega sporazuma**, (v nadaljevanju sporazum), v katerem je zagotovljeno ključnega pomena zaveza vlade, da zmanjšanje števila javnih uslužbencev v obdobju januar 2013 do januar 2014 ne bo presežlo 1%, in bo doseženo zgolj z naravnim odlivom, torej brez odpuščanja iz poslovnih razlogov.

V sporazumu je zapisano tudi, da je januar ska stavka javnih uslužbencev plačana.

10. Spremembe in dopolnitve zakona o izvajanju proračuna

Ob koncu pogajanj ZA DOGOVOR IN STAVKOVNI SPORAZUM smo uskladili tudi

besedilo sprememb in dopolnitev Zakona o izvajanju proračuna (ZIPRO). Neusklajena je ob koncu pogajanj ostala le zahteva sindikalne strani za vrnitev višine prispevka za RTV na znesek pred uveljavitvijo ZIPRO, ki pa je bila nato potrjena na seji vlade. Vlada je 16.5.2013 sprejela Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2013 in 2014 (ZIPRS1314-A), ki je začel veljati 1. 6. 2013, in tako uresničila dogovor, podpisan s sindikati. Sprememba je začela veljati od 1.6.2013.

Sprejete spremembe in dopolnitve Zakona o izvajanju proračuna (ZIPRO) so zagotovile možnost prerazporeditve sredstev med resorji, predvsem pa možnost prerazporejanja planiranih sredstev za blago in storitve na sredstva za plače na ravni posameznih proračunskih uporabnikov. Te spremembe so bile podlaga za nekoliko manj nesprejemljivo porazdelitev finančnih sredstev oziroma bremen varčevanja med posameznimi resorji in ustrezne spremembe finančnih načrtov proračunskih uporabnikov. Upošteevane so bile tudi v novih predlogih kadrovskih načrtov. Dovoljeno prerazporejanje sredstev je omogočilo tudi zagotovitev dela potrebnih sredstev za plače in, posledično, manjši poseg v plače in druge prejeme javnih uslužbencev.

Besedilo novega 47. člena, za razliko od prejšnjega, izključuje obveznosti, ki jih določajo kolektivne pogodbe ali predpisi, iz področja omejevanja stroškov dela, povezanih s politiko zaposlovanja, sistemizacije delovnih mest in razporejanja zaposlenih na delovna mesta. Predlagani 47. člen, za razliko od prejšnjega, velja za posredne in neposredne proračunske uporabnike.

Uspeli smo s predlogom za črtanje določbe 50. člena ZIPRO, ki je tudi v ZZZS povzročila zelo nenavadne odločitve v zvezi z izplačevanjem delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela, in tako zagotovili (oziroma so to nameravali), da bo do konca leta 2013 veljala ureditev v 161. členu Zakona o uravnoteženju javnih financ (ZUJF), ki smo jo v sprejetem dogov-

oru podaljšali do konca leta 2014. Žal vodstvo ZZS še vedno, zaradi nestrokovnih, sekundarnih motivov, ki so vse prej kot varčevalni, še vedno vztraja pri stari praksi - dogovorov o začasnih razporeditvi dela odsotnih delavcev med že zaposlene ne dovoli sklepati, zaposlitve za določen čas za nadomeščanje odsotnih delavcev pa odobrava (tako ravnanje je mnogo dražje, zahteva usposabljanje začasno zaposlenega delavca,...).

Rdeča nit med pogajanja so bila sindikalna opozorila na nepravilnosti v znanih okoljih, katerih odprava ali vsaj ublažitev bi zagotovila prihranke in dodatne prihodke v okviru javnih financ (nepobrani davki, neplačani prispevki, neprimerne odpravnine, plače managerjev v podjetjih v državni lasti, koruptivna ravnanja pri zaposlovanju, ki povzročajo dodatne stroške namesto prihrankov, javnih naročilih,...). Vladna stran se je strinjala z nujnostjo posegov v našete nepravilnosti in obljubila ukrepanje v okviru svojih pristojnosti.

11. Predlog rebalansa proračuna

Minister Virant je na seji pogajalske komisije ob koncu junija predstavil **predlog rebalansa proračuna** za leto 2013, ki ga je Vlada sprejela na redni seji 20.6.2013, in je bil istega dne dopoldne že predstavljen članom Ekonomsko socialnega sveta.

Najpomembnejši poudarki iz predstavitve:

Osnovni razlog za pripravo rebalansa proračuna Republike Slovenije za leto 2013 so slabše makroekonomske razmere v primerjavi z napovedmi ob pripravi proračuna za leto 2013 ter s tem posledično optimistično ocenjenih prihodkov.

Ocena skupnih **prihodkov proračuna RS** za leto 2013, ki temelji na doseženi realizaciji v prvih petih mesecih leta 2013, Poletni napovedi gospodarskih gibanj UMAR do konca leta 2013 in upoštevanju predvidenih sprememb davčne zakonodaje kaže, da bodo celotni prihodki državnega proračuna v letu 2013 znašali 8.083,7 milijonov evrov,

kar je za 527,5 milijonov evrov oz. 6,1 % manj, kot je bilo predvideno v sprejetem proračunu za leto 2013, v katerem so bili skupni proračunski prihodki na ravni države ocenjeni na 8.611,1 milijonov evrov.

V rebalansu proračuna so predlagane tudi spremembe odhodkov, ki zajemajo tako spremembe po posameznih ekonomskih namenovih porabe kot tudi v strukturi virov financiranja. Z ukrepi na strani odhodkov se tako izvaja prestrukturiranje porabe kot tudi nadaljuje racionalizacija izdatkov za plače v javnem sektorju, o čemer je bil že sklenjen dogovor s sindikati, selekcija in omejevanje na področju socialnih transferjev, zniževanje sredstev za stroške blaga in storitve ter selekcija investicijskih projektov (primarno financiranje iz namenskih sredstev in v okviru programov EU). Višina odhodkov je v predlogu rebalansa predvidena v višini 9.631,1 milijonov evrov, kar je za 10,5 milijonov evrov več kot v sprejetem proračunu za leto 2013. Med nameni, za katere v proračunu za leto 2013 ni bilo zadosti načrtovanih sredstev, se z rebalansom povečujejo tudi sredstva za stroške dela neposrednih proračunskih uporabnikov v skladu z dogovorom s socialnimi partnerji (vključno s proračunom regresa za leto 2012) in za tekoče transferje v javne zavode, ki vključujejo tako sredstva za stroške dela v skladu z dogovorom s socialnimi partnerji kot tudi materialne stroške. **Na enaki podlagi (upoštevanje dogovora s socialnimi partnerji) bi morala biti povečana tudi sredstva za stroške dela službe v finančnem načrtu ZZS in ZPIZ, katerih zaposlene zastopa naš sindikat.**

Na seji vlade so bili sprejeti tudi naslednji sklepi v zvezi z doseganjem ciljev **zmanjševanja števila zaposlenih v javnem sektorju**, ki so v skladu s sprejetim Programom stabilnosti - dopolnitev 2013, Dogovorom o dodatnih ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju za uravnoteženje javnih financ v obdobju od 1.6.2013 do 31.12.2013 in Stavkovnim sporazumom:

- Ministrstva lahko v skladu z Zakonom o izvrševanju proračunov RS za leti 2013 in 2014 dajo posrednemu proračunskemu porabniku soglasje k finančnemu načrtu oziroma njegovim spremembam, kar vključuje tudi kadrovski načrt, vključno z znižanjem števila zaposlenih tako, da bo za vsako skupino posrednih proračunskih uporabnikov, za katere daje soglasje ministrstvo, v obdobju januar 2014 glede na januar 2013 in januar 2015 glede na januar 2014 doseženo ciljno znižanje za 1%. Znižanje števila zaposlenih se nanaša na zaposlene, za katere se sredstva za plače in druge stroške dela zagotavljajo iz sredstev državnega proračuna, Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, ne pa tudi na zaposlene, ki se financirajo iz evropskih sredstev in drugih virov.
 - V skladu z Zakonom za uravnoteženje javnih financ (ZUJF) lahko ministrstva dajo soglasje za nadomestno zaposlitev pri posrednem uporabniku proračuna, za katerega je zahtevano soglasje ministrstva, če je le-ta predhodno pridobil soglasje k finančnemu načrtu oziroma njegovim spremembam.
 - Vlada RS bo dajala soglasja v skladu s 186. členom ZUJF za nadomestno zaposlitev pri neposrednem uporabniku proračuna le v primeru, da so izpolnjeni vsi pogoji za zaposlitev iz 183. člena ZUJF. Mnenje o tem, poda ministrstvo, pristojno za javni sektor.
 - Neposredni in posredni uporabniki proračuna so k vlogi za soglasje za nadomestno zaposlitev dolžni predložiti izjavo, s katero potrjujejo, da zagotovljena finančna sredstva za stroške dela v finančnem načrtu zadoščajo za pokritje vseh ocenjenih obveznosti iz tega naslova do konca tekočega leta.
- Na podlagi 2. točke 186. člena ZUJF o zaposlitvah v skladu s 183. členom ZUJF v ZZS in ZPIZ odločata predstojnika, torej generalna direktorja.**

- Ministrstva bodo na osnovi podatkov AJPES o gibanju števila zaposlenih ocenjevala, ali bodo uresničene zaveze iz Programa stabilnosti - dopolnitev 2013. Izhajajoč iz teh podatkov bodo po potrebi predlagali dodatne ukrepe in o svoji oceni in potrebnih dodatnih ukrepih obvestili Ministrstvo za notranje zadeve, najkasneje v roku 15 dni po objavi podatkov za zadnji mesec. Ministrstvo za notranje zadeve na podlagi podatkov AJPES za vsako trimesečje in na podlagi obvestil ministrstev iz prejšnje točke pripravi informacijo za sejo vlade RS v roku 15 dni po objavi podatkov za zadnji mesec.
- Ministrstva, Kabinet predsednika vlade in Generalni sekretariat vlade v roku 15 dni po sprejetju rebalansa državnega proračuna za leto 2013 posredujejo Ministrstvu za notranje zadeve **predlog sprememb skupnega kadrovskega načrta** in zbirnega kadrovskega načrta, upoštevaje zagotovljena sredstva za plače glede na rebalans, Program stabilnosti - dopolnitev 2013, Dogovor o dodatnih ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju in Stavkovni sporazum, vključno z dogovorom o znižanju števila zaposlenih za 1 % v obdobju od januarja 2013 do januarja 2014.

12. Vladni predlogi dodatnih ukrepov za znižanje stroškov dela

Na juljski seji nam je minister Virant predstavil razmišljanja vladne strani o **dodatnih ukrepih za zniževanje stroškov dela**. Možnosti prihrankov vidijo predvsem na področju povračil stroškov prevoza na delo in z dela. V razpravi se je izkazalo, da je večina proračunskih uporabnikov že izvedla ukrepe, s katerimi je zagotovila prihranke pri teh povračilih. Zgolj na podlagi sprememb v ZUJF so prihranki na tem področju mnogo nižji, kot bi lahko bili, kar se potrjuje tudi na področju naše dejavnosti. Vlada bo pripravila predlog sprememb kolektivne

pogodbe za negospodarske dejavnosti in kolektivne pogodbe dejavnosti s ciljem povečanja prihrankov pri povračilih stroškov prevozov na delo in z dela. Pripravila bo tudi predlog za ureditev plačevanja dodatka za stalno pripravljenost, oboje pa se je v razpravi izkazalo za zelo trd oreh, do katerega ustrezne rešitve je še daleč.

Vladna gradiva za obravnavo v nadaljevanju pogajanj:

1. Kratka analiza oz. pregled pomanjkljivosti in anomalij, ugotovljenih pri pregledu uvrstitev delovnih mest v plačne razrede. Navzkrižne primerjave uvrstitev po vsebini in zahtevnosti enakih ali zelo podobnih mest v kolektivne pogodbe posameznih dejavnosti namreč kaže povsem nesprejemljive in neutemeljene razlike. To je predvsem posledica hitenja ob uveljavitvi novega plačnega sistema, saj ni bila narejena primerjava uvrstitev delovnih mest v posameznih kolektivnih pogodbah dejavnosti, v katalogu delovnih mest ni bilo osnovnih opisov del in nalog, določen je bil samo tarifni razred zahtevane izobrazbe. Nekatere anomalije pa so posledica kasnejših posegov v plačni sistem. Ugotovitve v analizi, ki jo bomo še nekoliko dopolnili, bodo podlaga za aktivnosti v smeri:

- odprave nesorazmerij med spremenjenimi uvrstitvami (PR) orientacijskih delovnih mest v Aneksu št. 1 h Kolektivni pogodbi za javni sektor, ki mu niso sledili popravki primerljivih delovnih mest (DM) v kolektivni pogodbi dejavnosti (naših DM ni med orientacijskimi delovnimi mesti, zato te spremembe na uvrstitve DM v naši kolektivni pogodbi niso pomembno vplivale),
- poenotenje poimenovanja delovnih mest, ki so praktično identična, razlikujejo se le po nazivu in šifri DM, posledično večkrat tudi po plačnem razredu (v navedenih primerjavah DM iz naše kolektivne pogodbe niso izpostavljena, oziroma ne odstopajo v nobeni smeri),

- združitve primerljivih administrativno tehničnih DM iz plačne skupine J v skupen katalog za vse dejavnosti,
- iskanje možnosti za uvrstitev delovnih mest pooblaščenih uradnih oseb v posebnem katalogu ali uredbi,
- revizijo podlag za vrednotenje in primerjave uvrstitev ravnateljev, direktorjev in tajnikov (direktorji so v plačni razred uvrščeni z uredbo, njihove uvrstitve so fiksne, ne morejo napredovati, kar predvsem pri direktorjih manjših zavodov in načelnikih manjših upravnih enot povzroča določena nesorazmerja v primerjavi s starejšimi podrejenimi, ki imajo že veliko napredovanj). Za direktorje v naših treh zavodih to trenutno ne velja - z uredbo so namreč uvrščeni le naši generalni direktorji, za ostale direktorje pa smo začasno, do spremembe statinov posameznih zavodov, v kolektivni pogodbi dejavnosti vključili DM vodja - direktor, in s tem uspeli zagotoviti, da lahko tudi oni napredujejo za 10 plačnih razredov.

2. Predlog Aneksa h Kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti, s katerim želi vladna stran poenostaviti obračunavanje stroškov prevoza na delo in z dela tako, da bi vsem obračunavali kilometrino. Predlagana višina za prevožen kilometer je 8% cene neosvinčenega motornega 95 oktanskega bencina.

3. Predlog Aneksa h Kolektivni pogodbi za javni sektor za ureditev dodatka za čas stalne pripravljenosti na drugem kraju.

S predlagano spremembo bi se višina dodatka za stalno pripravljenost razlikovala glede na to, ali so javni uslužbenci v času, ko imajo odrejeno stalno pripravljenost doma ali pa so na drugem kraju, pri čemer pa je pravica do izplačila dodatka za čas pripravljenosti na drugem kraju vezana na izrecno določilo v posebnem zakonu o možnosti odreditve pripravljenosti na drugem kraju. Zgolj v primerih, ko je s posebnim zakonom takšna možnost predvidena, bi javnim uslužbencem za čas pripravljenosti na drugem kraju pripadal dodatek v višini 50% urne postavke osnovne plače. Za čas

pripravljenosti na domu bi višina dodatka še naprej znašala 20% urne postavke osnovne plače.

Sindikalna stran je v nadaljevanju pogajanj oba predlagana aneksa v predlaganem besedilu, predvsem zaradi predlagane višine povračil, zavrnila. V poročevalskem obdobju se o tem nismo več pogajali, bo pa to zagotovo predmet nadaljnjih pogajanj in usklajevanj.

13. Odprava napak ob prehodu na nov plačni sistem

V sindikatu dejavnosti smo v pogajalskem obdobju veliko pozornosti in aktivnosti posvetili ugotovitvam inšpekcijskega nadzora o nepravilnostih ob prehodu na nov plačni sistem in zahtevanih ukrepih za odpravo nepravilnosti v ZRSZ. Vodstvo ZRSZ je sledilo zahtevam, velikemu številu zaposlenih znižalo plače in zoper vse, ki niso pristali na vračilo po mnenju inšpektorice preveč izplačanih plač, vložilo tožbene zahtevke. V sindikatu dejavnosti pa tudi v KSS Pergam smo vseskozi opozarjali, da ni korektno, da morajo delavci, ki niso nič krivi, da so jim narobe določili in obračunali plače, nositi posledice neodgovornega dela drugih. Opozarjali smo na nujnost sprememb 3.a člena ZSPJS, ob tem pa poudarili, da bi morali zagotoviti drugačno obravnavanje tistih, ki so odgovorni za pravilno določitev plač, imajo vpliv na določitev lastne plače ali pa se od njih pričakuje prepoznavanje nepravilnosti pri določitvi plač, na kar opozarjajo predsednik Računskega sodišča, pristojni minister, številni pravni strokovnjaki.

14. Sprejem kadrovskih načrtov za leta 2013, 2014 in 2015

Ministrstvo za notranje zadeve je v skladu s sklepom Vlade RS z dne 25.7.2013 pripravilo predlog Skupnega kadrovskega načrta organov državne uprave (SKN) ter predlog Zbirnega kadrovskega načrta oseb javnega prava iz 22. člena Zakona

o javnih uslužbencih (ZKN) za leta 2013, 2014 in 2015, in ga posredovalo v mnenje reprezentativnim sindikatom dejavnosti, na področju katerih veljajo kadrovske načrti.

Tokratna predloga SKN in ZKN za leta 2013 in 2014 sta bila mnogo bolj sprejemljiva (lahko bi rekli bolj higienična) kot predloga, ki ju je Vlada sprejela v oktobru 2012, in nista nikoli začela veljati. V novih predlogih je bil upoštevan Dogovor, podpisani s sindikati, javnega sektorja, da se kot izhodiščno stanje za zmanjševanje števila zaposlenih v javnem sektorju upošteva število zaposlenih 1. januarja 2013, ki se ga v kadrovskem načrtu ciljno zmanjša za 1 % do konca leta 2013, enako tudi v letih 2014 in 2015. Pri upoštevanju števila zaposlenih na dan 1.1.2013 so bile upoštevane tudi organizacijske spremembe v posameznih resorjih, določene specifične kadrovske situacije in potrebe, povezane s predvidenimi spremembami v vsebini in obsegu dela.

V predlogu SKN je predlagano število vseh zaposlenih v državnih organih za 1,19 % nižje od števila od upoštevanega števila zaposlenih, ki se jih upošteva po veljavnem pravilniku o spremljanju realizacije KN.

Podrobneje smo preverili predlog ZKN, ki velja tudi za nas. Predlog je bil pripravljen po ministrstvih, skupno število zaposlenih, za katere velja ZKN, je v predlogu ZKN za leto 2013 za 2,04% manjše kot na dan 1.1.2013, v letih 2013 in 2014 pa so predlagana ciljna znižanja nekoliko nižja od enega (1) odstotka. Podatke o predlaganem ciljnem zmanjšanju števila zaposlenih do konca leta 2013, 2014 in 2015 za naše tri zavode smo pridobili od Direktorata za javno upravo, saj v predlogu, ki nam je bil posredovan v mnenje, številki po posameznih subjektih javnega prava znotraj resorjev tudi tokrat ni bilo. Predloge kadrovskih načrtov za vse tri zavode smo tudi primerjalno obdelali. Ugotovili smo, da je bil na ravni dejavnosti upoštevan dogovor o 1% ciljnem znižanju števila zaposlenih glede na stanje 1.1.2013, saj je na ravni dejavnosti predvideno le 0,22% znižanje. V predlogu ZKN so namreč v celoti upoštevali

proteste sindikata dejavnosti ob ZKN za leti 2013 in 2014, ki je bil sprejet oktobra 2012, in sledili zahtevam, obrazložitvam in dogovorom vodstev zavodov in pristojnih ministrstev. V predlogu za ZPIZ je bilo dovoljeno število zaposlenih ob koncu leta 2013 815, kar je za 1,39% manj, kot je bilo zaposlenih po metodologiji spremljanja realizacije kadrovskega načrta na dan 1.1.2013, v predlogu za ZRSZ pa je bilo dovoljeno število zaposlenih ob koncu leta 2013 803, kar je za 2,19% manj kot na dan 1.1.2013. Nadaljnje zmanjševanje števila zaposlenih v ZKN za leti 2014 in 2015 v ZPIZ in ZRSZ ne presega 1%. V predlogu ZKN za ZZZS je ZKN v letih 2013, 2014 in 2015 na ravni ZKN za leto 2012. Na podlagi predstavljenih ugotovitev smo posredovali soglasje sindikata dejavnosti k predlogu ZKN.

Na seji Vlade 12. 9. 2013 je bil sprejet tudi zbirni kadrovskega načrta. Dovoljeno število zaposlenih za osebe javnega prava, ki so v pristojnosti Ministrstva za zdravje, je bilo enako, kot je bilo v predlogu, h kateremu smo kot reprezentativni sindikat dali svoje soglasje, torej 989 v letu 2013. Iz obvestila, ki ga je pristojno ministrstvo posredovalo vodstvu ZZZS, pa smo ugotovili, da je dovoljeno število zaposlenih v ZZZS ob koncu leta 2013 kar za 27 zaposlenih manjše od upoštevanega v predlogu, h kateremu smo podali soglasje, torej 859. Dovoljeno število zaposlenih za ZPIZ (803) in ZRSZ (815) je ostalo enako, kot je bilo upoštevano v predlogu, h kateremu smo dali soglasje.

Na Ministrstvo za zdravje (MZ) smo zato naslovili zaprosilo za pojasnilo v zvezi z nastalo razliko pri dovoljenem številu zaposlenih za ZZZS. Opozorili smo, da so bili razlogi za v predlogu upoštevanje število zaposlenih v ZZZS podrobno predstavljeni s strani vodstva ZZZS in sindikata, in ostajajo povsem enaki, zato se s spremembo, o kateri nismo bili obveščeni, in h kateri nismo podali soglasja, kot reprezentativni sindikat dejavnosti ne strinjamo. Z MZ so nam posredovali dve pojasnili, na podlagi katerih sklepamo, da je bilo že v predlogu

ZKN upoštevano dovoljeno število zaposlenih za ZZZS ob koncu leta 2013, po metodologiji, predpisani v veljavnem pravilniku, 859, in da so nam s pristojnega direktorata pomotoma posredovali številko, ki jo je predlagalo vodstvo ZZZS. Ker je obvezna le pridobitev mnenja našega reprezentativnega sindikata o predlogu ZKN, ne pa tudi strinjanje s predlogom, smo aktivnosti v zvezi z ZKN na tej točki končali. Sprejet ZKN je bil namreč za vse tri zavode mnogo bolj ugoden od tistega, ki ga ni uspelo uveljaviti prejšnji vladi, in je ZZZS dovoljeval namesto 859 le 836 zaposlenih, tudi odsotpanja od zniževanja števila zaposlenih, dogovorjenega na pogajanjih, so bila pri ZPIZ in ZRSZ sprejemljiva, pri ZZZS pa jih sploh ni bilo.

15. Delovna uspešnost iz naslova povečanega obsega dela

Ker so se tudi po črtanju določbe 50. člena ZIPRO nadaljevale nepravilnosti in neustrezne interpretacije s strani nekaterih vodstev, je bila imenovana strokovna delovna skupina za pripravo skupnega pojasnila pogajalske komisije v zvezi z izplačevanjem delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela, ki bo posredovano delodajalcem, ki naj bi dokončno odpravilo neustrezne interpretacije nekaterih odgovornih, ki nimajo pravne podlage, predvsem pa ne upoštevajo osnovnega namena tega inštituta, ki je varčevanje. Tudi vodstvo ZZZS, zaradi nestrokovnih, sekundarnih motivov, ki so vse prej kot varčevalni, še vedno vztraja pri stari praksi - dogovorov o začasnih razporeditvi dela odsotnih delavcev med že zaposlene ne dovoli sklepati, zaposlitve za določen čas za nadomeščanje odsotnih delavcev pa odobrava (tako ravnanje je mnogo dražje, zahteva usposabljanje začasnega zaposlenega delavca,...).

V poročevalskem obdobju smo se člani strokovne delovne skupine za pripravo navodil in pojasnil v zvezi z delovno uspešnostjo iz naslova povečanega obsega dela sestali

štirikrat. Besedilo, ki ga bomo pripravili, bo predstavljeno na pogajalski komisiji, nato pa bo posredovano kot navodilo oziroma pojasnilo vsem proračunskim uporabnikom. Je bilo pa naporno poslušati ponavljanje predstavnikov vladne skupine, da črtani 50. člen ZIPRS tudi v času veljavnosti ni mogel biti uporabljen kot podlaga za neizplačevanje delovne uspešnosti, in da so vsi zaposleni, ki so delo opravljali na podlagi veljavnih dogovorov, bili do plačila vseskozi upravičeni, oziroma so upravičeni do poročuna za celotno obdobje veljavnosti sklenjenih dogovorov, z zakonitimi zamudnimi obrestmi, in da pisanje tega v pojasnilo ni potrebno. Zaposlenim v ZZZS je bila, žal, zaradi povsem drugih razlogov, izplačana neizplačana delovna uspešnost iz naslova povečanega obsega dela za december 2012, brez zakonitih zamudnih obresti, ostali problemi v zvezi s tem še niso rešeni. Zato je še vedno aktualno zagotovilo pravne službe KSS Pergam, da bodo prevzeli vse morebitne s tem povezane sodne postopke za člane naših sindikatov.

16. Odprava napak ob prehodu na nov plačni sistem

V sindikatu dejavnosti smo v pogajalskem obdobju veliko pozornosti in aktivnosti posvetili ugotovitvam inšpekcijskega nadzora o nepravilnostih ob prehodu na nov plačni sistem in zahtevanih ukrepih za odpravo nepravilnosti v ZRSZ. Vodstvo ZRSZ je sledilo zahtevam, velikemu številu zaposlenih znižalo plače in zoper vse, ki niso pristali na vračilo po mnenju inšpektorice preveč izplačanih plač, vložilo tožbene zahtevke. V sindikatu dejavnosti pa tudi v KSS Pergam smo vseskozi opozarjali, da ni korektno, da morajo delavci, ki niso nič krivi, da so jim narobe določili in obračunali plače, nositi posledice neodgovornega dela drugih. Opozarjali smo na nujnost sprememb 3.a člena ZSPJS, ob tem pa poudarili, da bi morali zagotoviti drugačno obravnavanje tistih, ki so odgovorni za pravilno določitev plač, imajo vpliv na določitev lastne plače

ali pa se od njih pričakuje prepoznavanje nepravilnosti pri določitvi plač, na kar opozarjajo predsednik Računskega sodišča, pristojni minister, številni pravni strokovnjaki.

Predlogi sprememb 3. in 3.a člena ZSPJS:

V pravni službi KSS Pergam so v oktobru pripravili predlog sprememb 3. in 3.a člena ZSPJS. V predlaganem spremenjenem besedilu ni več predvideno vračanje preveč izplačanih plač s strani delavcev, pač pa le uveljavljanje odškodninske odgovornosti oseb, odgovornih za škodo, povzročeno s previsokimi izplačili plač. V obrazložitvi je poudarjeno, da delavec ni tisti, ki bi pripravil pogodbo o zaposlitvi, temveč mu je le-ta ponujena v podpis, vnaprej pripravljena s strani delodajalčevih strokovnih služb, od katerih delavec kot praviloma prava neuka stranka utemeljeno pričakuje, da bodo plačo v pogodbi o zaposlitvi določile pravilno in jo pravilno tudi obračunavale. Odškodnino za povzročeno škodo mora zato delodajalec izterjati od svojih strokovnih služb. Ustavljeni naj bi bili vsi postopki za vračilo preveč izplačanih plač, tisti, ki so jih že vrnil, naj bi vrnjeno dobili nazaj. Predlog še ni usklajen z ostalimi sindikati javnega sektorja, vsi pa se načeloma strinjajo, da sedanja ureditev ni primerna.

Novembra smo prejeli tudi predlog sprememb ZSPJ s strani ministra Viranta:

S predlaganimi spremembami bi bilo omogočeno in določeno, da delodajalec enostransko, z izdajo sklepa, v primeru spremembe predpisov in kolektivnih pogodb, spremeni plačo javnega uslužbenca oz. funkcionarja, v kolikor le-ta ne podpiše ustreznega aneksa. Zoper navedeni sklep bi imel javni uslužbenec oz. funkcionar možnost pravnega varstva.

Na podlagi predlaganih sprememb bi morali javni uslužbenci vrniti le preveč prejete plače za zadnjih dvanajst mesecev, obročno, v neto zneskih, brez obresti. Že začetni postopki vračanja bi se končali v skladu s predlagano spremembo, torej le za zadnjih dvanajst mesecev.

Predlagano je črtanje omejitve, da višina dodatkov za manj ugodne delovne pogoje ter dodatka za nevarnost in posebne obremenitve ne sme presegati 20 % osnovne plače.

Predlagane so tudi spremembe, ki so posledica odločbe Ustavnega sodišča v zvezi s kvorumom za veljavnost kolektivne pogodbe za javni sektor. Predlagana je dopolnitev ZSPJS z novim členom, s katerim se izrecno dodaja pristojnost za sklepanje kolektivnih pogodb na strani delojemalca, in sicer ločeno za kolektivne pogodbe dejavnosti in poklicev (sindikati, reprezentativni za dejavnost oziroma poklic) in kolektivne pogodbe za javni sektor (konfederacije sindikatov, v katere se združujejo tudi reprezentativni sindikati javnega sektorja). V predlogu je določeno, da so kolektivne pogodbe za dejavnost in kolektivne pogodbe za poklic sklenjene, ko jih podpišejo Vlada Republike Slovenije in večina sindikatov, ki so reprezentativni za dejavnost oziroma poklic, za katerega se sklepa kolektivna pogodba. V predlogu so spremenjeni pogoji za sklenitev kolektivne pogodbe za javni sektor. Ta je sklenjena, ko jo na strani delojemalca podpiše toliko konfederacij, da zastopajo reprezentativne sindikate javnega sektorja vseh dejavnosti, za katere so določene plačne skupine (razen plačnih skupin A, B in J -funkcionarji, poslovodni organi, spremljajoča delovna mesta) in katerih skupno število članstva, zaposlenega v javnem sektorju, presega 40% vseh zaposlenih v javnem sektorju, za katere velja kolektivna pogodba za javni sektor. Tudi tega predloga sindikati še nismo obravnavali.

17. Izplačilo tretje četrtine odprave nesorazmerij v osnovnih plačah

Veliko vznemirjenje je med zaposlenimi v javnem sektorju že v mesecu marcu povzročila informacija o pravnomočnosti sodbe Višjega delovnega in socialnega sodišča (VDSS). Omenjeno sodišče je s pravnomočno sodbo odločilo da mora Vlada RS tretjo četrtino odprave nesorazmerja

v osnovnih plačah izplačati vsem svojim delavcem za ves čas do uveljavitve ZUJF, ki je nesorazmerja v osnovni plačah dokončno odpravil (torej od 1. 10. 2010 do 31. 5. 2012). Zoper pravnomočno sodbo VDSS se ni bilo mogoče pritožiti. Minister Virant je zato uporabil še zadnjo možnost, da bi v duhu zaščite javnih financ preprečil izplačilo poročuna. Državno pravobranilstvo je vložilo zahtevo za revizijo odločitve VDSS na Vrhovno sodišče, ki pa je pritrnilo VDSS.

Pravnomočna sodba se je, glede na tožbeni zahtevek Sindikata državnih organov, nanašala le na zaposlene, katerih delodajalec je Republika Slovenija, to pa so, glede na določbe Zakona o javnih uslužbencih, zaposleni v državnih organih, ki pa bi morali zahteve za izplačilo konkretnih zneskov vložiti individualno.

Predstavniki večine ostalih sindikatov smo Vlado pozvali, naj zagotovi ustrezne pravne podlage in potrebna sredstva vsem neposrednim in posrednim proračunskim uporabnikom za izplačilo zapadlih obveznosti, in jih pozove, naj nemudoma pristopijo k izpolnitvi svoje obveznosti do zaposlenih. Pri tem mora biti zagotovljena enakopravna obravnava vseh javnih uslužbencev, saj bo v nasprotnem primeru za izpolnitev obveznosti vloženi več deset tisoč tožb, ki so glede na odločitev Vrhovnega sodišča za Vlado RS vnaprej izgubljene, in pomenijo dodatne sodne stroške za državni proračun, in naraščanje višine sredstev zaradi zakonitih zamudnih obrestih.

Minister se je strinjal, da je potrebno zagotoviti enotno rešitev za vse javne uslužbenke. Pred začetkom pogajanj o ustreznih rešitvi je tudi zagotovil, da bo, v primeru doseženega sporazuma s sindikati o načinu in pogojih izplačila vsem javnim uslužbencem, proračun zagotovil tudi sredstva za kritje stroškov poročuna, ki bodo bremenili zdravstveno blagajno in lokalne skupnosti. Med možnimi načini za izpolnitev poziva iz prejšnjega odstavka je na koncu pogajanj in usklajevanj obveljala možnost rešitve s spremembo zakona.

V usklajenem predlogu spremembe Zakona o načinu izplačila razlike v plači zaradi odprave tretje četrtine nesorazmerij v osnovnih plačah javnih uslužbencev (ZNIR-PJU), ki je začel veljati dan po objavi v Uradnem listu (ta je bila 27. novembra 2013), je bilo določeno, da morajo vsi delodajalci v javnem sektorju, ki tega še niso storili, javnim uslužbencem izplačati neupravičeno neizplačane zneske tretje četrtine nesorazmerij za mesece od oktobra 2010 do vključno julija 2011 najpozneje do konca februarja 2014, za preostale mesece, od avgusta 2011 do vključno maja 2012, pa najpozneje do konca januarja 2015. Vse do izplačila zadnjega obroka pripadajo upravičencem tudi zakonite zamudne obresti. Vladna stran je na koncu usklajevanj podpisala zagotovilo Vlade RS, da bo preprečila vsakršne poskuse sprememb tega zakona, ki ne bodo usklajene s sindikalno stranjo in izjavo, da bo Vlada RS, kljub poplačilu tretje četrtine, dosledno spoštovala vse obveznosti iz dogovora in sporazuma, podpisana v maju 2013, in v letu 2014 ne bo posegala v plače javnih uslužbencev. Žal se je izkazalo, da zagotovilo ministra Viranta, da bodo, v primeru doseženega dogovora s sindikati o kritju stroškov poročuna tretje četrtine nesorazmerij, za zaposlene pri izvajalcih zdravstvenih storitev, ki imajo sklenjene pogodbe o izvajanju zdravstvenih storitev z ZZZS, in za zaposlene v organih lokalnih skupnosti, sredstva za izplačilo poročuna zagotovili iz proračuna, nima oziroma ni imelo podpore ministra, pristojnega za finance, zato ministrovo zagotovilo ne bo izpolnjeno.

NADALJEVANJE POGAJANJ

15. januarja je bil sklican prvi sestanek pogajalske komisije v letošnjem letu. Številni sindikalni predstavniki so zahtevali pojasnilo ministra Viranta zaradi zapletov v zvezi z izplačilom tretje četrtine. Razjezil jih je dopis Ministrstva za finance, ki naj bi, po mnenju mnogih, delodajalce nagovarjal k pridobitvi sredstev za izplačilo tretje četrtine nesorazmerij z odpustitvijo in razporejanjem

OBČASNIK novice & obvestila

Založnik in izdajatelj:

Zavod za zdravstveno
zavarovanje Slovenije,
Miklošičeva c. 24, Ljubljana

Za izdajatelja:

Samo Fakin, generalni direktor

Uredništvo:

Evgen Gržanič, Damjan Kos
(urednik), Boris Kramberger,
Nataša Kûs, Sladjana Jelisavčić,
Barbara Romavh, Janko Štok,

Uredništvo:

Nataša Grosar,
tel.: (01) 30 77 541
fax: (01) 23 12 182

Oblikovanje in prelom:

Danila Perhavec

OBČASNIK

izhaja po potrebi in občasno v dveh
različnih izdajah:

akti & navodila,

ki je namenjena predvsem
izvajalcem – javnim zdravstvenim
zavodom in zasebnikom

novice & obvestila,

ki je namenjena obveščanju
delavcev ZZZS

zaposlenih na nižje vrednotena delovna mesta. Državna sekretarka z Ministrstva za finance (MF) je zagotovila, da vsebine dopisa ni mogoče tako razumeti. Kljub temu bodo z MF vsem prejemnikom dopisa posredovali pojasnilo, da pri zmanjševanju števila zaposlenih ni mišljeno odpuščanje zaposlenih iz poslovnih razlogov, saj veljajo pravila, dogovorjena s sindikati, po katerih tako odpuščanje sploh ni mogoče, izplačilo tretje četrtine pa tudi ne more biti podlaga za spreminjanje sistemizacij delovnih mest in prerazporejanje zaposlenih na nižje vrednotena delovna mesta. Mnogi so izrazili bojazen, da denarja za izplačilo prvega obroka dolga iz naslova neizplačane tretje četrtine delodajalci ne bodo uspeli zagotoviti, ministra so opozorili tudi na njegovo zagotovilo na začetku pogajanj, da bo, v primeru dogovora s sindikati, denar za javne zdravstvene zavode, kjer je zdaj največ problemov, zagotovili iz proračuna. Minister je tokrat zagotovil le, da bodo vsi delodajalci denar za izplačilo prvega obroka dolga zagotovili, morebitne probleme pa bodo rešili pred koncem leta, sami ali s pomočjo države, s potrebnimi in možnimi prerazporeditvami finančnih sredstev. Državna sekretarka z zdravstvenega ministrstva je povedala, da bodo denar za izplačilo zagotovili tudi vsem javnim zdravstvenim zavodom, res samo likvidnostno, ne pa tudi dohodkovno (s povečanim deležem plačil v januarju in februarju, ki bodo, posledično, kasneje nižji). V nadaljevanju smo obravnavali predlagane spremembe Zakona o sistemu plač v javnem sektorju. Sindikalna stran je soglasno vztrajala, da delavec ni kriv, če prejema previsoko plačo, zato ne

sme nositi posledic, ki jih morajo nositi tisti, ki so napako naredili in tisti, ki so zanjo odgovorni. Vse morebitne namerne napake pa morajo biti ustrezno sankcionirane. Minister je obljubil tudi spremembe določb zakona, ki urejajo delo inšpektorjev na področju plačnega sistema v javnem sektorju. Zaradi neustreznih zakonskih določb se v praksi pojavljajo številni problemi in zapleti. Na zapisnik inšpektorja ni možnosti ugovora, čeprav gre za neustrezne ugotovitve in zahteve, ki večkrat tudi presegajo pristojnosti inšpektorjev. O predlaganih določbah vladne strani, povezanih s sklepanjem kolektivnih pogodb, tudi ureditve kvoruma, sindikalni skupini nimata enotnega stališča, napovedali sta medsebojno usklajevanje. Ob tem je predstavnik sindikata Fides vse prisotne seznanil, da so, v skladu s sklepom skupščine sindikata, decembra pričeli z aktivnostmi za izstop zdravnikov iz plačnega sistema javnih uslužbencev. Minister jim je pojasnil, da so v tem sistemu zato, ker so plačani kot javni uslužbenci, torej iz javnih sredstev. Ob tem je zagotovil, da je vladna stran že pripravila predlog spremembe plačnega sistema, ki bodo omogočile bolj stimulatивно nagrajevanje uspešnih, bolj obremenjenih, ključnih strokovnjakov. Naslednja pogajanja bodo ob koncu meseca. V nadaljevanju pogajanj bomo, poleg že predstavljenih sprememb ZSPJS, obravnavali tudi spremembe na področju izplačevanja dodatka za pripravljenost na delo izven kraja bivanja, povračil potnih stroškov in povečanega obsega dela.

Nataša Kûs